

ความสัมพันธ์ระหว่างการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองกับวินัยในตนเอง
ของนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา
กรุงเทพมหานคร กลุ่มที่ 7

ปริญญานิพนธ์
ของ
คุณากร ศรีคง

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
พฤษภาคม 2547
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ความสัมพันธ์ระหว่างการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองกับวินัยในตนเอง
ของนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา
กรุงเทพมหานคร กลุ่มที่ 7

บทคัดย่อ
ของ
คุณากร ศรีคง

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
พฤษภาคม 2547

คุณากร ศรีคง. (2547). ความสัมพันธ์ระหว่างการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองกับวินัยในตนเอง
ของนักเรียน โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร กลุ่มที่ 7.
ปริญญาณิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ. คณะกรรมการควบคุม : ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ทศนา แสงศักดิ์
และรองศาสตราจารย์นิภา ศรีไพโรจน์.

การวิจัยครั้งนี้ มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง
กับวินัยในตนเองของนักเรียน โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร
กลุ่มที่ 7 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้ปกครองนักเรียน จำนวน 333 คน และนักเรียน
โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร กลุ่มที่ 7 ระดับมัธยมศึกษาปีที่ 2
จำนวน 333 คน เครื่องมือที่ใช้รวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถาม มาตรฐานส่วนประมาณค่า 5 ระดับ
สถิติที่ใช้ในการประมวลผลข้อมูล คือ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสัมประสิทธิ์
สหสัมพันธ์พหุคูณ

ผลการวิจัยที่สำคัญ สรุปได้ดังนี้

1. การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองนักเรียน โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา
กรุงเทพมหานคร กลุ่มที่ 7 โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า การมีส่วนร่วม
ของผู้ปกครองด้านการอบรมเลี้ยงดูเด็กที่บ้านและการดำเนินกิจกรรมนักเรียนที่เป็นกิจกรรมบังคับ
อยู่ในระดับมาก ส่วนการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองด้านการดำเนินกิจกรรมนักเรียนที่เป็นกิจกรรม
ไม่บังคับอยู่ในระดับปานกลาง
2. การมีวินัยในตนเองของนักเรียน โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา
กรุงเทพมหานคร กลุ่มที่ 7 โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า การมีวินัย
ในตนเองของนักเรียน ด้านความรับผิดชอบ ด้านความเชื่อมั่นในตนเอง ด้านการปฏิบัติตาม
กฎระเบียบของสังคม และด้านความตั้งใจจริง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ส่วนการมีวินัยใน
ตนเองของนักเรียนด้านความอดทนและด้านความเป็นผู้นำ มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง
3. การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองด้านการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองด้านการอบรมเลี้ยงดูเด็ก
ที่บ้าน การดำเนินกิจกรรมนักเรียนที่เป็นกิจกรรมบังคับ และการดำเนินกิจกรรมนักเรียนที่เป็น
กิจกรรมไม่บังคับ กับวินัยในตนเองของนักเรียน โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา
กรุงเทพมหานคร กลุ่มที่ 7 มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ เท่ากับ .261 ซึ่งมีความสัมพันธ์
ทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองสามารถพยากรณ์
วินัยในตนเองของนักเรียนได้ร้อยละ 6.80

THE RELATIONSHIP BETWEEN PARENTS ' PARTICIPATION AND SELF
DISCIPLINE OF THE STUDENTS IN SECONDARY SCHOOLS UNDER
DEPARTMENT OF GENERAL EDUCATION, BANGKOK GROUP 7

AN ABSTRACT
BY
KUNAKORN SRIKONG

Presented in partial fulfillment of the requirements
for the Master of Education degree in Educational Administration
at Srinakharinwirot University
May 2004

Kunakorn Srikong. (2004). *The Relationship between Parents' Participation and Self Discipline of The Students in Secondary Schools under Department of General Education, Bangkok Group 7*. Master's Thesis, M.Ed. (Educational Administration). Bangkok : Graduate School, Srinakharinwirot University.
Advisor Committee : Asst. Prof.Dr. Thasana Swaengsakdi and Assoc. Prof. Nipa Sripairot

The Purpose of this study was to investigate relationship between parents' participation and self discipline of the students in secondary schools under Department of General Education, Group 7. The subjects comprised 333 Mathayom Suksa II students and 333 of their parents in secondary schools under Department of General Education, Group 7. 5-rating scale questionnaire was administered and then data were analyzed by percentage, mean, standard deviation, and multiple correlation coefficient.

The results revealed that :

1. Parents' participation of the students in secondary schools under the Department of General Education, Group 7 was at a high level as a whole. When considered each aspects, it was found that of participation on child rearing and student activity performance as compulsory activity was at a high level, whereas that participation on student activity performance as non-compulsory activity was at a moderate level.

2. Self discipline of students in secondary schools under the Department of General Education, Group 7 was at a high level as a whole. When considered each aspects, it was found that of self discipline on responsibility, self confidence, social regulation performing, and intention was at a high level, whereas that of self discipline on intolerance and leadership was at a moderate level.

3. Multiple correlation coefficient of parents' participation on child rearing, student activity performance as compulsory activity, and student activity performance as non-compulsory activity was significantly related at .05 level to self discipline of students in secondary schools under the Department of General Education, Group 7 at .261 and it could predict self discipline of the students at 6.80%

ปริญญานิพนธ์
เรื่อง

ความสัมพันธ์ระหว่างการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองกับวินัยในตนเองของนักเรียน
โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร กลุ่มที่ 7

ของ
นายคุณากร ศรีคง

ได้รับอนุมัติจากบัณฑิตวิทยาลัยให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(รองศาสตราจารย์ ดร.นภาพร ณะพานนท์)
วันที่ ๒๓ เดือน พฤษภาคม พ.ศ. 2547

คณะกรรมการสอบปริญญานิพนธ์

๑. ๑๑๒.....ประธาน
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ทศนา แสงศักดิ์)

๑๒ ๑๑๒.....กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ นิภา ศรีไพโรจน์)

๑๓ ๑๑๒.....กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม
(อาจารย์สุพิพรรณ พัฒนพานิชย์)

๑๔ ๑๑๒.....กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุดา ทักษะวรรณ)

ประกาศคุณูปการ

ความสำเร็จการทำปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จสมบูรณ์ลงได้ด้วยการได้รับความเมตตา และความอนุเคราะห์ช่วยเหลือจากบุคคลหลายท่าน ดังนี้

บุคคลท่านแรกที่ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณท่านเป็นอย่างสูง คือ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ทัศน แสงศักดิ์ ที่เมตตาได้รับเป็นประธานคณะกรรมการควบคุมการทำปริญญานิพนธ์ และได้ถ่ายทอดความรู้ และให้คำแนะนำ ปรัชญาที่มีคุณค่าด้วยความเสียสละ เหน็ดเหนื่อย และมีความอดทนเป็นอย่างยิ่ง นับตั้งแต่ดำเนินการ จนการวิจัยสำเร็จลงไปด้วยดี นอกจากการทำปริญญานิพนธ์แล้ว ผู้วิจัยยังได้รับความรู้ รูปแบบการทำงานจากประธานคณะกรรมการ นับว่าเป็นประโยชน์สำหรับการนำไปใช้ในการปฏิบัติงานได้เป็นอย่างดี ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งถึงพระคุณ ในความรักและความเมตตาในครั้งนี้เป็นอย่างยิ่ง

ขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์นิภา ศรีไพโรจน์ กรรมการควบคุมการทำปริญญานิพนธ์ ที่ให้คำแนะนำปรึกษา ข้อชี้แนะในการทำวิจัย และให้กำลังใจตลอดเวลาจนเป็นผลให้การวิจัยสำเร็จลงไปด้วยดี

ขอกราบขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุดา ทัพสุวรรณ และท่านอาจารย์ สุพิพรรณ พัฒนพานิชย์ คณะกรรมการสอบที่ได้ให้คำแนะนำที่เป็นประโยชน์ต่อการทำวิจัยครั้งนี้

ขอกราบขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิระ สุภากิจ อาจารย์ที่ปรึกษา และ อาจารย์ในภาควิชาการบริหารการศึกษาทุกท่านที่ให้การอบรมสั่งสอนให้ความรู้ ให้ความเมตตา และห่วงใยศิษย์เสมอมา

ขอกราบขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ไพโรจน์ กลิ่นกุหลาบ หัวหน้าภาควิชาการบริหารการศึกษา ดร.อารี พันธุ์มณี หัวหน้าสาขาวิชาจิตวิทยาเพื่อพัฒนามนุษย์ มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต ดร.บุญมา กัมปนาทพงษ์ ศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา นายสุวัฒน์ วิวัฒนานนท์ ผู้อำนวยการโรงเรียนระดับ 9 โรงเรียนบางกะปิ และนายชนวิฐ นาคนคร ผู้อำนวยการโรงเรียนระดับ 9 โรงเรียนวัดอินทาราม ที่เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือทำให้งานวิจัยนี้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

สุดท้ายผู้วิจัยขอขอบคุณบุคคลที่อยู่เบื้องหลังการวิจัยครั้งนี้ ซึ่งเป็นผู้ส่งเสริม สนับสนุนช่วยเหลือในด้านต่างๆ จนทำให้งานวิจัยในครั้งนี้สำเร็จลงได้ด้วยดี คือ ครอบครัว ญาติพี่น้อง และเพื่อนๆ ของผู้วิจัย

คุณากร ศรีคง

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ	1
ภูมิหลัง	1
ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า	4
ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า	4
ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า	5
นิยามศัพท์เฉพาะ	6
กรอบแนวคิดในการวิจัย	8
สมมติฐานในการวิจัย	10
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	11
การจัดการศึกษาและการบริหารงานโรงเรียนมัธยมศึกษา	12
การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง	16
ความหมายของการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง	16
ความสัมพันธ์ที่ตึงระหว่างบ้านกับโรงเรียน	18
แนวคิดและพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542	20
ทฤษฎีเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม	20
ปัจจัยที่ศึกษาเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง	21
วินัยในตนเอง	27
ความหมายของวินัยในตนเอง	27
ความสำคัญ คุณค่า และประโยชน์ของวินัยในตนเอง	28
ทฤษฎีการเกิดวินัยในตนเอง	29
การปลูกฝัง การเสริมสร้างและการพัฒนาวินัยในตนเอง	32
กิจกรรมเพื่อการสร้างวินัยในตนเองของนักเรียน	37
คุณลักษณะของผู้มีวินัยในตนเอง	40
ปัจจัยที่ศึกษาเกี่ยวกับวินัยในตนเอง	44
ความสัมพันธ์ระหว่างการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองกับวินัยในตนเองของ นักเรียน	49
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	51
งานวิจัยต่างประเทศ	51
งานวิจัยในประเทศ	52

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
3 วิธีการดำเนินการวิจัย	54
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	54
การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	56
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	57
การเก็บรวบรวมข้อมูล	59
การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล	59
สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล	60
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	61
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์และแปลผล	61
การวิเคราะห์ข้อมูล	61
5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	77
ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า	77
ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า	77
เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล	78
การเก็บรวบรวมข้อมูล	78
การจัดทำและวิเคราะห์ข้อมูล	79
สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล	79
อภิปรายผล	80
ข้อเสนอแนะ	86
ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้	86
ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งถัดไป	86
บรรณานุกรม	87
ภาคผนวก	95
ภาคผนวก ก จดหมายขอความอนุเคราะห์	96
ภาคผนวก ข แบบสอบถามเพื่อการวิจัย	107
ประวัติย่อผู้วิจัย	117

บัญชีตาราง

ตาราง	หน้า
1 ความถี่ของคุณลักษณะของความมีวินัยในตนเองจำแนกตามผู้ศึกษาค้นคว้า	43
2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาวิจัยจำแนกตามจำนวนห้องเรียน ...	55
3 จำนวนและร้อยละของข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองกับนักเรียน	62
4 ค่าสถิติพื้นฐานของการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองด้านการอบรมเลี้ยงดูเด็กที่บ้าน	63
5 สถิติพื้นฐานของการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองด้านการดำเนินกิจกรรมนักเรียนที่เป็นกิจกรรมบังคับเป็นรายข้อและรวมทุกข้อ	65
6 ค่าสถิติพื้นฐานของการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองด้านการดำเนินกิจกรรมนักเรียนที่เป็นกิจกรรมไม่บังคับเป็นรายข้อและรวมทุกข้อ	66
7 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองโดยรวมและจำแนกเป็นรายด้าน	67
8 ค่าสถิติพื้นฐานการมีวินัยในตนเองของนักเรียนด้านความรับผิดชอบเป็นรายข้อและรวมทุกข้อ	68
9 ค่าสถิติพื้นฐานการมีวินัยในตนเองของนักเรียนด้านความเชื่อมั่นในตนเองเป็นรายข้อและรวมทุกข้อ	69
10 ค่าสถิติพื้นฐานการมีวินัยในตนเองของนักเรียนด้านการปฏิบัติตามระเบียบของสังคมเป็นรายข้อและรวมทุกข้อ	70
11 ค่าสถิติพื้นฐานการมีวินัยในตนเองของนักเรียนด้านความอดทนเป็นรายข้อและรวมทุกข้อ	71
12 ค่าสถิติพื้นฐานการมีวินัยในตนเองของนักเรียนด้านความตั้งใจจริงเป็นรายข้อและรวมทุกข้อ	72
13 ค่าสถิติพื้นฐานการมีวินัยในตนเองของนักเรียนด้านความเป็นผู้นำเป็นรายข้อและรวมทุกข้อ	73
14 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนการมีวินัยในตนเองของนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร กลุ่มที่ 7 จำแนกเป็นรายด้าน	74
15 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ภายในและค่าสหสัมพันธ์พหุคูณระหว่างการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองกับวินัยในตนเองของนักเรียน โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร กลุ่มที่ 7	75

บัญชีตาราง (ต่อ)

ตาราง		หน้า
16	ค่าน้ำหนักความสำคัญ (Beta Weight) ของการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองกับวินัย ในตนเองของนักเรียน โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร กลุ่มที่ 7	76

บัญชีภาพประกอบ

ภาพประกอบ

หน้า

1	กรอบความคิดในการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง
กับวินัยในตนเองของนักเรียน | 9 |
|---|---|---|

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

ในปัจจุบันเป็นที่ทราบกันโดยทั่วไปว่า การพัฒนาบุคคลเป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่งต่อความสำเร็จในการพัฒนาประเทศ ถ้าประเทศใดมองข้ามความสำคัญในการพัฒนาคุณภาพของประชากรประเทศนั้นยากที่จะประสบความสำเร็จในการพัฒนา ทั้งนี้เพราะการพัฒนาประเทศนั้นมีได้ขึ้นอยู่กับเงินทุนและทรัพยากรธรรมชาติเท่านั้น แต่ขึ้นอยู่กับคุณภาพของประชากรที่มาจัดการกับสิ่งเหล่านั้นด้วย คุณสมบัติของประชากรที่มีคุณภาพ ได้แก่ ความขยันหมั่นเพียร ความประหยัด ความอดทน ความมีวินัย ความซื่อสัตย์ ความไม่ก้าวร้าว คุณสมบัติดังกล่าวมีหลักปัจจัยร่วมกับการมีวินัยแห่งตนหรือการมีวินัยในตนเอง (Self discipline) (สุรพงษ์ ชูเดช. 2542 : 1) ในขณะเดียวกันการขาดวินัยก็มีผลเสียต่อการพัฒนาประเทศหลายด้านเช่นกัน ดังเห็นได้จากปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นในสังคมไทยปัจจุบัน เช่น ปัญหาสิ่งแวดล้อมที่เป็นพิษ ปัญหาความเสื่อมโทรมของทรัพยากรธรรมชาติ ปัญหาการจราจรในเมืองหลวงหรือเมืองใหญ่ ปัญหาการเลือกปฏิบัติทางกฎหมาย ปัญหาความเสื่อมสลายในสถาบันครอบครัว ฯลฯ ปัญหาเหล่านี้เกิดจากการขาดวินัยของคนในสังคม (สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ. 2537 : 5)

กรมสามัญศึกษาในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ มีหน้าที่โดยตรงในการส่งเสริมสถาบันการศึกษาระดับมัธยมศึกษาให้มีจุดมุ่งหมายในการฝึกอบรมนักเรียนให้มีความรู้ความสามารถในด้านวิชาสามัญและวิชาชีพ รวมทั้งการปลูกฝังเยาวชนในระดับนี้ให้เป็นผู้มีความประพฤติดี มีระเบียบวินัย ดังนั้นบทบาทของโรงเรียนมัธยมศึกษาจึงไม่เพียงแต่มุ่งปรับปรุงการเรียนการสอนให้นักเรียนมีความรู้และพัฒนาความสามารถของตนให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งใจไว้เท่านั้น แต่ยังพยายามกำหนดแนวทางการบริหารโรงเรียน เพื่อให้นักเรียนมีโอกาสพัฒนาดตนเองให้เป็นผู้มีระเบียบวินัยอีกด้วย (จุไร ลีอากาศ และคนอื่นๆ. 2530 : 1)

วินัยเป็นคุณลักษณะทางด้านจิตใจและพฤติกรรมที่ช่วยให้สามารถควบคุมตัวเอง และปฏิบัติตามระเบียบเพื่อประโยชน์สุขของส่วนรวม (สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ. 2540 : 17) วินัยแบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ ประเภทที่ 1. วินัยภายนอก หมายถึง การที่บุคคลใดบุคคลหนึ่งซึ่งประพฤติปฏิบัติตนโดยเกรงกลัวอำนาจ หรือการลงโทษ เป็นการปฏิบัติที่บุคคลดังกล่าวไม่มีความเต็มใจ ตกอยู่ในภาวะจำยอมถูกควบคุม วินัยภายนอกเกิดขึ้นจากการใช้อำนาจบางอย่างบังคับให้ปฏิบัติตาม ประเภทที่ 2. วินัยในตนเอง หมายถึง การที่บุคคลใดบุคคลหนึ่งเลือกแนวทางประพฤติปฏิบัติสำหรับตนเองขึ้นด้วยความสมัครใจไม่มีใครบังคับหรือถูกควบคุมจากอำนาจใดๆ และข้อประพฤติปฏิบัตินี้ต้องไม่ขัดต่อความสงบสุขของสังคม วินัย

ในตนเองเกิดขึ้นจากความสมัครใจของบุคคลที่ผ่านการอบรมและเลือกสรรไว้เป็นหลักปฏิบัติ ประจำตน (สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ. 2540 : 8)

วินัยในตนเองมีความสำคัญมากเพราะเป็นพื้นฐานของความรับผิดชอบ การเคารพ สิทธิของผู้อื่น การเอื้อเฟื้อแบ่งปัน การรอคอย การแก้ปัญหาของส่วนรวม สามารถควบคุมตนเองให้ปฏิบัติในสิ่งที่ถูกต้อง โดยใช้หลักของเหตุผล และคำนึงถึงประโยชน์ของสังคม โดยไม่ต้อง มีผู้ใดคอยควบคุมบังคับ ซึ่งเป็นพื้นฐานสำคัญที่เอื้อต่อความสำคัญของบุคคล และส่วนรวม จึงควรส่งเสริมวินัยในตนเองอย่างถูกต้องตั้งแต่ปฐมวัยเพื่อให้ได้รู้จักใช้เหตุผลในการตัดสินใจ รู้จักแก้ปัญหาด้วยตนเอง มีความรับผิดชอบ เคารพสิทธิของผู้อื่น มีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ สามารถ อยู่กับคนอื่นได้อย่างมีความสุข (กรมวิชาการ. 2537 : 10)

ครอบครัวเป็นสถาบันแรกที่สำคัญที่สุดในการทำหน้าที่ปลูกฝัง และหล่อหลอมตลอด จนถ่ายทอดคุณลักษณะทางด้านคุณธรรม และจริยธรรมรวมทั้งระเบียบวินัยแก่สมาชิกใน ครอบครัว ทั้งทางตรงโดยการอบรมสั่งสอน และทางอ้อมซึ่งเด็กจะเฝ้าสังเกตลักษณะ และการ กระทำต่างๆ ของผู้เลี้ยงดูเพื่อการเลียนแบบการกระทำนั้น บิดามารดาและผู้เลี้ยงดูยังต้องทำ หน้าที่นี้ต่อไป แม้เด็กจะเข้ารับการศึกษอบรมในโรงเรียนระดับต่างๆ แล้วก็ตามแต่ปัญหาที่ พบในครอบครัว ซึ่งเกิดจากความเจริญก้าวหน้าด้านวิชาการ และระบบการสื่อสารข้อมูลที่ รวดเร็วการรับเอาวัฒนธรรมจากต่างประเทศเข้ามามากขึ้นทำให้มีอิทธิพลต่อสภาพความเป็นอยู่ พ่อแม่ ผู้ปกครองของเด็กส่วนใหญ่ต้องออกไปทำงานนอกบ้านและทำงานแข่งกับเวลา (กรม สามีศึกษา. 2534 : 82) บางครอบครัวโดยเฉพาะสังคมในเมืองวันหนึ่งๆ พ่อ แม่ ลูกแทบจะ ไม่ได้พบหน้ากัน ลูกจะอยู่กับคนดูแล พ่อเฒ่าโตขึ้นก็มาอยู่กับเพื่อนโดยพ่อแม่มีทรัพย์สินเงิน ทองของใช้เป็นวัตถุให้ไว้ไม่ขาดแคลน บางครอบครัวที่ยากจน พ่อแม่ต้องออกไปทำมาหากิน แต่เช้า มีค่าจ้างได้กลับบ้าน ไม่มีเวลา ให้การอบรมสั่งสอนดูแลลูก ปล่อยให้ลูกเรียนรู้โลกและ ชีวิตเองด้วยการลองผิดลองถูกจากสังคมและสิ่งแวดล้อมใกล้ตัว เด็กๆ ที่มาจากครอบครัวที่มี ทั้งขาดและเกินดังกล่าวนี้ล้วนขาดตัวอย่างที่ดีจากผู้ใหญ่พฤติกรรมของเด็กจึงเบี่ยงเบนไปจาก มาตรฐานของสังคมกลายเป็นเด็กที่มีปัญหาทางด้านจิตใจ ปรับตัวเข้ากับสังคมไม่ได้จึงแสวงหา กลุ่มเพื่อนที่มีความคิดเหมือนๆ กัน โดยเฉพาะวัยรุ่นจะหาความสุขนอกบ้านซึ่งล้วนแล้วเป็น สิ่งจอมปลอมและปรนเปรอให้เด็กประพฤติไปในทางลบทั้งสิ้น (กิตติพงษ์ วรจำปา. 2536 : 1-2) เป็นต้นว่า ขาดความเป็นระเบียบวินัย ไม่เคารพกฎหมาย ไม่รู้จักใช้เวลาว่างให้เป็น ประโยชน์ ซึ่งอาจก่อให้เกิดปัญหาทางสังคมในอนาคตได้ (กรมสามัญศึกษา. 2530 : 1)

สำหรับสังคมไทยในช่วงรอยต่อของการปฏิรูปการศึกษา พระราชบัญญัติการศึกษา แห่งชาติ พ.ศ. 2542 และได้แก้ไขเพิ่มเติม(ฉบับที่2) พ.ศ.2545 ได้ให้สิทธิและหน้าที่แก่ครอบครัว และชุมชนให้เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ปัจจุบันเป็นที่ยอมรับกันแล้วว่าครูไม่ใช่แหล่ง ความรู้เดียวที่จะให้ความรู้และพัฒนาเด็กได้มีแหล่งความรู้อื่นๆ อีกมากมายที่เป็นผู้ช่วยที่มี ประส

เพื่อน ๆ ของเด็กซึ่งเปรียบเสมือนเป็นแนวร่วมที่มีประสิทธิภาพ แต่จากความเป็นจริงที่เกิดขึ้นพบว่าครอบครัว อันได้แก่พ่อ แม่ ผู้ปกครองยังไม่มีความพร้อมมากนักในการที่จะเข้าไปมีส่วนร่วมในการพัฒนาเด็กอย่างจริงจังแม้ว่าจะมีผลการศึกษากล่าวถึงบทบาทของพ่อ แม่ ผู้ปกครองในเชิงบวกว่าเป็นผู้ที่สร้างสิ่งแวดล้อมที่บ้านให้เหมาะสมกับการเรียนรู้เป็นผู้ส่งเสริมเด็กให้ยอมรับวินัย และกฎเกณฑ์ของโรงเรียนช่วยกระตุ้นให้เด็กเกิดความพยายามในการทำงานหนักและทำงานได้สำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้นแต่ในความเป็นจริงนั้นพ่อแม่ ผู้ปกครอง กลับไม่มีเวลาให้บุตรหลานของตน ส่วนใหญ่มุ่งการประกอบอาชีพส่วนตัวมากกว่า โดยไม่สนใจที่จะอบรมหรือสอนระเบียบวินัยให้แก่เด็ก ตลอดจนไม่กระตุ้นให้เด็กรักและเอาใจใส่ต่อการเรียนจนกลายเป็นปัญหาพฤติกรรมสืบเนื่องในระยะยาวที่ไม่สามารถตามแก้ปัญหาได้ในเวลาอันสั้น (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2544 : 11-12)

ความสัมพันธ์ของผู้ปกครองที่ส่งผลต่อวินัยในตนเองของนักเรียน สุณารี เตชะโชควัฒน์ (2526 : 118-119) ได้ทำการวิจัยเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างการอบรมเลี้ยงดู วินัยในตนเอง และความภาคภูมิใจในตนเอง พบว่าการอบรมเลี้ยงดู วินัยในตนเอง และความภาคภูมิใจในตนเอง มีความสัมพันธ์กันในทางบวก ส่วนนักเรียนที่ได้รับการเลี้ยงดูแตกต่างกัน มีวินัยในตนเอง และความภาคภูมิใจในตนเองแตกต่างกันและสอดคล้องกับ อรวรรณ พาณิชปฐมพงศ์ (2542 : 10-14) ได้กล่าวว่า การมีวินัยในตนเองนั้นจะต้องมีพื้นฐานมาตั้งแต่ระยะแรกจนกระทั่งเติบโตขึ้นมา สิ่งสำคัญก็คือ ความสัมพันธ์กับผู้เป็นบิดา มารดาหรือผู้ปกครองเลี้ยงดู อันจะนำไปสู่ความสามารถในการให้รางวัลกับตนเอง หรือความสามารถควบคุมตนเองเมื่อโตขึ้นได้

โรงเรียนมัธยมศึกษาเป็นองค์กรหนึ่งทางสังคมที่มีความสำคัญยิ่ง เป็นองค์กรการศึกษา ระดับกลางที่เชื่อมโยงระหว่างประถมศึกษาและอุดมศึกษานับว่าเป็นงานสำคัญต่อการพัฒนาการทางเศรษฐกิจ สังคม และการเมืองของประเทศเป็นอย่างยิ่ง ถ้าการมัธยมศึกษาขาดคุณภาพจะส่งผลต่อการศึกษาระดับสูงสาขาต่างๆ คุณภาพของประชากรและกำลังคน ของประเทศจะทรุดต่ำลง (อิศรวัฐฐ์ รินโชสง. 2543 : 4) โรงเรียนเป็นสถาบันที่มีบทบาทในการสร้างเสริมพฤติกรรม อันพึงประสงค์ของสังคมให้แก่นักเรียนจึงจำเป็นต้องเข้าใจและทราบถึงความสนใจ ความสามารถในการเรียนรู้ตลอดจนความต้องการและความคาดหวังของเด็ก โดยเฉพาะนักเรียนมัธยมศึกษา ซึ่งเป็นเด็กวัยรุ่นซึ่งฮอลและลินชี (Hall and Lindse. 1970 : 297) ได้ให้ความเห็นว่าวัยรุ่นที่มีอารมณ์รุนแรง ใจร้อน การตัดสินใจรวดเร็วและฉับพลัน การที่เราเห็นวัยรุ่นแสดงพฤติกรรมแปลกๆ นั้นแท้จริงเป็นปรากฏการณ์ธรรมชาติ และวัยรุ่นที่มีลักษณะเช่นนี้กำลังศึกษาอยู่ในโรงเรียน โรงเรียนและครูจึงมีบทบาทสำคัญในการศึกษาให้เข้าใจถึงบุคลิกภาพของเด็กเหล่านั้น และโบแมน (Baughman. 1972 : 27-32) ได้กล่าวว่าเด็กต้องการเรียนรู้และประสบการณ์ที่เป็นประโยชน์ต่อชีวิต ความต้องการความรื่นรมย์ สนุกสนาน ความต้องการเพื่อนและคำแนะนำต่างๆ ความต้องการความสำเร็จ ความสมหวัง ความเป็นระเบียบวินัย เป็นเรื่องของการจัดการศึกษาควรปลูกฝังให้มีขึ้นในตัวนักเรียนผู้วิจัยได้สัมภาษณ์ ผู้ช่วยผู้อำนวยการ '

โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษากรุงเทพมหานคร กลุ่มที่ 7 (อรศรี ฤทธิล้อย, ไซโย เมืองกลั่น, ประเสริฐ ผุดผ่อง, และอารีย์ ชินสุวรรณ. ให้สัมภาษณ์. : 2542) เกี่ยวกับพฤติกรรมของนักเรียน พบว่า นักเรียนแต่งกายไม่ถูกต้องตามระเบียบ พุดจาไม่สุภาพ แสดงกิริยามารยาทไม่เรียบร้อย ทะเลาะวิวาทก้าวร้าว ลักขโมยและเสพยาเสพติดให้โทษ ส่วนด้านการเรียน นักเรียนมาโรงเรียนสาย เข้าห้องเรียนช้า ส่งการบ้านไม่ตรงเวลา ไม่ตั้งใจเรียน ขาดเรียนมาก ไม่มีอุปกรณ์การเรียน และหนีเรียน สาเหตุส่วนใหญ่มาจากผู้ปกครองไม่ให้ความสนใจบุตรหลานของตนและไม่ให้ความร่วมมือกับทางโรงเรียน เป็นต้น

จากข้อมูลดังกล่าวข้างต้นแสดงให้เห็นว่า ทั้งโรงเรียนและครอบครัวยังประสบปัญหาเกี่ยวกับพฤติกรรมของนักเรียนโดยเฉพาะการปฏิบัติตนและการควบคุมตนเองในด้านอารมณ์และด้านพฤติกรรม อันจะก่อให้เกิดความเดือดร้อนแก่ตนเอง ครอบครัวและสังคม จึงทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองกับวินัยในตนเองของนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร กลุ่มที่ 7 เพื่อเป็นข้อมูลให้โรงเรียน ผู้ปกครองและผู้ที่มีส่วนรับผิดชอบในการจัดการศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับงานวินัยของนักเรียนได้นำไปใช้และเพื่อเป็นแนวทางในการสนับสนุนส่งเสริมการมีวินัยในตนเองให้กับนักเรียนต่อไป

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

เพื่อให้สอดคล้องกับสภาพของการวิจัย ผู้วิจัยจึงกำหนดความมุ่งหมายของการวิจัยในครั้งนี้ ดังต่อไปนี้

1. เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในเรื่อง การอบรมเลี้ยงดูเด็กที่บ้าน การดำเนินกิจกรรมนักเรียนที่เป็นกิจกรรมบังคับ การดำเนินกิจกรรมนักเรียนที่เป็นกิจกรรมไม่บังคับ
2. เพื่อศึกษาระดับการมีวินัยในตนเองของนักเรียน โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร กลุ่มที่ 7
3. เพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองกับการมีวินัยในตนเองของนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร กลุ่มที่ 7

ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

ผลของการวิจัยจะทำให้เกิดประโยชน์ ดังนี้

1. ทำให้ทราบว่าการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ด้านการอบรมเลี้ยงดูเด็กที่บ้าน ด้านการดำเนินกิจกรรมนักเรียนที่เป็นกิจกรรมบังคับ ด้านการดำเนินกิจกรรมนักเรียนที่เป็น

กิจกรรมไม่บังคับ มีด้านใดบ้างที่สัมพันธ์กับวินัยในตนเองของนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษา
สังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร กลุ่มที่ 7

2. เพื่อนำผลของการวิจัยไปใช้เป็นแนวทางให้โรงเรียน ครู อาจารย์ ผู้ปกครอง และ
หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาของนักเรียนนำไปเป็นข้อมูลในการปลูกฝัง ป้องกัน
แก้ไข และสร้างความสัมพันธ์ที่ดีในการพัฒनावินัยในตนเองของนักเรียนให้มีประสิทธิภาพต่อไป

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

เพื่อให้การวิจัยเป็นไปตามจุดมุ่งหมาย ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตของการวิจัยไว้ ดังนี้

1. ขอบเขตเนื้อหา

การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ด้านการอบรมเลี้ยงดูเด็กที่
บ้าน ด้านการดำเนินกิจกรรมนักเรียนที่เป็นกิจกรรมบังคับ ด้านการดำเนินกิจกรรมนักเรียนที่
เป็นกิจกรรมไม่บังคับ กับวินัยในตนเองของนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญ
ศึกษา กรุงเทพมหานคร กลุ่มที่ 7 ด้านความรับผิดชอบ ด้านความเชื่อมั่นในตนเอง การปฏิบัติ
ตามกฎระเบียบของสังคม ด้านความอดทน ด้านความตั้งใจจริง และด้านความเป็นผู้นำ

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

2.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้ปกครองของนักเรียนและนักเรียนโรงเรียน
มัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร กลุ่มที่ 7 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2
ปีการศึกษา 2546 จำนวน 15 โรงเรียนมีจำนวนนักเรียนทั้งสิ้น 6,761 คน แบ่งตามขนาด
ของโรงเรียน เป็น 2 ขนาด คือ ขนาดโรงเรียนที่มีห้องเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ตั้งแต่
10 ห้องเรียนขึ้นไป จำนวน 9 โรงเรียน และขนาดโรงเรียนที่มีห้องเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2
น้อยกว่า 10 ห้องเรียน จำนวน 6 โรงเรียน

2.2 กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย ได้แก่ ผู้ปกครองของนักเรียนและนักเรียนโรงเรียน
มัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร กลุ่มที่ 7 จำนวนผู้ปกครองของนักเรียน
378 คน และ นักเรียน 378 คน โดยวิธีการสุ่มแบบสองขั้นตอน (Two – stage Stratified
Random Sampling) ดังนี้

2.2.1 ใช้ขนาดโรงเรียนที่มีห้องเรียน ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ตั้งแต่ 10
ห้องเรียนขึ้นไป ได้กลุ่มตัวอย่าง 3 โรงเรียน ขนาดห้องเรียนที่น้อยกว่า 10 ห้องเรียน ได้กลุ่ม
ตัวอย่าง 2 โรงเรียน

2.2.2 ใช้ปริมาณห้องเรียนจากโรงเรียนกลุ่มตัวอย่างที่มีห้องเรียน ตั้งแต่ 10
ห้องเรียนขึ้นไป ได้ห้องเรียนกลุ่มตัวอย่าง 6 ห้องเรียน เป็นกลุ่มตัวอย่างผู้ปกครองนักเรียน
จำนวน 284 คน และ นักเรียน จำนวน 284 คน ขนาดห้องเรียนที่น้อยกว่า 10 ห้องเรียนได้

ห้องเรียนกลุ่มตัวอย่าง 2 ห้องเรียน เป็นกลุ่มตัวอย่างผู้ปกครองนักเรียน จำนวน 94 คน และนักเรียน จำนวน 94 คน

3. ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่

3.1 การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ประกอบด้วย

- 3.1.1 การมีส่วนร่วมในการอบรมเลี้ยงดูเด็กที่บ้าน
- 3.1.2 การมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมของนักเรียนที่เป็นกิจกรรมบังคับ
- 3.1.3 การมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมของนักเรียนที่เป็นกิจกรรมไม่บังคับ

3.2 วินัยในตนเองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนมัธยมศึกษา

สังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร กลุ่มที่ 7 ประกอบด้วย

- 3.2.1 ความรับผิดชอบ
- 3.2.2 ความเชื่อมั่นในตนเอง
- 3.2.3 การปฏิบัติตามกฎระเบียบของสังคม
- 3.2.4 ความอดทน
- 3.2.5 ความตั้งใจจริง
- 3.2.6 ความเป็นผู้นำ

นิยามศัพท์เฉพาะ

เพื่อให้เกิดความเข้าใจความหมายตรงกันในการทำวิจัยผู้วิจัยได้ให้ความหมายของนิยามศัพท์เฉพาะต่างๆ ที่ใช้ในการวิจัย ดังนี้

1. โรงเรียนมัธยมศึกษา หมายถึง สถานศึกษาที่เปิดสอนในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและมัธยมศึกษาตอนปลาย สังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร กลุ่มที่ 7 ได้แก่ โรงเรียนศึกษานารี, โรงเรียนวัดอินทาราม, โรงเรียนธนบุรีวรเทพีผลารักษ์, โรงเรียนวัดราชโอรส, โรงเรียนมัธยมวัดสิงห์, โรงเรียนศึกษานารีวิทยา, โรงเรียนบางปะกอกวิทยาคม, โรงเรียนบางมดวิทยา “ สีสุกหวาดจวนอุปถัมภ์”, โรงเรียนมัธยมวัดดาวคะนอง, โรงเรียนทวีธาภิเศก 2, โรงเรียนวัดพุทธบูชา, โรงเรียนรัตนโกสินทร์สมโภชบางขุนเทียน, อิสลามวิทยาลัยแห่งประเทศไทย, โรงเรียนแจรงร้อนวิทยา และโรงเรียนพิทยาลงกรณ์พิทยาคม

2. นักเรียน หมายถึง นักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร กลุ่มที่ 7 ซึ่งกำลังศึกษาอยู่ในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ปีการศึกษา 2545

3. ผู้ปกครอง หมายถึง บิดามารดาหรือผู้รับผิดชอบดูแลที่ให้การเอาใจใส่ดูแล อบรมสั่งสอนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่นักเรียนหรือญาติที่บิดามารดาไว้วางใจและฝากบุตรธิดาให้พักอาศัยอยู่ด้วย ในการศึกษาครั้งนี้จะศึกษาเฉพาะผู้ปกครองที่รับผิดชอบและดูแลใกล้ชิดมากที่สุด

เพียงคนเดียวกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร กลุ่มที่ 7

4. การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง หมายถึง พ่อ แม่ ผู้ปกครอง มีส่วนร่วมในการอบรมเลี้ยงดูเด็กที่บ้าน และให้ความร่วมมือในการดำเนินกิจกรรมนักเรียนที่เป็นกิจกรรมบังคับและไม่บังคับ

4.1 การมีส่วนร่วมในการอบรมเลี้ยงดูเด็กที่บ้าน หมายถึง วิธีการที่บิดา มารดา หรือผู้ปกครองปฏิบัติต่อนักเรียนทั้งทางตรงและทางอ้อมทั้งทางวาจาและกิริยาท่าทางในลักษณะการอบรมสั่งสอนดูแลเอาใจใส่ ชี้แนะให้รางวัลและลงโทษในเรื่องการศึกษาเล่าเรียน การแต่งกาย การคบเพื่อน การทำการบ้าน การรักษาเวลา การรักษาความสะอาด การใช้จ่ายเงิน การใช้เวลาว่าง สุขภาพและมารยาททั่วไป

4.2 การมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมนักเรียนที่เป็นกิจกรรมบังคับ หมายถึง ความร่วมมือในการดำเนินกิจกรรมกับทางโรงเรียน ในเรื่องการให้ประสบการณ์แก่ผู้เรียน ด้านการพัฒนาร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ สังคม และจิตใจ นอกห้องเรียนปกติเพิ่มเติมจากการเรียนรายวิชาต่างๆ กิจกรรมตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการที่เป็นกิจกรรมบังคับ ได้แก่ ลูกเสือ-เนตรนารี หรือยุวกาชาด หรือผู้บำเพ็ญประโยชน์ ที่นักเรียนต้องเลือกเรียนกิจกรรมใดกิจกรรมหนึ่ง

4.3 การมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมนักเรียนที่เป็นกิจกรรมไม่บังคับ หมายถึง ความร่วมมือในการดำเนินกิจกรรมนักเรียนในลักษณะการนำความรู้ความเข้าใจที่ได้จากการเรียนรู้ในห้องเรียนมาปฏิบัติจริง ในรูปของการแสดงผลงาน ลักษณะการทำงานเกิดจากกลุ่มสมาชิกร่วมกันวางแผน เขียนโครงการ และปฏิบัติจริง มีครูที่ปรึกษาคอยแนะนำช่วยเหลือ กิจกรรมนี้ต้องทำต่อเนื่องตลอดภาคเรียน ได้แก่ สภานักเรียน ชุมนุ่มหรือชมรม กิจกรรมเกี่ยวกับการพิมพ์การแสดงนิทรรศการทางศิลปะ การแสดงละคร กิจกรรมเกี่ยวกับดนตรี กิจกรรมเกี่ยวกับกีฬา และกิจกรรมเกี่ยวกับการสังคมสงเคราะห์

5. วินัยในตนเองของนักเรียน หมายถึง ความสามารถของนักเรียนที่ควบคุมอารมณ์ พฤติกรรมของตนให้เป็นไปตามที่ตนมุ่งหวังได้โดยมีความรับผิดชอบ ความเชื่อมั่นในตนเอง การปฏิบัติตามกฎระเบียบของสังคม ความอดทน ความตั้งใจจริง และความเป็นผู้นำ ประกอบด้วย

5.1 ความรับผิดชอบ หมายถึง ความมุ่งมั่น ความตั้งใจของนักเรียนในการปฏิบัติหน้าที่ด้วยความพากเพียรพยายามและความละเอียดรอบคอบ เพื่อให้บรรลุเป้าหมาย รักษาสิทธิหน้าที่ของตน ยอมรับผลของการกระทำของตนในด้านผลดีและผลเสียทั้งพยายามปรับปรุงการปฏิบัติหน้าที่ให้ดียิ่งขึ้นทั้งต่อตนเองและสังคม

5.2 ความเชื่อมั่นในตนเอง หมายถึง นักเรียนที่รู้จักใช้ความสามารถของตนที่ซ่อนเร้นอยู่ในตัวของตัวเองให้เป็นประโยชน์ เป็นบุคคลที่มีความหวังอยู่เสมอไม่กลัวต่อความลำบากมีจิตใจเข้มแข็ง ต่อสู้ กล้าหาญ อดทน เป็นตัวของตัวเอง เป็นที่พึ่งแห่งตน มี

ความพยายามสม่ำเสมอ และเป็นคนที่ไม่ประมาท รู้จักตนเอง ศรัทธาในตนเอง ยอมรับและปรับปรุงตนเองอยู่เสมอ

5.3 การปฏิบัติตามกฎระเบียบของสังคม หมายถึง การแสดงออกของนักเรียน ในลักษณะเห็นด้วย คล้อยตาม ปฏิบัติตามกฎระเบียบต่างๆ ที่เป็นแบบแผนอยู่ในสังคมด้วยความเต็มใจ มิได้กระทำเพราะถูกบังคับหรือถูกลงโทษ การปฏิบัติตามกฎระเบียบเหล่านั้น เป็นไปอย่างตรงไปตรงมาทั้งต่อหน้าและลับหลังและมีความเชื่อว่าการปฏิบัตินั้นเป็นสิ่งที่ถูกที่ดีแล้ว ตลอดจนได้มีความชื่นชมในบุคคลอื่นๆ ที่ปฏิบัติตามกฎระเบียบของสังคมว่าเป็นผู้ที่มีส่วนร่วม จรรโลงสังคมให้สงบสุขเรียบร้อย

5.4 ความอดทน หมายถึง ความเข้มแข็ง ความหนักแน่นของจิตใจในการควบคุมอารมณ์ จิตใจ ร่างกาย ให้สามารถเผชิญเหตุการณ์ต่างๆ ได้

5.5 ความตั้งใจจริง หมายถึง ความมุ่งมั่นที่ผลักดัน ให้มีความพยายามประกอบกิจกรรมใดกิจกรรมหนึ่ง เพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่ตั้งใจไว้

5.6 ความเป็นผู้นำ หมายถึง ความสามารถในการควบคุมดูแล และโน้มน้าวให้ผู้อื่น มีความเคารพนับถือ ศรัทธา มีความเต็มใจที่จะกระทำตามในทางที่เหมาะสม ตลอดจนสามารถที่จะกระตุ้นให้ผู้อื่นแสดงความคิดเห็น เพื่อนำไปสู่การตัดสินใจร่วมกันเป็นหมู่คณะ

กรอบแนวคิดในการวิจัย

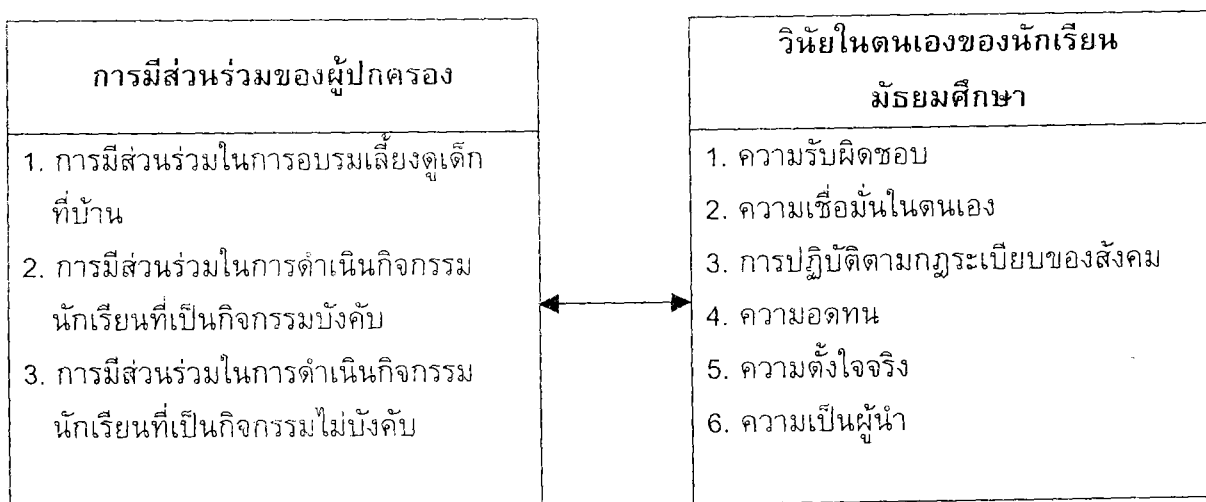
การศึกษากรอบแนวคิดในการวิจัย ผู้วิจัยได้ศึกษาสภาพแวดล้อมของสถานศึกษา และการประพฤติปฏิบัติตนของนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร และศึกษาพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 หลักการทฤษฎี เอกสารและรายงานการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและการมีวินัยในตนเองของนักเรียน เพื่อหาข้อสรุปการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองกับการมีวินัยในตนเองของนักเรียน โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา กลุ่มที่ 7 โดยผู้วิจัยได้กำหนดดังนี้

1. การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองจะศึกษาตามแนวพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ที่ได้กำหนดสาระที่เกี่ยวข้องกับบทบาท และการมีส่วนร่วมของพ่อแม่ ผู้ปกครองในการจัดการศึกษาไว้หลายมาตรา โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การพัฒนาผู้เรียนให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ เป็นคนเก่ง คนดี และมีความสุข (มาตรา 6) การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา (มาตรา 8) การส่งเสริมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้และพัฒนาตนเองได้เต็มตามศักยภาพและถือว่าผู้เรียนเป็นสำคัญ (มาตรา 22) การให้ความร่วมมือกับทางโรงเรียนในการเสริมสร้างความรู้ที่บ้าน ที่โรงเรียน และแหล่งเรียนรู้ต่างๆ (มาตรา 24) และรายงานการวิจัยของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2544 ก : 143-150) ได้ทำการศึกษามีส่วนร่วมของผู้ปกครองไว้ดังนี้คือ การมีส่วนร่วมในการอบรมเลี้ยงดูเด็กที่บ้าน การมีส่วนร่วมการดำเนินกิจกรรมนักเรียนที่เป็นกิจกรรมบังคับ และการมีส่วนร่วมการดำเนินกิจกรรมนักเรียน

กิจกรรมไม่บังคับซึ่งตรงกับแนวความคิดของนักวิชาการ นกเนตร ธรรมบวร (2541 : 31) และฮอฟแมน (Hoffman. 1970 : 286) ที่ได้ศึกษาไว้ ผู้วิจัยจึงเลือกกำหนดเป็นกรอบในการวิจัย

2. แนวความคิดเกี่ยวกับการมีวินัยในตนเองของนักเรียนตามแนวความคิดทฤษฎีของ เมาวเรอร์ (Mowrer.1950 : 531-561) ทฤษฎีแรงจูงใจทางจริยธรรมหรือวินัยในตนเองของ เพค และฮาวิกเอิร์ส (Peck, R.F. and Havighurst,R.J.1960 : 82-102) และทฤษฎี การสร้างวินัย และจริยธรรมแบบสามมิติ ฌ็องฌูพร สตาภรณ์ (2540 : 17 - 18) และรายงานการวิจัยของ กัลยา สุวรรณรอด (2537 : บทคัดย่อ) สายพิณ ปรงสวัสดิ์ (2538 : 8-9) ทศนีย์ อินทรบำรุง (2539 : 8) ฌ็องฌูพร สตาภรณ์ (2540 : 32) วสัน ปุ่นผล (2542 : 13) สีนินาฏ สุทธจินดา (2543 : 20) บาร์ค (Baruch.1949 :4-5) ออซูเบล (Ausubel. 1968 : 459-460) วิกกินส์ (Wiggins. 1971 : 289) ผู้วิจัยเลือกคุณลักษณะของผู้มีวินัยในตนเองที่นักวิชาการเห็นตรงกันโดยเลือกที่มีความถี่สูงจำนวน 6 ด้าน มากำหนดเป็นกรอบในการศึกษาวิจัย คือ 1. ความรับผิดชอบ 2. ความเชื่อมั่นในตนเอง 3) การปฏิบัติตามระเบียบของสังคม 4) ความอดทน 5) ความตั้งใจจริง 6) ความ เป็นน้ำ

ผู้วิจัยจึงได้นำแนวคิดทฤษฎีดังกล่าวมาศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง กับวินัยในตนเองของนักเรียน ดังแผนภาพประกอบ 1

ภาพประกอบ 1 กรอบความคิดในการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง กับวินัยในตนเองของนักเรียน

สมมติฐานในการวิจัย

ผู้วิจัยตั้งสมมติฐานในการวิจัยไว้ดังนี้

1. การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและการมีวินัยในตนเองของนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร กลุ่มที่ 7 อยู่ในระดับปานกลาง
2. การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองมีความสัมพันธ์กับวินัยในตนเองของนักเรียน โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร กลุ่มที่ 7

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ผู้วิจัยได้ในการศึกษาค้นคว้าเอกสารและงานวิจัยทั้งในประเทศ และต่างประเทศ ที่เกี่ยวข้อง และ ได้นำเสนอตามหัวข้อต่อไปนี้

1. การจัดการศึกษาและการบริหารงานโรงเรียนมัธยมศึกษา
2. การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง
 - 2.1 ความหมาย ความสำคัญและประโยชน์ของการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง
 - 2.2 ความสัมพันธ์ที่ีระหว่างบ้านกับโรงเรียน
 - 2.3 แนวคิดและพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542
 - 2.4 ทฤษฎีเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม
 - 2.5 ปัจจัยที่ศึกษาเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง
 - 2.5.1 ด้านการอบรมเลี้ยงดูเด็กที่บ้าน
 - 2.5.2 ด้านการดำเนินกิจกรรมของนักเรียนที่เป็นกิจกรรมบังคับ
 - 2.5.3 ด้านการดำเนินกิจกรรมของนักเรียนที่เป็นกิจกรรมไม่บังคับ
3. วินัยในตนเอง
 - 3.1 ความหมายและความสำคัญของวินัยในตนเอง
 - 3.2 ความสำคัญ คุณค่า และประโยชน์ของการมีวินัยในตนเอง
 - 3.3 ทฤษฎีการเกิดวินัยในตนเอง
 - 3.4 การปลูกฝัง การสร้างและการพัฒนาวินัยในตนเอง
 - 3.5 กิจกรรมเพื่อการสร้างวินัยในตนเองของนักเรียน
 - 3.6 คุณลักษณะของผู้มีวินัยในตนเอง
 - 3.7 ปัจจัยที่ศึกษาเกี่ยวกับวินัยในตนเอง
 - 3.7.1 ด้านความรับผิดชอบ
 - 3.7.2 ด้านความเชื่อมั่นในตนเอง
 - 3.7.3 ด้านการปฏิบัติตามกฎระเบียบของสังคม
 - 3.7.4 ด้านความอดทน
 - 3.7.5 ด้านความตั้งใจจริง
 - 3.7.6 ด้านความเป็นผู้นำ
4. ความสัมพันธ์การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองกับวินัยในตนเองของนักเรียน
5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
 - 5.1 งานวิจัยต่างประเทศ
 - 5.2 งานวิจัยในประเทศ

1. การจัดการศึกษาและการบริหารงานโรงเรียนมัธยมศึกษา

การจัดการศึกษาระดับมัธยมศึกษา เป็นการจัดการศึกษาระดับกลางที่เชื่อมต่อระหว่าง การศึกษาระดับประถมศึกษาและระดับอุดมศึกษา ซึ่งมุ่งให้ผู้เรียนที่อยู่ในวัยรุ่น (อายุประมาณ 12 - 15 ปี) มีความรู้ความสามารถในวิชาการ เพียงพอที่จะเป็นพื้นฐานที่สำคัญต่อการศึกษาต่อ รู้จักวิเคราะห์แนวทางในการแก้ปัญหา และพัฒนาอย่างมีระบบมีความเข้าใจในปัญหา และรู้จัก ปรับตนให้อยู่ในสังคมอย่างมีความสุข ซึ่งกรมสามัญศึกษาได้มอบภารกิจนี้ให้กับผู้บริหารโรงเรียน มัธยมศึกษาบริหารโรงเรียนให้เป็นไปตามหลักการที่กรมสามัญศึกษาได้กำหนดไว้

การบริหารโรงเรียนเป็นการจัดการทรัพยากรที่มีอยู่ในโรงเรียนให้ดำเนินตามกระบวนการ และภารกิจของโรงเรียน โดยให้นักเรียนเกิดการเปลี่ยนแปลงในทางที่ดีขึ้นอย่างมีคุณภาพและ เป็นสมาชิกที่ดีของสังคม กรมวิชาการ (2535 : 2-3) ได้กล่าวว่า ภารกิจของโรงเรียนมัธยมศึกษา ในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น เป็นการศึกษาที่มุ่งให้ผู้เรียนพัฒนาคุณภาพชีวิต และการศึกษาต่อ ให้สามารถเลือกแนวทางที่จะทำประโยชน์ให้สังคมตามบทบาทและหน้าที่ของตน ในฐานะพลเมือง ดีตามระบอบการปกครองแบบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข โดยให้ผู้เรียนมีทักษะ เพียงพอที่จะเลือกและตัดสินใจประกอบสัมมาอาชีพ ทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ มีนิสัยในการปรับปรุง งานของตนเองและสังคม เสริมสร้างอนามัยชุมชน และครองชีวิตโดยประโยชน์ของสังคม การ จัดการศึกษาในระดับการศึกษาตอนต้น จะต้องปลูกฝังให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะดังนี้

1. มีความรู้ทักษะในวิชาสามัญ และทันต่อการเจริญก้าวหน้าทางวิทยาการต่าง ๆ
2. สามารถปฏิบัติตนในการรักษา และเสริมสร้างสุขภาพอนามัยของตนเองและสังคม
3. สามารถวิเคราะห์ปัญหาของชุมชน และเลือกแนวทางแก้ปัญหาให้สอดคล้องกับ ข้อจำกัดต่าง ๆ
4. มีความภูมิใจในความเป็นไทย สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข เต็มใจ ช่วยเหลือผู้อื่นตามความสามารถของตน
5. มีความคิดสร้างสรรค์ สามารถสร้างและปรับปรุงแนวทางที่ทำให้เกิดความเจริญ ต่อตนเองและชุมชน
6. มีทัศนคติที่ดีต่ออาชีพทุกชนิด มีนิสัยรักการทำงาน และมีความสามารถในการ เลือกอาชีพที่เหมาะสมกับความถนัด และความสนใจของตนเอง
7. มีทักษะในการประกอบสัมมาอาชีพ มีความสามารถในการจัดการและความ สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้
8. เข้าใจสภาพและการเปลี่ยนแปลงของสังคมในชุมชน สามารถเสนอแนวทางการ พัฒนาสังคมภูมิใจในการปฏิบัติตนตามบทบาทและหน้าที่ในฐานะสมาชิกที่ดีของชุมชน ตลอดจน จินตนาการและเสริมสร้างสิ่งแวดล้อม ศิลปะ วัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องกับชุมชน

กรมสามัญศึกษา (2539 : 1-10) ได้เขียนอธิบายเกี่ยวกับการจัดการศึกษาของโรงเรียน มัธยมศึกษาว่า เป็นหน่วยปฏิบัติงานที่ทำหน้าที่ในการจัดการเรียนการสอน เพื่อให้ผู้เรียนได้มี

คุณลักษณะตามหลักสูตรที่กำหนดไว้ โดยมีการกิจที่เกี่ยวข้องในการจัดการศึกษา ซึ่งแบ่งออกเป็น 7 งาน คือ

1. งานการบริหารทั่วไป
2. งานธุรการ
3. งานวิชาการ
4. งานปกครองนักเรียน
5. งานบริการ
6. งานโรงเรียนกับชุมชน
7. งานบริหารอาคารสถานที่

งานปกครองนักเรียนเป็นงานที่สำคัญงานหนึ่งของการบริหารงานโรงเรียน ซึ่งส่งผลไปถึงการพัฒนาพฤติกรรมของนักเรียน สร้างเสริมนักเรียนให้มีความประพฤติดี มีระเบียบวินัย มีคุณธรรมและจริยธรรมพร้อมที่จะเจริญเติบโตเป็นพลเมืองดีของประเทศชาติต่อไปในอนาคต การปกครองนักเรียนในระดับมัธยมศึกษา นับว่าเป็นภาระหนัก เพราะเป็นการปกครองเด็กวัยรุ่น ซึ่งร่างกาย จิตใจ และอารมณ์มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว เป็นวัยที่สำคัญยิ่งในชีวิตที่จะไปสู่ความสำเร็จหรือล้มเหลวได้ กรมสามัญศึกษา (2532 : 20-23) ได้ให้หลักการแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการบริหารงานปกครองนักเรียนไว้ดังนี้

1. ลักษณะงานปกครองนักเรียน เป็นงานส่งเสริม พัฒนา ควบคุม และแก้ไขความประพฤติของนักเรียนให้อยู่ในระเบียบวินัย ก่อให้เกิดความสงบเรียบร้อยในการอยู่ร่วมกันของนักเรียน เพื่อให้กิจกรรมการเรียนการสอนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและการพัฒนานักเรียนให้มีคุณธรรมอันพึงประสงค์ตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตรคือความซื่อสัตย์ ความยุติธรรม การไม่เบียดเบียนผู้อื่น การมีวินัยในตนเอง การรับผิดชอบตัวเอง ครอบครัวยุติธรรม เคารพต่อกฎหมาย รู้จักทำงานเป็นหมู่คณะ มีความสามัคคี รู้จักเสียสละเพื่อส่วนรวม รู้จักแก้ปัญหาด้วยสันติวิธีอย่างมีหลักการและเหตุผล มีความภูมิใจในความเป็นไทย มีความรู้และเลื่อมใสในการปกครองระบอบประชาธิปไตยโดยมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข
2. ขอบข่ายงานปกครองนักเรียน ควบคุมดูแลนักเรียนด้านความประพฤติและการปฏิบัติตนของนักเรียน ไม่ให้นักเรียนมีพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ เสริมสร้างคุณธรรม และจริยธรรมที่เหมาะสม รักษาความปลอดภัย ความสงบเรียบร้อยรักษาทรัพย์สินของส่วนรวม และสวัสดิภาพของนักเรียน
3. ความคิดและความเชื่อเกี่ยวกับงานปกครองนักเรียน เชื่อว่า พฤติกรรมของคนสามารถพัฒนาไปสู่เป้าหมายที่พึงประสงค์ได้โดยอาศัยแรงจูงใจจากภายในและภายนอกกระตุ้นให้เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมได้ ความปรารถนาของคนทุกคนอยากเป็นคนดี เป็นที่ยอมรับของบุคคลอื่น แต่การได้รับการตอบสนองที่ต่างกัน ทำให้คนมีพฤติกรรมที่แตกต่างกันด้วย และ

อีกประการหนึ่งก็คือมนุษย์มีความแตกต่างระหว่างบุคคลซึ่งผลมาจากพันธุกรรมและสิ่งแวดล้อม ดังนั้น การพัฒนาพฤติกรรมจำเป็นต้องได้รับการปฏิบัติที่แตกต่างกันด้วย

4. ความสำคัญของงานปกครอง การบริหารงานที่มีประสิทธิภาพจะก่อให้เกิดประโยชน์ คือ ทำให้เกิดความสงบเรียบร้อยในโรงเรียน การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพมากขึ้น นักเรียนแต่ละคนได้รับการพัฒนาความรู้ความสามารถเฉพาะตนเต็มตามศักยภาพ นักเรียนที่มีปัญหาต่างๆได้รับการช่วยเหลือแก้ไข บุคลากรในโรงเรียนรู้จักควบคุมตนเองให้อยู่ร่วมกันอย่างสงบสุข รู้จักการให้ การรับ มีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียน เข้าใจและยอมรับกฎเกณฑ์ระเบียบข้อบังคับและเข้าใจรูปแบบการปกครองระบอบประชาธิปไตยโดยใช้สิทธิและปฏิบัติได้อย่างถูกต้อง

5. ลักษณะการปฏิบัติงานปกครองนักเรียน ต้องคำนึงและพิจารณาระบบและตัวแปรภายนอกโรงเรียน คือ นโยบาย มาตรการ ระเบียบและแนวปฏิบัติคำสั่งจากหน่วยเหนือ ความต้องการของท้องถิ่น ผู้ปกครองนักเรียน ระบบเศรษฐกิจ สังคม การเมือง อิทธิพลแฝงพลังกลุ่มและผลประโยชน์ งานปกครองเป็นหน่วยปฏิบัติงานแนวหน้าเช่นเดียวกับงานวิชาการและงานแนะแนว ต้องร่วมมือประสานงานและทำงานมุ่งไปสู่จุดหมายที่ส่งเสริมให้นักเรียนทุกคนได้พัฒนาเต็มศักยภาพที่แต่ละคนมี คือออกแรงกายแรงความคิดผลักดันให้นักเรียนได้เคลื่อนไปสู่จุดหมายของหลักสูตรที่กำหนดไว้ให้ได้ เช่น การจัดปฐมนิเทศนักเรียน การจัดโครงการอบรม และการพัฒนาบุคลิกภาพ การพิจารณาสงเคราะห์นักเรียน การติดตามนักเรียนที่มีปัญหา ตลอดจนการพบปะกับผู้ปกครอง และการเยี่ยมนักเรียนที่บ้าน เป็นต้น

6. วัตถุประสงค์ในการดำเนินงานปกครองนักเรียน เพื่อให้ นักเรียนมีผู้ปกครองดูแล แทนบิดา มารดา ตลอดระยะเวลาที่อยู่ในโรงเรียนภายใต้ระเบียบวินัยที่กำหนดไว้อย่างมีความสุข พอสมควร

7. นโยบายการปฏิบัติงานปกครองนักเรียน จะต้องระลึกถึงวัตถุประสงค์ในการปฏิบัติงาน คือ การป้องกันแก้ไข และการส่งเสริมพฤติกรรมของนักเรียนให้บรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้เสมอ

8. หลักการปกครองนักเรียน ดำเนินตามหลัก 2 ประการ คือ หลักการควบคุม โดยใช้กฎระเบียบ ข้อบังคับเป็นเครื่องมือควบคุมพฤติกรรมของบุคลากรทุกคนในโรงเรียน และอีกประการหนึ่งคือ หลักการพัฒนาส่งเสริมด้วยการจัดสภาพแวดล้อมหรือกิจกรรมต่าง ๆ โดยอาศัยทฤษฎีทางจิตวิทยาเป็นพื้นฐาน เพื่อส่งเสริมกระตุ้นให้นักเรียนแสดงพฤติกรรมที่พึงประสงค์ สภาพแวดล้อมและกิจกรรมต่าง ๆ มีประโยชน์ช่วยให้นักเรียนได้พัฒนาความถนัด ความสามารถพิเศษ ทำให้นักเรียนรู้สึกว่าเป็นคนมีคุณค่า และมีแรงจูงใจที่จะประพฤติดี ทั้งหลักการควบคุมหลัก การส่งเสริมต่างมุ่งไปสู่การป้องกัน และแก้ไขพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ และส่งเสริมพฤติกรรมที่เหมาะสม

9. การบริหารงานปกครองในโรงเรียนมัธยมศึกษา เป็นงานที่มีความรับผิดชอบต่อการที่จะปลูกฝังและส่งเสริมให้นักเรียนเป็นผู้มีวินัยและปฏิบัติตามคุณธรรมและจริยธรรมอันดีงาม

กรมสามัญศึกษา (2532 : 20-21) ได้กำหนดขอบข่ายของงานในการพัฒนานักเรียนให้มีวินัย คุณธรรม จริยธรรม ดังนี้

1. การจัดกิจกรรมพัฒนาส่งเสริมความประพฤติและระเบียบวินัย กิจกรรมลูกเสือ เนตรนารี นักศึกษาวิชาทหาร กิจกรรมอบรมนักเรียนประจำสัปดาห์ กิจกรรมเข้าค่ายนักเรียนใหม่ การรักษาความสะอาด การตรงต่อเวลา การแต่งกาย การเข้าแถว การทำความเคารพ
2. มีหลักฐานการจัดและมีการเผยแพร่ การประหยัด และออม การเสียสละ ความขยันหมั่นเพียร ความอดทน อดกลั้น ความเมตตากรุณา ความสามัคคี
3. จัดกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาด้านความรับผิดชอบต่อสังคม การบำเพ็ญประโยชน์ การปฏิบัติตามกฎจราจร การปฏิบัติตามกฎหมาย
4. จัดกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาการใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์
5. ยกย่องให้กำลังใจต่อนักเรียนผู้ประพฤติดี

จำนงค์ แจ่มจันทรวงศ์ (2545 : 536-537) ได้กล่าวถึงระเบียบกรมสามัญศึกษาว่าด้วยกลุ่มโรงเรียน ดังนี้

ข้อ 1. ในจังหวัดหนึ่งๆ ให้จัดรวมวิทยาเขตเป็นกลุ่มโรงเรียนๆ ละ ไม่น้อยกว่าสาม วิทยาเขต แต่ไม่เกินห้าวิทยาเขต หากจังหวัดใดมีน้อยกว่าสามวิทยาเขตให้จัดเข้าเป็นหนึ่งกลุ่มโรงเรียน การเรียกชื่อกลุ่มโรงเรียนให้ใช้ข้อความว่า “กลุ่มโรงเรียนกรมสามัญศึกษาจังหวัด...” กรณีที่มีมากกว่าหนึ่งกลุ่มโรงเรียนให้ใช้ข้อความว่า “กลุ่มโรงเรียนกรมสามัญศึกษาจังหวัด กลุ่มที่...”

ข้อ 2. ให้มีคณะกรรมการกลุ่มโรงเรียน ประกอบด้วย ผู้บริหารโรงเรียนทุกคนในกลุ่มโรงเรียนนั้น และศึกษานิเทศก์หนึ่งคนซึ่งผู้อำนวยการสามัญศึกษาจังหวัดพิจารณาคัดเลือกเป็นกรรมการ ให้คณะกรรมการกลุ่มโรงเรียนเลือกกรรมการเป็นประธานหนึ่งคน รองประธานสองคนและเลขานุการหนึ่งคน ทั้งนี้ให้ประธานมาจากผู้บริหารโรงเรียนซึ่งทำหน้าที่ประธานกรรมการบริหารสหวิทยาเขต ให้ประธาน รองประธาน และเลขานุการ มีวาระการปฏิบัติงานคราวละสองปี

ข้อ 3. คณะกรรมการกลุ่มโรงเรียนมีอำนาจหน้าที่ดังนี้

- (1) ส่งเสริมสนับสนุนการพัฒนาการบริหารและการจัดการศึกษาของโรงเรียน ศูนย์พัฒนาวิชาการ การดำเนินงานของสหวิทยาเขตในสังกัดตามนโยบาย แนวทางหรือแผน ปฏิบัติราชการของกรมสามัญศึกษา กลุ่มโรงเรียน สหวิทยาเขต และความต้องการของท้องถิ่น
- (2) ประสานและส่งเสริมการจัดทำแผนแม่บท(Master Plan)แผนปฏิบัติการ (Action Plan) ของกลุ่มโรงเรียน สหวิทยาเขตและศูนย์พัฒนาวิชาการ
- (3) ติดตาม ประเมินผลการปฏิบัติงานของสหวิทยาเขตและศูนย์พัฒนาวิชาการ
- (4) ประเมินคุณภาพภายในโรงเรียนในกลุ่มตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่ กรมสามัญศึกษากำหนด

(5) ปฏิบัติการอื่นตามที่ได้รับมอบหมาย

จากระเบียบดังกล่าวได้มี การแบ่งกลุ่มโรงเรียน ในกรุงเทพมหานคร ออกเป็น 9 กลุ่มโรงเรียน โรงเรียนในกลุ่มที่ 7 มีจำนวน 15 โรงเรียน ได้แก่ โรงเรียนมัธยมวัดสิงห์ โรงเรียนรัตนโกสินทร์สมโภชนบางขุนเทียน โรงเรียนศึกษานารีวิทยา โรงเรียนบางมดวิทยา "สีสุกหวาดจวนอุปถัมภ์" โรงเรียนศึกษานารี โรงเรียนธนบุรีวรเทพีผลารักษ์ อิสลามวิทยาลัยแห่งประเทศไทย โรงเรียนบางประกอกวิทยาคม โรงเรียนวัดพุทธบูชา โรงเรียนวัดอินทาราม โรงเรียนมัธยมวัดดาวคะนอง โรงเรียนวัดราชโอรส โรงเรียนทวีธาภิเศก 2 โรงเรียนแจรงร้อนวิทยา และโรงเรียนพิทยาลงกรณ์พิทยาคม โรงเรียนเพื่อทำหน้าที่ประสานและส่งเสริมการจัดทำแผนแม่บท แผนปฏิบัติการและติดตามประเมินผลการปฏิบัติงานของสหวิทยาเขตและศูนย์พัฒนาวิชาการ ซึ่งสอดคล้องกับการจัดการศึกษาโรงเรียนมัธยมศึกษามุ่งเน้นให้ผู้เรียนพัฒนาคุณภาพชีวิตและการศึกษาต่อ สามารถเลือกแนวทางที่จะทำประโยชน์ให้แก่สังคมตามหน้าที่ของตนในฐานะเป็นพลเมืองดี มีทักษะเพียงพอที่จะเลือกและตัดสินใจประกอบสัมมาอาชีพและทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ ดังนั้นหน้าที่ของผู้บริหารโรงเรียนจะต้องรับผิดชอบในการปลูกฝังและส่งเสริมให้ผู้เรียนเป็น ผู้มีวินัยและปฏิบัติตามคุณธรรม จริยธรรมอันดีงาม

2. การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง

2.1 ความหมาย ความสำคัญ และประโยชน์ของการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง

มีผู้ให้ความหมายของการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองอยู่หลายท่าน ดังนี้

हरषा नीलुवैयर (2535: 235) ได้ให้ความหมายของการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองว่าเป็นกระบวนการที่ผู้ปกครอง ครูและบุคลากรในชุมชนทำงานร่วมกัน นับตั้งแต่การวางแผน การทำงาน การเรียนรู้ และการตัดสินใจทั้งนี้เพื่อประโยชน์ทางด้านการศึกษาของเด็ก

อรุณี हरดล (2536 : 6) ได้ให้ความหมายการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง หมายถึง การที่ผู้ปกครองได้เข้ามามีส่วนร่วมในการส่งเสริมการพัฒนาและเตรียมความพร้อมให้แก่เด็ก ด้วยการใช้เทคนิคและวิธีการต่าง ๆ ซึ่งการดำเนินการดังกล่าวผู้ปกครองอาจทำได้ด้วยตนเอง หรือให้ความร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเด็กก็ได้

ฉันทนา ภาคบงกช (2539 : 25) กล่าวว่า การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง หมายถึง การที่ผู้ปกครองให้ความร่วมมือในการช่วยให้เด็กได้รับการพัฒนาได้อย่างถูกต้อง และสอดคล้องกับทางโรงเรียนหรือศูนย์เด็ก

การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองแยกออกเป็น 2 ประการ คือ ประการแรก เป็นกระบวนการทำงานร่วมกัน อย่างต่อเนื่องและเป็นระบบ ระหว่างผู้ปกครองกับโรงเรียนในการจัดการศึกษา นับตั้งแต่การระบปัญหา การวางแผน การตัดสินใจ การดำเนินการ และการประเมินผล ส่วน

ประการที่สอง การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง หมายถึง งานหรือกิจกรรมทางศึกษาที่ผู้ปกครองเข้าไปมีส่วนร่วม

จากสิ่งที่กล่าวมาข้างต้นสรุปได้ว่าการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง หมายถึง กระบวนการทำงานร่วมกันระหว่าง ผู้ปกครอง ครู และบุคลากรในโรงเรียนในการส่งเสริมพัฒนา และเตรียมความพร้อมให้เด็ก และเพื่อเป็นประโยชน์ต่อการจัดการศึกษาให้กับเด็กต่อไป

เคปแลน (Kaplan . 1992 : 101-102) กล่าวว่า การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของรัฐเกิดจากเหตุจำเป็น 3 ประการ คือ

1. การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาก่อให้เกิดผลในทางบวกทางด้านสัมฤทธิ์ผลทางการเรียน ทักษะคิด และพฤติกรรมของเด็กอย่างได้ชัด

2. สถาบันครอบครัวเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว จำนวนครอบครัวแตกแยก การทำงานนอกบ้านของทั้งบิดาและมารดา การตั้งครุภคมารดานอกสมรสของมารดาวัยรุ่น อัตราการหย่าร้าง รวมถึงการสร้างครอบครัวใหม่ของบิดาและมารดาเพิ่มสูงขึ้น โรงเรียนได้รับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงดังกล่าว กล่าวคือ จำนวนเด็กในโรงเรียนที่มาจากครอบครัวที่มีโครงสร้างหลากหลายเพิ่มสูงขึ้น ดังนั้นโรงเรียนจะต้องปรับโครงสร้างการจัดการศึกษาให้เหมาะสมกับความแตกต่างของเด็กแต่ละคน ซึ่งจำเป็นต้องอาศัยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองเป็นสำคัญ

3. ความสัมพันธ์ระหว่างบ้านกับโรงเรียนมักจะห่างเหิน ไม่มีความไว้วางใจซึ่งกันและกัน และมีความเป็นศัตรูกันโดยธรรมชาติ ทั้งนี้เพราะบทบาทของทั้งสองสถาบันถูกกำหนดให้แตกต่างกันโดยโครงสร้างของสังคม ดังนั้นช่องว่างระหว่างบ้านกับโรงเรียนจึงมีอยู่เสมอการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองจะช่วยลดปัญหาดังกล่าวได้

เดคเคอร์ และเดคเคอร์ (Decker, C.A. and J.R. Decker. 1984 : 129-131) ได้กล่าวสรุปถึงความสำคัญในการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาต่อการพัฒนาของเด็กไว้ดังนี้

1. เด็กที่ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา มีความรู้สึกปลอดภัยขณะที่อยู่ในโรงเรียนมากกว่าเด็กอื่น ทั้งนี้เพราะผู้ปกครองมีความสนิทสนมคุ้นเคยกับบุคลากรในโรงเรียน จนเด็กรู้สึกเหมือนอยู่กับผู้ใหญ่ที่ตนมีความคุ้นเคยด้วย

2. เด็กที่ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษามีพฤติกรรมที่พึงประสงค์ และมีความสนใจในการร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ที่โรงเรียนจัดขึ้นมากกว่าเด็กที่ผู้ปกครองไม่มีส่วนร่วม

3. เด็กที่ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษามีความสามารถทางสติปัญญา และความพร้อมมากกว่าเด็กที่ผู้ปกครองไม่มีส่วนร่วม

4. เด็กที่ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษามีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับผู้ปกครอง และมีส่วนร่วมในกิจกรรมร่วมกับผู้ปกครองมากกว่าเด็กที่ผู้ปกครองไม่มีส่วนร่วม

5. การที่ผู้ปกครองมีความสัมพันธ์กับเด็ก ได้ร่วมกิจกรรมต่าง ๆ กับเด็กทำให้เด็กมีสติปัญญาสูงขึ้น

6. เด็กจะมีโอกาสได้พัฒนาความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับขนบธรรมเนียมประเพณีต่าง ๆ จากการได้มีโอกาสปฏิสัมพันธ์กับผู้ปกครองที่มีภูมิหลังต่างกัน

7. การที่ได้เห็นผู้ปกครองทำงานร่วมกับบุคลากรของโรงเรียนจะช่วยให้เด็กมีเจตคติที่ดีต่อผู้ปกครอง บุคลากรและโรงเรียน

กรีนเบอร์ก (วรรณาท รักสกุลไทย. 2537 : 170-171; อ้างอิงจาก Greenberk. n.d.) เชื่อว่าการส่งเสริมให้ ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาจะมีผลในเรื่อง

1. การพัฒนาความเชื่อมั่นในตนเองของเด็ก
2. ลดปัญหาการผิดระเบียบวินัย
3. เพิ่มเจตคติที่ดีให้เด็กมองตนเองเป็นผู้เรียนรู้
4. ผู้ปกครองอบรมสั่งสอนบุตรหลานของตนได้มากขึ้นในหลายประเด็นที่ไม่สามารถอบรมสั่งสอนที่โรงเรียนได้

5. ครูมีทัศนคติว่าผู้ปกครองมีความสำคัญต่อการศึกษาของบุตรหลาน จะทำให้เปิดโลกทัศน์กว้างขึ้นสามารถรับแนวคิดการมีส่วนร่วมได้มาก

เฮนเดอร์สัน (วรรณาท รักสกุลไทย. 2537 : 171; อ้างอิงจาก Henderson. n.d.) ได้สรุปรวบรวมงานวิจัยที่เกี่ยวกับการให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในประเด็นที่สำคัญ คือ

เด็กจะมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น หากผู้ปกครองมีส่วนร่วมในโรงเรียนครอบครัว แม้ไม่ใช่โรงเรียนก็เป็นสิ่งแวดล้อมทางการศึกษาแห่งแรกของเด็กการให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมจะมีประสิทธิภาพสูงสุดเมื่อมีการวางแผนที่ดีและมีการติดตามที่ดี

เด็กที่มาจากครอบครัวที่มีรายได้น้อย และเป็นชนกลุ่มน้อยจะได้รับผลประโยชน์เพิ่มมากขึ้น ถ้าผู้ปกครองของพวกเขามีส่วนร่วมในโรงเรียน และผู้ปกครองไม่จำเป็นต้องมีพื้นฐานการศึกษาสูงที่จะทำให้เกิดความแตกต่าง

2.2 ความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างบ้านกับโรงเรียน

ความสัมพันธ์ระหว่างบ้านกับโรงเรียนเกิดจากการมีปฏิสัมพันธ์ 2 ลักษณะ คือ การแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร และความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล

1. การแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร (Information Exchange) หมายถึง การที่ผู้ปกครองและบุคลากรในโรงเรียนติดต่อสื่อสารกันด้วยวิธีการต่าง ๆ เพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูล เกี่ยวกับเด็ก และเพื่อให้ผู้ปกครองมีความรู้เข้าใจในการจัดการศึกษา สามารถแสดงความคิดเห็นร่วมกันได้อย่างเปิดเผย เทคนิคการแลกเปลี่ยนข้อมูลที่โรงเรียนใช้ดังนี้ คือ

1.1 สื่อสิ่งพิมพ์ โรงเรียนส่วนมากนิยมใช้สื่อสิ่งพิมพ์ในการส่งข้อมูลเกี่ยวกับตัวเด็ก และกิจกรรมของโรงเรียนให้ผู้ปกครองได้รับทราบ สื่อสิ่งพิมพ์ที่ใช้กันมาก ได้แก่ แผ่นพับ จดหมายข่าวและคู่มือผู้ปกครอง

1.2 การเยี่ยมชมโรงเรียนของผู้ปกครอง ประโยชน์ที่ผู้ปกครองได้รับจากการเยี่ยมชมโรงเรียน คือได้รับทราบจุดมุ่งหมายและวิธีการจัดการศึกษาของโรงเรียนรวมทั้ง ชักถามปัญหา และข้อสงสัยต่าง ๆ ได้ทำความคุ้นเคยกับบุคลากรโรงเรียนและผู้ปกครองคนอื่น ๆ ได้มีโอกาสสังเกตการจัดกิจกรรมและประสบการณ์ของครูและสภาพสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน ได้มีโอกาสสังเกตบุคลิกลักษณะของตนในขณะที่ทำกิจกรรมร่วมกับเด็กอื่น และได้มีโอกาสอภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับบุคลากรของโรงเรียนและผู้ปกครองคนอื่น ๆ อีกด้วย

1.3 การเยี่ยมบ้าน เป็นอีกวิธีหนึ่งที่จะช่วยให้บุคลากรได้รู้จักเด็กขณะที่อยู่บ้านมากขึ้นและในขณะเดียวกันก็ยังสามารถแลกเปลี่ยนข้อมูลกับผู้ปกครองได้ด้วยช่วยให้ผู้ปกครองเข้าใจเกี่ยวกับการพัฒนาการของเด็ก

1.4 แบบสำรวจความคิดเห็นของผู้ปกครอง เป็นเครื่องมือที่ตัวอย่างหนึ่งที่จะรวบรวมความคิดเห็นของผู้ปกครองที่มีต่อการจัดกิจกรรมและประสบการณ์ของโรงเรียน จุดมุ่งหมายโดยทั่วไปของการใช้แบบสำรวจความคิดเห็นของผู้ปกครอง เพื่อประเมินเรื่องที่ผู้ปกครองสนใจอยากให้โรงเรียนจัดโครงการให้ความรู้กับผู้ปกครอง เพื่อให้ทราบปัญหาของผู้ปกครองในการแนะนำเด็กในการเสริมประสบการณ์ที่บ้าน และประเมินความพึงพอใจของผู้ปกครองที่มีต่อบุคลากรและหลักสูตรของโรงเรียน

1.5 การประชุมปรึกษาหารือระหว่างผู้ปกครองและบุคลากรของโรงเรียน เป็นกิจกรรมที่บุคลากรของโรงเรียนนัดพบผู้ปกครองเพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นหรือปรึกษาหารือเรื่องต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับเด็กโดยการส่งจดหมายนัดหมาย วัน เวลา และจุดมุ่งหมายในการประชุมให้ชัดเจน การประชุมดังกล่าวอาจจัดในลักษณะเชิญพบส่วนตัวหรือประชุมเป็นกลุ่มก็ได้

2. ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล (Interpersonal Relations) ส่วนมากจะเกิดหลังความสัมพันธ์ที่เกิดจากการแลกเปลี่ยนข่าวสารข้อมูล กล่าวคือ ผู้ปกครองและบุคลากรของโรงเรียนได้รู้จักกันแล้ว ต่อมาได้มีโอกาสพบปะพูดคุยจาสนทนากันจนสนิทสนมคุ้นเคยและรู้จักข้อมูลส่วนตัวกันพอสมควร สามารถแสดงความคิดเห็นของตนเองได้ โดยไม่ต้องกังวลว่า อีกฝ่ายหนึ่งจะเข้าใจผิด เทคนิคที่ใช้ในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลดังต่อไปนี้ คือการทำกิจกรรมและรับประทานอาหารร่วมกัน การไปทัศนศึกษา งานชุมนุมรื่นเริง

2.3 แนวคิดและพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545

หลักการสำคัญของการปฏิรูปการศึกษาตามแนวของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 คือการให้ทุกส่วนของสังคมมีส่วนร่วม พัฒนาผู้เรียน โดยเฉพาะอย่างยิ่งพ่อแม่ ผู้ปกครอง ซึ่งเป็นผู้ที่อยู่ใกล้ชิดกับเด็กมากที่สุด พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติฯ ได้บัญญัติสาระที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมของพ่อแม่ ผู้ปกครองในการพัฒนาการศึกษาไว้ในหลายมาตรา ที่สำคัญคือ การพัฒนาผู้เรียนให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ เป็นคนเก่ง คนดี และมีความสุข (มาตรา 6) การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา (มาตรา 8) การส่งเสริมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้และพัฒนาตนเองได้เต็มศักยภาพและถือว่าผู้เรียนเป็นสำคัญ (มาตรา 22) การให้สถานศึกษา และหน่วยงานที่ เกี่ยวข้องประสานความร่วมมือในการจัดกระบวนการเรียนรู้กับบิดามารดา ผู้ปกครอง เพื่อพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ (ม. 24 (6)) นอกจากนี้ผู้แทนผู้ปกครองสามารถร่วมเป็นคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อทำหน้าที่กำกับและส่งเสริมสนับสนุนสถานศึกษา (ม. 40) รวมถึง การมีส่วนร่วมในการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา (ม.58 (2)) อันเป็นการเอื้อให้พ่อแม่ ผู้ปกครองได้มีโอกาสเข้าไปมีบทบาทในการพัฒนาการศึกษาได้หลายรูปแบบ

2.4 ทฤษฎีเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม

อุดม เหลืองสด (2545 : 16-17) ได้อธิบายพฤติกรรมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง โดยใช้แนวคิดในแต่ละทฤษฎีดังนี้

1. ทฤษฎีการกระทำด้วยเหตุผล (A Theory Reasoned Action) มนุษย์เป็นผู้มีเหตุผล และใช้ข้อมูลที่ดินมีอยู่อย่างเป็นระบบมนุษย์พิจารณาผลที่เกิดจากการกระทำของตนเอง ก่อนตัดสินใจลงมือกระทำหรือไม่กระทำ พฤติกรรมใดพฤติกรรมหนึ่ง พฤติกรรมของบุคคลจึงอยู่ภายใต้การควบคุมของเจตนาของบุคคล ดังนั้นเจตนาเชิงพฤติกรรมหรือความตั้งใจที่จะกระทำของบุคคลจึงเป็นตัวกำหนดที่ใกล้ชิดกับการกระทำ ตัวแปรที่เป็นของเจตนาเชิงพฤติกรรมหรือความตั้งใจที่จะกระทำประกอบด้วย ปัจจัยเกี่ยวกับเจตคติ (Attitude factors) ได้แก่ ความคาดหวังเกี่ยวกับผลลัพธ์ และคุณค่าของผลลัพธ์ที่คาดหวังปัจจัยเกี่ยวกับปทัสถาน (Normative beliefs) และปัจจัยที่เกิดจากแรงจูงใจให้ปฏิบัติตาม (Motivation to comply)

2. รูปแบบการทำนายพฤติกรรมของลิสก้า (Liska's Revision Model) เชื่อว่าพฤติกรรมของคนไม่ได้เกิดจากความตั้งใจเสมอไป แต่ขึ้นอยู่กับเงื่อนไขของสภาพแวดล้อม ที่เรียกว่าทรัพยากร (Resources) และเงื่อนไขทางสังคมที่เปิดโอกาสให้บุคคลได้แสดงออก ที่เรียกว่าโอกาส (Opportunities) ซึ่งแนวคิดของลิสก้าสามารถอธิบายพฤติกรรมของบุคคลได้เหมาะสมยิ่งขึ้น

3. ทฤษฎีการเปรียบเทียบทางสังคมตามความคิดของเฟส汀เจอร์ (Festinger's Social Comparison Theory) เชื่อว่าพฤติกรรมของบุคคลเกิดจากความต้องการที่จะเปรียบเทียบความสามารถและความคิดเห็นของตนเองกับบุคคลอื่น โดยใช้เกณฑ์ทางกายภาพและเกณฑ์ทางสังคม ผลของการเปรียบเทียบจะทำให้ตนเองเปลี่ยนพฤติกรรมให้ใกล้เคียงกับบุคคลอื่นในกลุ่มซึ่งแนวคิดของเฟส汀เจอร์ จะช่วยทำนายพฤติกรรม การมีส่วนร่วมของบุคคลในกระบวนการพัฒนาได้

4. ทฤษฎีปรัววรรณิยมของโฮแมนส์ (Homan's Exdhang Theory) เป็นทฤษฎีทางสังคมในระดับจุลภาคเหมาะสมที่จะนำมาวิเคราะห์และอธิบายพฤติกรรมและปรากฏการณ์ทางสังคมในระดับบุคคล โดยใช้ฐานคิดจาก

4.1 เศรษฐศาสตร์เชิงอรรถประโยชน์นิยม (Utilitarian economics) ที่อธิบายถึงการตัดสินใจของมนุษย์ในการเข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรมใด ๆ นั้นจะต้องคำนึงถึงประโยชน์ที่ได้รับทั้งโดยตรง และโดยอ้อม ซึ่งรวมไปถึงประโยชน์ที่เกิดกับจิต

4.2 มนุษยวิทยาเชิงหน้าที่ (Functional anthropology) ได้ให้ความสำคัญทางด้านจิตวิทยา ซึ่งจะเป็นพลังในการริเริ่ม และข้อผูกพัน ที่ทำให้เกิดการมีส่วนร่วมมากกว่าความต้องการทางด้านเศรษฐศาสตร์

4.3 จิตวิทยาเชิงพฤติกรรม (Behavioral psychology) ซึ่งได้อธิบายการเข้ามามีส่วนร่วมของประชาชนจะมีจำนวนบ่อยครั้งมากหรือน้อย ขึ้นอยู่กับผลที่เกิดจากการมีส่วนร่วมจากครั้งแรก ๆ ถ้าผลที่เกิดขึ้นครั้งแรก ๆ เป็นไปตามที่คาดหวัง การมีส่วนร่วมจะมีจำนวนบ่อยครั้งมากขึ้น

จากทฤษฎีทางจิตวิทยาและสังคมวิทยาทั้ง 4 ประการ สามารถใช้เป็นแนวคิดเพื่อที่จะอธิบายการมีส่วนร่วมในการบริหารและการจัดการศึกษาที่ว่าผลของการตัดสินใจของชุมชนขึ้นอยู่กับผลลัพธ์และคุณค่าของผลลัพธ์ที่คาดหวัง ภายใต้เงื่อนไขของสภาพแวดล้อมโอกาสตอบแทนทางด้านเศรษฐกิจและผลทางด้านจิตใจโดยใช้เกณฑ์เปรียบเทียบระหว่างบุคคลเป็นสำคัญ ดังนั้นภาครัฐควรลดบทบาทในการบริหารและการจัดการศึกษาลงและเพิ่มบทบาทให้กับชุมชนได้เข้ามามีบทบาทมากขึ้นจนถึงระดับของความร่วมมือ และร่วมกันตัดสินใจ เพราะความต้องการในผลลัพธ์ที่คาดหวัง และเงื่อนไขต่าง ๆ ในการบริหารและการจัดการศึกษานั้นจะได้ตรงกับความต้องการของชุมชน

2.5 ปัจจัยที่ศึกษาเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง

ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และแนวคิดจากนักวิชาการเห็นว่าการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองมีส่วนสำคัญในการพัฒนาการศึกษามีหลายรูปแบบผู้วิจัยจึงนำรูปแบบการมีส่วนร่วมของพ่อแม่ ผู้ปกครองในการพัฒนาการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2544ก : 143 - 150) มาเป็นปัจจัยที่ศึกษาเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองมีรายละเอียดดังนี้

2.5.1 การมีส่วนร่วมในการอบรมเลี้ยงดูเด็กที่บ้าน

การอบรมเลี้ยงดูเป็นเรื่องสำคัญยิ่ง การอบรมเลี้ยงดูนั้นเป็นหน้าที่ของทุกคนในครอบครัว ไม่ใช่เป็นเรื่องของคนใดคนหนึ่งโดยเฉพาะ เช่น พ่อหรือแม่ และความรักของพ่อแม่เป็นจุดเริ่มต้นของการพัฒนาจริยธรรมในตัวเด็ก เด็กที่ได้รับความรัก ความอบอุ่นจะได้รับความพอใจและมีความสุข เมื่ออยู่ใกล้ชิดกับผู้เลี้ยงดู เด็กจะเลียนแบบผู้เลี้ยงดูโดยไม่รู้สีกตัว ถ้าเด็กต้องอยู่ห่างจากผู้เลี้ยงดู ความว้าวุ่น ความกังวลจะเกิดขึ้น เด็กจะแก้ความรู้สึกนี้ได้ โดยการแสดงการกระทำที่คล้ายคลึงกับผู้เลี้ยงดู จึงเกิดการเลียนแบบลักษณะต่าง ๆ ของผู้เลี้ยงดู

เซียร์ส และคนอื่นๆ (Sears and others. 1957 : 1-4, 372) กล่าวว่าบทบาทหน้าที่ของพ่อแม่โดยส่วนใหญ่ จะได้รับการกำหนดไว้และสั่งสอนให้ปฏิบัติสืบต่อกันมาดังนี้ คือ

1. พ่อแม่ควรทำหน้าที่ดูแลและฝึกหัดให้เด็กเป็นระยะเวลายาวนานตามวัยต่างๆ เช่น วัยทารก วัยเด็ก วัยรุ่น จนกว่าเด็กจะพึ่งตนเองได้ ในการดูแลเด็กนี้ นอกจากพ่อแม่จะให้อาหาร เครื่องนุ่งห่ม และที่อยู่อาศัยให้เด็กแล้ว จะต้องคอยปกป้องอันตรายต่าง ๆ ให้แก่เด็กอีกด้วย ส่วนการฝึกหัดเด็กนั้น พ่อแม่จะทำหน้าที่เบื้องต้นในการฝึกหัดเด็กให้รู้จักมีความคิด และการกระทำที่เหมาะสม

2. พ่อแม่มีหน้าที่ทำตนให้เป็นแบบอย่างที่ดีแก่เด็ก เพื่อที่จะเตรียมตัวให้เด็กมีความสามารถที่จะเป็นพ่อแม่ที่ดีในอนาคตได้ด้วย

3. พ่อแม่มีบทบาทที่จะต้องให้การศึกษาและส่งเสริมพัฒนาการให้แก่ลูกและมีส่วนรับผิดชอบลูกให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้

บทบาทของพ่อแม่ในการอบรมเลี้ยงดูเด็กได้รับการยกย่องให้เป็นพรหมของลูก แสดงให้เห็นว่าผู้เป็นพ่อเป็นแม่มีความสำคัญต่อลูกในฐานะที่ต้องปกป้องคุ้มครองลูกตามคุณธรรมของผู้เป็นพรหม ได้แก่ พรหมวิหาร 4 ประกอบด้วย (1) ความเมตตา ความปรารถนาให้ลูกมีความสุข (2) ความกรุณา ความสงสารเมื่อลูกมีทุกข์ (3) มุทิตา ยกย่องยินดีและส่งเสริมให้ กำลังใจลูกที่ประพฤติดีและ (4) อุเบกขา วางตนเป็นกลางอบรมเลี้ยงดูลูกด้วยความเป็นธรรม ซึ่งควรเป็นคุณธรรมประจำใจของผู้ที่เป็นพ่อแม่ นอกจากนี้ ในหลักของพรหมวิหารธรรมและทศธรรมได้กำหนดให้เห็นถึงหน้าที่และบทบาทที่พ่อแม่ถึงปฏิบัติต่อลูกไว้ในทิศหก โดยกล่าวถึงปัจจุณมทิศ อันเป็นทิศเบื้องหลัง ได้กำหนดแนวปฏิบัติซึ่งเกี่ยวข้องกับหน้าที่ที่พ่อแม่พึงปฏิบัติต่อลูกห้าประการ คือ ห้ามลูกไม่ให้ทำชั่ว ให้ลูกตั้งอยู่ในความดี สนับสนุนให้ลูกศึกษาศิลปวิทยา หาคู่ที่สมควรให้ และมอบทรัพย์ให้

อารี รังสินนท์ (2537 : 165 – 175) กล่าวถึง บทบาทหน้าที่ของพ่อแม่ ควรเป็น ดังนี้

1. เลี้ยงลูกให้เจริญเติบโตในสังคม เด็กควรได้รับการเลี้ยงดูจากพ่อแม่ด้วยความรักและความอบอุ่น การเลี้ยงดูเด็กให้เจริญเติบโตขึ้นในสังคมอย่างสมบูรณ์ ต้องให้เด็กได้รับการตอบสนองความต้องการขั้นมูลฐานอย่างเพียงพอ ซึ่งได้แก่ การตอบสนองความต้องการทางร่างกายคือ การให้อาหารตามหลักโภชนาการ การนอนหลับพักผ่อน การจัดหาเสื้อผ้า เครื่องนุ่งห่ม

การออกกำลังกายการฝึกหัด การขับถ่าย การป้องกันโรคและอุบัติเหตุ และการตอบสนองความต้องการทางจิตวิทยา คือ ความรัก ความอบอุ่น การยอมรับว่าคือส่วนสำคัญของครอบครัว การเป็นอิสระเป็นตัวของตัวเอง

2. อบรมและการให้การศึกษาเบื้องต้นโดยตรง การอบรมให้ได้รู้จักระเบียบของสังคม ประเพณีและวัฒนธรรมเพื่อเด็กจะสามารถปรับตัวในสังคมได้ดี ซึ่งวิธีการดังนี้ ซึ่งมีวิธีการดังนี้ การปลูกฝังลักษณะที่ดีให้แก่เด็ก คือ การมีสุขภาพอนามัยดี มีระเบียบวินัย มีชีวิตที่เรียบง่าย มีความรับผิดชอบ สามารถปรับตัวเข้ากับผู้อื่นได้ดี กล้าแสดงความคิดเห็น รู้จักการแก้ปัญหา การอบรมมารยาททางสังคม คือ การฝึกมารยาทในการปฏิบัติตนให้เหมาะสมกับเวลา สถานที่ และมารยาทในการรับประทานอาหาร และการปลูกฝังเจตคติที่ถูกต้องให้แก่ลูก คือ ความรู้สึกนึกคิดของบิดามารดา ซึ่งมีอิทธิพลต่อพัฒนาการด้านเจตคติของเด็ก

3. ส่งเสริมความสนใจของลูก โดยการจัดหาสื่อ วัสดุอุปกรณ์ที่มีความสนใจ เช่น อุปกรณ์ระบายสี วาดรูป ถ้าลูกสนใจด้านศิลปะ เครื่องเล่นที่เหมาะสม พาไปทัศนศึกษา

4. ส่งเสริมพัฒนาการด้านสติปัญญา ดังนี้ คือ ส่งเสริมการคิดและการแก้ปัญหาต่างๆ ส่งเสริมให้มีความเชื่อมั่นในตนเอง มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีโอกาสทำที่ตนเองสนใจมีความรับผิดชอบในการทำงานต่างๆ รู้จักสังเกตและสนใจสิ่งต่างๆ ที่อยู่รอบตัว และส่งเสริมทักษะด้านภาษาเพื่อให้มีความพร้อมที่จะเรียนรู้ทางภาษาต่อไป

5. ถ่ายทอดวัฒนธรรมทางสังคม โดยการส่งเสริม อบรมลูกให้เข้าใจในด้านวัฒนธรรมของชาติ ในการรักษายกย่องมรดกทางวัฒนธรรมและประเพณีของไทย เพื่อให้เด็กได้รู้จักคุณค่ามรดกวัฒนธรรมไทย

จากบทบาทหน้าที่ของพ่อแม่ดังที่กล่าวมาแล้วข้างต้น สรุปได้ว่า พ่อแม่มี บทบาทในการอบรมเลี้ยงดูลูกของตนเอง 2 บทบาท คือ บทบาทในการเลี้ยงดู เป็นบทบาทสนองความต้องการทางด้านร่างกายแก่ลูกของตน มีโภชนาการที่ดี มีที่อยู่อาศัย เครื่องนุ่งห่ม การรักษาอนามัย การป้องกันโรค และการป้องกันอันตรายต่างๆ ซึ่งบทบาทนี้จะเป็นผลให้เด็กมีสุขภาพอนามัยที่สมบูรณ์ และบทบาทในการอบรมสั่งสอน เป็นบทบาทที่พ่อแม่ทำหน้าที่เสมือนครูของลูก ในการให้ความรู้พื้นฐานซึ่งเกี่ยวกับการดำเนินชีวิตประจำวัน การอบรมสั่งสอน ด้านคุณธรรม จริยธรรม และการปฏิบัติตนของพ่อแม่ให้เป็นแบบอย่างที่ดีของลูก ซึ่งบทบาทนี้จะมีผลในการปลูกฝังคุณลักษณะที่พึงประสงค์ให้แก่เด็ก

2.5.2 การมีส่วนร่วมดำเนินกิจกรรมนักเรียนที่เป็นกิจกรรมบังคับ

เป็นการร่วมมือในการดำเนินกิจกรรมต่างๆร่วมกับทางโรงเรียน ความร่วมมือลักษณะนี้ส่วนมากเริ่มต้นจากความร่วมมือรายบุคคล ตามความสนใจเฉพาะราย โดยพ่อแม่จะเป็นฝ่ายเข้าหาครูเพื่อถามคำถาม ขอข้อมูล แลกเปลี่ยนปัญหา ทักษะต่อการจัดการศึกษาให้แก่เด็กรวมทั้งปัญหาในการเรียนของเด็ก

ตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้นฉบับปรับปรุงใหม่ปี พ.ศ.2533 นั้นกระทรวงศึกษาธิการ กำหนดกิจกรรมนักเรียนไว้ในโครงสร้างของหลักสูตรว่าเป็นส่วนเสริมความรู้ และประสบการณ์ เพิ่มเติมจากการเรียนวิชาต่างๆ เพื่อให้รู้จักและเข้าใจตัวเองเสริมสร้างการพัฒนาบุคลิกภาพและ ลักษณะนิสัย ให้มีความรับผิดชอบ มีความสามัคคี มีระเบียบวินัย รู้จักช่วยเหลือผู้อื่นและรู้จักใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ มีกิจกรรมตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ได้แก่ กิจกรรมลูกเสือ – เนตรนารี หรือยุวกาชาด หรือผู้บำเพ็ญประโยชน์ เป็นกิจกรรมบังคับแต่ละภาคเรียน นักเรียน ต้องเรียนกิจกรรมใดกิจกรรมหนึ่งโดยใช้เวลา 1 คาบต่อสัปดาห์ต่อภาค และมีการประเมินผลกระทำ กิจกรรมว่าผ่านหรือไม่ผ่าน และมีผลต่อการจบหลักสูตรของผู้เรียน ผู้เรียนที่จะผ่านกิจกรรมนี้ต้อง ร่วมกิจกรรมด้วยเวลาไม่น้อยกว่าร้อยละ 80 ของเวลาทั้งหมด และผ่านวัตถุประสงค์สำคัญของ กิจกรรมตามที่โรงเรียนกำหนด นอกจากนี้มีกิจกรรมแนะแนวหรือกิจกรรมแก้ปัญหา หรือกิจกรรม พัฒนาการเรียนรู้ให้ใช้เวลาจัด 1 คาบต่อสัปดาห์ต่อภาคเรียน ไม่มีการประเมินผล นอกจากนี้ยังมี กิจกรรมอิสระของผู้เรียนโดยไม่มีการประเมินผล แต่นักเรียนรายงานผลการทำกิจกรรมตามโอกาส อันสมควร (กรมวิชาการ. 2535 : ข)

บุญส่ง แปนน้อย (2539 : 10) ได้กล่าวถึง กิจกรรมลูกเสือ – เนตรนารี – ยุวกาชาด มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ผู้เรียนพัฒนาทางร่างกาย สติปัญญา จิตใจ และศีลธรรมให้เป็นพลเมืองดี มีความรับผิดชอบ ช่วยสร้างสรรค์สังคมให้มีความเจริญก้าวหน้า ความสงบสุข ความมั่นคงของ ประเทศชาติ จึงต้องปลูกฝังให้มีคุณลักษณะดังนี้

1. มีความรู้ ความเข้าใจ และสามารถปฏิบัติตามคำปฏิญาณ กฎ คติพจน์ของลูกเสือ สามัญญะใหญ่
 2. มีทักษะการสังเกต จดจำ การใช้มือ เครื่องมือ การแก้ไขปัญหาและทักษะในการทำงานร่วมกับผู้อื่น
 3. มีความซื่อสัตย์สุจริต มีความกล้าหาญ อดทน เชื้อมั่นในตนเอง มีระเบียบวินัย มีความสามัคคี เห็นอกเห็นใจผู้อื่น มีความเสียสละ บำเพ็ญตนเพื่อสาธารณประโยชน์
 4. มีการพัฒนาตนเองอยู่เสมอ สร้างสรรค์งานฝีมือ สนใจและพัฒนาในเรื่องของธรรมชาติ
- ส่วนกิจกรรมแนะแนวหรือกิจกรรมแก้ปัญหาหรือกิจกรรมพัฒนาการเรียนรู้ต้องยึดเด็ก เป็นศูนย์กลาง จะต้องให้ครอบคลุมทั้งหมด 3 ด้าน คือ ด้านแนะแนวการศึกษา แนะแนวอาชีพและ แนะแนวส่วนตัวและสังคม หรือแนะแนวบุคลิกภาพ ขณะเดียวกันจะต้องให้ครอบคลุมหรือ สัมพันธ์สอดคล้องกับการจัดบริการทั้ง 5 ของการแนะแนวด้วย คือ บริการเด็กเป็นรายบุคคล บริการสนเทศ บริการให้การศึกษา บริการจัดวางตัวบุคคลและบริการติดตามและประเมินผล เพื่อให้นักเรียนได้ปฏิบัติจริง โดยสอดคล้องกับสาระสำคัญและเนื้อหาที่กำหนดไว้ ครูอาจารย์ แนะแนวจะต้องติดตาม และประเมินผลตลอดเวลาว่านักเรียนได้ปฏิบัติจริง หรือบรรลุตาม วัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้หรือไม่

กิจกรรมที่ใช้ในการแนะแนว ประกอบด้วยเทคนิควิธีการต่างๆ เช่น การอภิปราย การกรอกแบบสำรวจ การกรอกข้อความ แสดงความคิดเห็น การจัดกิจกรรมกลุ่ม การเล่นเกมส์ต่างๆ โดยกำหนดให้นักเรียนได้ปฏิบัติโดยตรง ครูแนะแนวจะทำหน้าที่เป็นผู้กำกับควบคุมดูแล ส่งเสริม สนับสนุนหรือแสดงความคิดเห็นเพิ่มเติม เพื่อให้นักเรียนได้รับประโยชน์อย่างแท้จริง และสมบูรณ์ครบถ้วนมากที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้ การประเมินผลได้กำหนดไว้ว่านักเรียนจะต้องร่วมกิจกรรมไม่น้อยกว่าร้อยละ 80 ของเวลาทั้งหมดทั้งในภาคต้นและภาคปลาย โดยสรุปความคิดเห็นสั้นๆไว้ท้ายกิจกรรมแต่ละคาบในสมุดปฏิบัติการแนะแนวสมบูรณ์แบบของนักเรียนทุกคน เมื่อสรุปแล้วต้องส่งคืนให้นักเรียนเก็บไว้เพื่อนำไปใช้ใหม่

2.5.3 การมีส่วนร่วมการดำเนินกิจกรรมนักเรียนที่เป็นกิจกรรมไม่บังคับ

เป็นความร่วมมือในการดำเนินกิจกรรมนักเรียน ในลักษณะการนำความรู้ความเข้าใจที่ได้จากการเรียนรู้ในห้องเรียนมาปฏิบัติจริง ในรูปของการแสดงผลงาน ลักษณะการทำงานเกิดจากกลุ่มสมาชิกร่วมกันคิดวางแผน เขียนโครงการ และปฏิบัติจริง มีครูที่ปรึกษาคอยแนะนำช่วยเหลือ กิจกรรมนี้ต้องทำต่อเนื่องตลอดภาคเรียน ได้แก่

1. สภานักเรียน (Student Council) หมายถึงคณะนักเรียนกลุ่มหนึ่งที่ได้รับการเลือกตั้งจากนักเรียนทั้งโรงเรียนให้เป็นตัวแทนมีหน้าที่ช่วยเหลือโรงเรียนในการปกครองนักเรียน การจัดกิจกรรมประเภทนี้เป็นการฝึกหัดให้นักเรียนได้เรียนรู้การปกครองระบอบประชาธิปไตย เปิดโอกาสให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการปกครองนักเรียนด้วยกันสร้างเสริมให้นักเรียนได้มีภาวะผู้นำ

2. ชุมนุมหรือชมรม (Clubs) หมายถึงศูนย์รวมที่ส่งเสริมและพัฒนานักเรียนที่สนใจวิชาการหรือกิจกรรมที่คล้ายคลึงกัน เช่น ชุมนุมภาษาไทย ชุมนุมภาษาอังกฤษ ชุมนุมวิทยาศาสตร์ ชุมนุมถ่ายรูป เป็นต้น ชุมนุมต่างๆ เหล่านี้ต้องมีระเบียบของตัวเองมีการกำหนดวัตถุประสงค์ วิธีดำเนินการของชุมนุม กำหนดสมาชิกภาพไว้โดยแน่ชัด แต่ละชุมนุมต้องมีครูเป็นผู้ควบคุมให้คำปรึกษาแนะนำ เพื่อการดำเนินงานของชุมนุมจะได้บรรลุวัตถุประสงค์

3. กิจกรรมเกี่ยวกับการพิมพ์ (Publications) เป็นการดำเนินงานเกี่ยวกับการจัดทำหนังสือพิมพ์โรงเรียน หนังสือคู่มือนักเรียนแผ่นพับประชาสัมพันธ์ กิจกรรมนี้ฝึกให้นักเรียนรู้จักการเขียนข่าว เขียนบทความต่างๆ และเป็นเครื่องมือในการประชาสัมพันธ์โรงเรียนด้วย

4. การประชุม (Assembly) หมายถึงการประชุมทางวิชาการ การชมภาพยนตร์ ฟังปาฐกถา ฟังดนตรี เล่นละคร กิจกรรมนี้มีประโยชน์นอกจากจะได้ความรู้และสาระแล้วยังเป็นการฝึกมารยาทและการปรับตัวในสังคมอีกด้วย

5. การแสดงนิทรรศการทางศิลปะ (Art Exhibition) เป็นกิจกรรมเกี่ยวกับการจัดแสดงผลงานของนักเรียนและเป็นโอกาสให้ชุมชนเข้าชมผลงานด้วย กิจกรรมนี้ส่งเสริมความสามารถของนักเรียนทางศิลปะ อีกทั้งเป็นการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนด้วย

6. การแสดงละคร (Drama) โรงเรียนควรมีการส่งเสริมให้จัดการแสดงละครอย่างน้อยปีละครั้งเพื่อให้เกิดความเข้าใจ ความซาบซึ้งในวรรณคดี วัฒนธรรมและศิลปะประจำชาติ รวมทั้งส่งเสริมความร่วมมือร่วมใจในหมู่คณะ

7. กิจกรรมเกี่ยวกับดนตรี (Music) กิจกรรมนี้ส่งเสริมให้นักเรียนรักดนตรีและรักษาวัฒนธรรมของชาติอาจมีการร่วมแสดงกับโรงเรียนอื่นเพื่อเสริมสร้างความสัมพันธ์อันดีต่อกัน

8. กิจกรรมเกี่ยวกับกีฬา (Sport and Athletics) กิจกรรมนี้อาจจะจัดการแข่งขันระหว่างนักเรียนในโรงเรียนเดียวกันและต่างโรงเรียนทั้งนี้เพื่อส่งเสริมด้านสุขภาพพลานามัยของนักเรียนความมีน้ำใจเป็นนักกีฬาและส่งเสริมความสามัคคีในหมู่คณะ

9. การทัศนศึกษา (Sight seeing) คือ การจัดพานักเรียนไปศึกษานอกสถานที่ ทั้งนี้เพื่อเสริมสร้างประสบการณ์ในการเรียนรู้ให้กว้างขวางยิ่งขึ้น การจัดกิจกรรมประเภทนี้ต้องดูฤดูกาล และวัยของเด็กด้วย

คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2544 ก : 145) ได้อธิบายว่า การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการดำเนินกิจกรรมนักเรียนที่เป็นกิจกรรมบังคับและกิจกรรมไม่บังคับ สามารถระดมความร่วมมือจากพ่อแม่ ผู้ปกครองเข้าร่วมได้อย่างกว้างขวาง ตามเงื่อนไขเวลาและความพร้อมของพ่อแม่ ผู้ปกครองเอง เช่น

1. การจัดหาและการให้ความช่วยเหลือสนับสนุนในเรื่องทุน ทรัพยากร การบริจาค เพื่อวัตถุประสงค์บางอย่างที่โรงเรียนกำหนดไว้

2. การเข้ามาส่งเสริมการเรียนรู้และการพัฒนาด้านวิชาการให้แก่เด็ก เช่น การเข้ามาช่วยงานเป็นอาจารย์พิเศษให้แก่โรงเรียนในกรณีที่บุคลากรขาดแคลน

3. การร่วมกิจกรรมประจำของโรงเรียน หรือกิจกรรมพิเศษต่าง ๆ เช่น ทัศนศึกษา การเป็นโค้ชทีมกีฬา การจัดโครงการส่งเสริมจริยธรรมต่าง ๆ

4. การเข้าร่วมอาสาสมัครในงานด้านต่าง ๆ การจัดกลุ่มกัลยาณมิตรในหมู่ ผู้ปกครองกันเอง เพื่อการจัดกิจกรรมให้แก่เด็ก หรือพ่อแม่ การเยี่ยมบ้านให้ความช่วยเหลือครอบครัวที่มีลักษณะพิเศษ หรือมีภาวะวิกฤติที่ทำให้ครอบครัวอ่อนแอลงนับพลัน และการช่วยงานในห้องสมุด

5. การเข้าร่วมปรับปรุงสภาพแวดล้อมทางกายภาพให้แก่เด็ก

6. การร่วมงานด้านการพัฒนาระบบข้อมูลสารสนเทศ การศึกษาวิจัย การร่วมบริหารโครงการที่เป็นประโยชน์แก่โรงเรียน

7. การให้พื้นที่ของหน่วยงานที่ศึกษาดูงานเป็นสถานที่ฝึกงานให้แก่ นักเรียนและนักศึกษาในสถานศึกษา

จากแนวคิดทฤษฎีและปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองที่กล่าวข้างต้นนั้นสรุปได้ว่า การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองด้านการอบรมเลี้ยงดูเด็กที่บ้าน การดำเนินกิจกรรมนักเรียนที่เป็นกิจกรรมบังคับ และกิจกรรมไม่บังคับเกิดผลกับเด็กคือเด็กได้ประโยชน์สูงสุดและ

มีโอกาสเตรียมพร้อมด้านทักษะทางด้านสังคม ปรับปรุงระดับผลการเรียน การพัฒนาศักยภาพอื่น ๆ ครอบครัวยังเป็นผู้ให้ความช่วยเหลือเพิ่มประสบการณ์การเรียนรู้ให้แก่เด็กสามารถทำงานร่วมกัน นำไปสู่ความสัมพันธ์ในเชิงอาชีพและการงาน ชุมชนได้มีโอกาสเรียนรู้ระบบการจัดการศึกษาในโรงเรียน และองค์กรอื่น ๆ ได้รับความร่วมมือกับโรงเรียนนำไปสู่การสร้างจิตสำนึกทางสังคม จึงนำเอาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองดังกล่าวมาเป็นกรอบในการวิจัย

3. วินัยในตนเอง

3.1 ความหมายของวินัยในตนเอง

ได้มีผู้ให้ความหมายของวินัยในตนเองไว้หลายท่านดังนี้

สมพร หลิมเจริญ (2537 : 22) ได้ให้ความหมายว่าเป็น คุณสมบัติที่ดีงามที่มีอยู่ในแต่ละบุคคล ซึ่งสามารถที่จะแสดงออกมาได้ทั้งอารมณ์ ความรู้สึก เจตคติ และพฤติกรรมที่เกิดขึ้นสามัญสำนึกจากภายในจิตใจที่ได้รับจากการอบรม ปลูกฝัง ชี้นำของมนุษย์ในสังคมด้วยความสมัครใจและมีความมุ่งมั่นที่จะทำในสิ่งที่ดี ซึ่งประกอบด้วยความรับผิดชอบ ความซื่อสัตย์ ซื่อตรง มีความเมตตาใจกว้างมีเหตุผล มีความเชื่อมั่นในตนเอง มีความอดทน ซึ่งสิ่งต่างๆ เหล่านี้จะติดตัวในแต่ละบุคคลอย่างถาวร

ทัศนีย์ อินทรบำรุง (2539 : 7) อธิบายว่า หมายถึง การที่บุคคลสามารถ ควบคุมพฤติกรรมของตนเอง ทั้งทางด้านการแสดงออกและความรู้สึกต่าง ๆ โดยตระหนักถึงคุณค่าในการปฏิบัติ โดยมีได้เกิดจากข้อบังคับจากอำนาจภายนอก

จินดา น้าเจริญ (2540 : 7) ให้ความหมายว่า หมายถึง พฤติกรรมที่แสดงออกด้วยการคิด การตัดสินใจ และเลือกกระทำตามข้อตกลงร่วมกันโดยความสมัครใจ เพราะเกิดจากการรับรู้และการตระหนักถึงคุณค่าของสิ่งแวดล้อมที่ตนควรปฏิบัติเพื่อการอยู่ร่วมกัน

วัลลิมา สงสุพรรณ (2541 : 55) กล่าวว่าวินัยในตนเอง หมายถึง ความสามารถในการควบคุมอารมณ์และพฤติกรรมของตนเองสามารถปฏิบัติตามระเบียบต่างๆ โดยไม่ต้องบังคับ เพราะเกิดจากการตระหนักถึงสิ่งที่ตนปฏิบัติ

สุรพงษ์ ชูเดช (2542 : 10) ได้ให้ความหมายวินัยในตนเองว่าเป็น คุณลักษณะที่นำไปสู่ความสามารถของบุคคลในการควบคุมพฤติกรรมของตนเองให้เป็นไปตามที่ตนมุ่งหวัง การควบคุมพฤติกรรมของตนเองเกิดจากแรงกระตุ้นจากภายในและพฤติกรรมที่แสดงออกนั้นจะต้องสอดคล้องกับระเบียบกฎเกณฑ์อันดีงามของสังคม

สินีนาว สุทธจินดา (2543 : 16) กล่าวว่าวินัยในตนเอง หมายถึง ความสามารถของบุคคลในการควบคุมอารมณ์และพฤติกรรมของตนให้เป็นไปตามที่ตนมุ่งหวังไว้ โดยการเกิดจากความสำนึกว่าเป็นค่านิยมที่ดีงาม แต่ทั้งนี้จะต้องไม่กระทำการใด ๆ อันเป็นผลทำให้เกิดความ

ยุ่งยากแก่ตนเองและบุคคลอื่นในอนาคตและจะต้องเป็นสิ่งที่ก่อให้เกิดความเจริญรุ่งเรืองแก่ตนเองและผู้อื่น โดยไม่ขัดต่อกฎระเบียบของสังคมและสิทธิของผู้อื่น

เดรเวอร์ (Drever. 1972 : 262) ได้ให้ความหมายของวินัยในตนเอง คือ การควบคุมพฤติกรรมที่กระทำโดยบุคคลที่เหนือความรู้สึก เพื่อสร้างแรงกระตุ้นของตนเองขึ้น ให้แสดงพฤติกรรมที่เหมาะสม

อาร์เทอร์ (Arthur. 1985 : 678) กล่าวว่า วินัยในตนเอง หมายถึง ความเคยชินจากการปฏิบัติในการควบคุมตัวเองท่ามกลางแรงกระตุ้นต่าง ๆ ให้เป็นไปตามที่หวังไว้ ทั้งนี้รวมถึงการลงโทษตนเองเมื่อกระทำผิด

บรีสเบน (Brisbane. 1994 : 67) ได้อธิบายไว้ว่า เป็นเป้าหมายสูงสุดในการฝึกวินัยต่อการให้ผู้ถูกฝึกสามารถควบคุมพฤติกรรมของตนเองได้ด้วยตนเอง

กล่าวโดยสรุป วินัยในตนเอง หมายถึง ความสามารถของบุคคลในการควบคุมอารมณ์และพฤติกรรมของตนเองให้เป็นตามที่ตนมุ่งหวังไว้ โดยเกิดจากความรับผิดชอบ ความเชื่อมั่นในตนเอง การปฏิบัติตามกฎระเบียบของสังคม ความอดทน ความตั้งใจจริง และความเป็นผู้นำ แต่ทั้งนี้จะต้องไม่ทำการใด ๆ อันเป็นผลที่ทำให้เกิดความยุ่งยากแก่ตนเองและบุคคลอื่นในอนาคต และจะต้องเป็นสิ่งที่ก่อให้เกิดความเจริญรุ่งเรืองแก่ตนเองและผู้อื่น โดยไม่ขัดต่อกฎระเบียบของสังคมและสิทธิของผู้อื่น

3.2 ความสำคัญ คุณค่า และประโยชน์ของควมมีวินัยในตนเอง

การพัฒนาประเทศให้ก้าวไปสู่ความเจริญสูงสุดตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ สิ่งที่สำคัญที่สุดคือ การพัฒนาคุณภาพของประชากร ดังนั้น การปลูกฝังควมมีวินัยในตนเองให้แก่เยาวชนจึงมีความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง เพราะวินัยในตนเอง หรือความสามารถในการควบคุมตนเอง เป็นหัวใจของการแสดงออกซึ่งคุณธรรมทุกประเภท โดยคุณธรรมทั้งหลายที่บุคคลแสดงออกมานั้นเป็นด้านต่าง ๆ ของความสามารถในการควบคุมตนเอง ซึ่งมีผู้กล่าวถึงความสำคัญ คุณค่าและประโยชน์ของควมมีวินัยในตนเองไว้หลายท่านดังนี้

กรมวิชาการ (2537 : 10) ได้ให้ความสำคัญของวินัยในตนเองว่า เป็นพื้นฐานของความรับผิดชอบ การเคารพสิทธิของผู้อื่น การเอื้อเฟื้อแบ่งปัน การรอคอย การแก้ปัญหาของส่วนรวม ความสามารถควบคุมตนเองให้ปฏิบัติในสิ่งที่ถูกต้อง โดยใช้หลักของเหตุผลและคำนึงถึงประโยชน์ของสังคม โดยไม่ต้องมีผู้ใดมาคอยควบคุมบังคับ ซึ่งเป็นพื้นฐานสำคัญที่เอื้อต่อความสำเร็จของบุคคลและส่วนรวม จึงควรส่งเสริมวินัยในตนเองอย่างถูกต้องตั้งแต่เยาว์วัย นอกจากนี้ การส่งเสริมวินัยในตนเองจะช่วยให้มีความสามารถดังต่อไปนี้

1. ด้านสติปัญญา ช่วยให้ผู้รู้จักคิดใช้เหตุผล ตัดสินใจ และการแก้ปัญหาด้วยตัวเอง
2. ด้านสังคม อารมณ์และจิตใจ ช่วยให้ผู้กล้าคิด กล้าแสดงออก มีความรับผิดชอบ การเคารพสิทธิของผู้อื่น มีความเอื้อเฟื้อ รู้จักแบ่งปัน และรู้จักรอคอย

อรรถณ พานิชปฐมพงศ์ (2542 : 17) ได้อธิบายคุณค่าของวินัยในตนเองไว้ว่าวินัยในตนเองนั้นเป็นเป้าหมายที่สังคมต้องการให้เกิดขึ้นในตัวเด็กคงอยู่และพัฒนาขึ้นไปในระดับเยาวชนและติดตัวไปจนตลอดชีวิตเพราะว่าวินัยนั้นเป็นเครื่องกำหนดทิศทางให้กับสมาชิกในสังคมใช้ยึดถือ และประพฤติปฏิบัติในแนวทางเดียวกันเพื่อความสงบเรียบร้อยของส่วนรวม หากปราศจากวินัยแล้ว การอยู่ร่วมกันของคนในสังคมแต่ละกลุ่มก็จะวุ่นวายสับสน เนื่องจากแต่ละคนมีความแตกต่างกันในทุกด้าน แต่หากทุกคนในสังคมมีวินัยที่เกิดขึ้นจากจิตใจของตนเองจะทำให้บุคคลนั้นทำอะไรด้วยความมีเหตุผล มีความอดทนสามารถควบคุมอารมณ์ของตนเองมีความเชื่อมั่นในการทำความดี ปฏิบัติตามกฎหมายเกณฑ์สังคมและหมู่คณะและเป็นผู้ที่สามารถดำรงชีพได้อย่างมีความสุขแล้วยังเป็นการช่วยพัฒนาสังคมให้ดีขึ้นด้วย

แมดสัน และแมดสัน (Madsen and Madsen. 1981 : 6 – 7) ได้เน้นว่าระเบียบวินัยมีความจำเป็นอย่างมาก และพฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับระเบียบวินัยนั้นจำเป็นที่ครู ผู้สอนต้องเน้นว่า “เมื่อคุณกระทำในสิ่งที่ไม่ดี สิ่งที่ไม่ดีจะเกิดขึ้นแก่คุณด้วย” เพราะความมีระเบียบวินัยนั้นเป็นกระบวนการที่มีความสัมพันธ์กับแนวทางปฏิบัติซึ่งระเบียบวินัยนั้นจะต้องมีการสอนและการเรียนรู้สังคมใดที่ขาดความมีระเบียบวินัยจะเป็นสังคมที่วุ่นวาย

จากที่กล่าวมาข้างต้น จะเห็นว่าวินัยในตนเองเป็นปัจจัยที่สำคัญในการพัฒนาบุคลิกภาพของเด็กให้สามารถอยู่ร่วมกันได้อย่างมีความสุข และช่วยสังคมมีความสุขเป็นระเบียบเรียบร้อย

3.3 ทฤษฎีการเกิดวินัยในตนเอง

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยต่างๆพบว่าการกล่าวถึงทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับวินัยในตนเองสามทฤษฎีคือ ทฤษฎีการเกิดวินัยในตนเอง ทฤษฎีแรงจูงใจทางจริยธรรมและทฤษฎีการสร้างวินัยและจริยธรรมแบบสามมิติ ทฤษฎีทั้งสามนี้จะช่วยให้เข้าใจถึงการเกิดพัฒนาการและการพัฒनावินัยในตนเองของบุคคลได้อย่างเหมาะสม

3.3.1 ทฤษฎีการเกิดวินัยในตนเอง

การเกิดวินัยในตนเองนั้น จะมีพื้นฐานมาตั้งแต่ระยะแรกจนกระทั่งเติบโตขึ้นมา สิ่งสำคัญก็คือ ความสัมพันธ์ของผู้เป็นบิดา มารดา หรือผู้ปกครองเลี้ยงดู อันจะนำไปสู่ความสามารถในการให้รางวัลกับตนเอง หรือสามารถควบคุมตนเองเมื่อโตขึ้น ซึ่งเมาเรอร์ (Mowrer. 1950 : 531-561) ได้อธิบายว่า ทารกหรือเด็กที่ต้องการจะเรียนรู้จากผู้เลี้ยงดูตนมีขั้นตอนดังต่อไปนี้

ขั้นตอนที่ 1 เด็กมีสัมพันธ์กับมารดาหรือผู้เลี้ยงดู โดยที่มารดาหรือผู้เลี้ยงดูมาพร้อมกับ การบำบัดความต้องการทางกายและทางจิตใจ เช่น อาหาร การทำความสะอาดร่างกายให้เด็ก การสัมผัส การกอดให้ความรักความอบอุ่นทำให้เด็กเกิดการเรียนรู้ว่ามารดาทำให้เกิดความสุข

ขั้นตอนที่ 2 เมื่อเด็กมีปฏิสัมพันธ์กับมารดาเด็กจะมีความรู้สึกสบายใจมีความสุขเพราะเด็กเคยเรียนรู้ว่ามารดานำความสุขความพอใจมาให้

ขั้นตอนที่ 3 เด็กมีปฏิสัมพันธ์กับมารดาที่มาพร้อมกับการบำบัดความต้องการทางกายและคำอบรมสั่งสอนต่าง ๆ ทำให้เด็กเกิดการเรียนรู้ว่าคำสอนและการกระทำต่าง ๆ เป็นตัวแทนของมารดา

ขั้นตอนที่ 4 เด็กกระทำสิ่งต่าง ๆ ตามที่มารดาเคยอบรมสั่งสอนไว้ ถึงแม้ว่าจะไม่มีมารดาอยู่ด้วย เพราะคำอบรมสั่งสอนต่าง ๆ เป็นเสมือนตัวแทนของมารดา จึงทำให้เด็กที่ทำตามคำอบรมสั่งสอนของมารดาเกิดความรู้สึกสบายใจพอใจและมีความสุข

การเกิดวินัยในตนเองตามทฤษฎีของเมอเรอร์นี่ เป็นเพียงจุดเริ่มต้นในตัวบุคคลเท่านั้น ยังต้องอาศัยการฝึกอบรมอีกมาก ลักษณะวินัยในตนเองจึงจะพัฒนาขึ้นมาเด่นชัดจนกลายเป็นสาเหตุของพฤติกรรมอย่างสม่ำเสมอของบุคคล

3.3.2 ทฤษฎีแรงจูงใจทางจริยธรรมหรือความมีวินัยในตนเองของเพคและฮาวิกเฮิร์ส (Peck and Havighurst)

เพค และฮาวิกเฮิร์ส (Peck and Havighurst. 1960 : 82-102) เชื่อว่าการควบคุมของอีโก้ (Ego Control) และการควบคุมของซูเปอร์อีโก้ (Super Ego Control) ร่วมกันทำให้เกิดความต้องการแสดงพฤติกรรมเพื่อผู้อื่นได้อย่างสมเหตุสมผลหลังควบคุมของอีโก้และซูเปอร์อีโก้ของแต่ละบุคคลไม่เท่ากัน เนื่องจากได้รับความรู้จากจริยศึกษาที่ทำให้บุคคลรู้ผลของการกระทำของกันไม่เท่ากัน ซึ่งจะส่งผลไปสู่ความมีวินัยในตนเอง หรือ การควบคุมของอีโก้และซูเปอร์อีโก้ในระดับที่ต่างกัน กล่าวโดยสรุป คือ จำเป็นต้องใช้ความรู้ทางจริยธรรมมาช่วยในการสร้างพลังควบคุมอีโก้และซูเปอร์อีโก้ให้ได้ในระดับที่เหมาะสมซึ่งจะเริ่มในเด็กเป็นต้น จนกระทั่งสามารถพัฒนาเป็นผู้ใหญ่ที่มีภาวะจิตที่สมบูรณ์นั้นคือมีการควบคุมตนเองหรือมีวินัยในตนเองอย่างเหมาะสม

ทฤษฎีที่กล่าวมานี้ทำให้สามารถจำแนกคุณลักษณะของบุคคลออกเป็น 5 ประเภท ดังนี้ คือ

ประเภทที่ 1 พวกปราศจากจริยธรรม (Amoral Person) เป็นบุคคลที่มีพลังในการควบคุมอีโก้และซูเปอร์อีโก้้น้อยมาก บุคคลเหล่านี้จะยึดตัวเองเป็นศูนย์กลาง บุคคลเหล่านี้ถูกควบคุมโดยความเห็นแก่ตัวของตนเอง เป็นผู้ที่ขาดความมีวินัยในตนเองหรือน้อยมาก

ประเภทที่ 2 พวกเอาแต่ได้ (Expedient Person) หมายถึง บุคคลที่มีพลังในการควบคุมอีโก้้น้อย แต่มีพลังควบคุมซูเปอร์อีโก้มากขึ้นในระดับปานกลางค่อนข้างน้อย บุคคลเหล่านี้ยึดตนเองเป็นศูนย์กลาง และกระทำทุกอย่างเพื่อความพึงพอใจและผลได้ของตนเอง เป็นคนที่ไม่จริงใจต่อผู้อื่นจะยอมอยู่ใต้อำนาจของผู้ที่เอื้อประโยชน์ตามที่ตนต้องการได้ ลักษณะนี้มักจะปรากฏในวัยเด็กตอนต้นและบางประเภทจะติดตัวไปตลอดชีวิต

ประเภทที่ 3 พวกคล้อยตาม (Conforming Person) หมายถึง บุคคลที่ควบคุมอีโก้ น้อยเหมือนสองพวกแรก แต่มีพลังควบคุมซูปเปอร์อีโก้ในระดับปานกลางค่อนข้างมาก บุคคลเหล่านี้จะยึดพวกพ้องเป็นหลักและคล้อยตามคนอื่นโดยไม่ไตร่ตรองตกอยู่ภายใต้การควบคุมของสังคม และกลุ่มเป็นผู้ที่มีวินัยในตนเองปานกลางแต่ไม่แน่นอน

ประเภทที่ 4 พวกที่ใจจริงแต่ขาดเหตุผล (Irrational Person) หมายถึง บุคคลที่มีพลังควบคุมอีโก้ในระดับปานกลาง แต่มีพลังควบคุมซูปเปอร์อีโก้มากเป็นผู้ที่ยอมรับกฎระเบียบปฏิบัติของสังคมเข้ามาเป็นลักษณะของตนเอง เป็นผู้ที่ทำตามกฎเกณฑ์และกฎหมายอย่างยึดมั่นศรัทธาเป็นผู้ที่มีวินัยในตนเองค่อนข้างมากแต่ยังไม่สมบูรณ์ บุคคลเหล่านี้ทำตา กฎเกณฑ์อย่างเคร่งครัดเนื่องจากเห็นว่าเป็นสิ่งศักดิ์สิทธิ์ แม้จะก่อปัญหาให้ผู้อื่นก็ไม่สนใจขาดความยืดหยุ่น บุคคลเหล่านี้จึงจัดเป็นบุคคลที่ยังไม่สมบูรณ์ทางจริยธรรม

ประเภทที่ 5 พวกเห็นแก่ผู้อื่นอย่างมีเหตุผล (Rational Person) หมายถึง บุคคลที่มีพลังควบคุมอีโก้มาก และมีพลังควบคุมซูปเปอร์อีโก้มากด้วย จนเกิดความสมดุลระหว่างการปฏิบัติตามกฎเกณฑ์สังคม และความสมเหตุสมผลไม่ตกอยู่ในอิทธิพลของกฎเกณฑ์อย่างปราศจากเหตุผลเป็นผู้ที่มีวินัยในตนเองสูงมาก เป็นผู้ที่ตระหนักถึงผลของการกระทำของตนเองที่มีต่อผู้อื่น บุคคลประเภทนี้มีไม่มากนัก และนักทฤษฎีทั้งสองเชื่อว่าเป็นบุคลิกภาพที่พัฒนาถึงขีดสุดของมนุษย์

เมื่อพิจารณาทฤษฎีการเกิดวินัยในตนเองทั้งสองทฤษฎีแล้วจะเห็นความสอดคล้องของทฤษฎีทั้งสอง คือ ทฤษฎีของเมาเรอร์ (Mowrer) แสดงให้เห็นว่า การวางพื้นฐานให้เกิดวินัยในตนเองเริ่มมาจากการเลี้ยงดูตั้งแต่แรกจนเกิดความผูกพัน และเกิดความพึงพอใจที่จะปฏิบัติตามคำอบรมสั่งสอนของผู้เลี้ยงดูหรือเลียนแบบ เด็กจะเกิดการเรียนรู้และพัฒนาจนกลายเป็นผู้ที่มีวินัยในตนเอง ส่วนทฤษฎีของเพคและอาวิกเกอร์สันนั้นแสดงให้เห็นว่า เมื่อเด็กเติบโตมาแล้วได้รับประสบการณ์และความรู้ทางจริยธรรมทางสังคมและรับเข้าไปในตนเองจนกลายเป็นพลังในการควบคุมตนเองหรือเกิดเป็นความมีวินัยในตนเอง จึงสามารถสรุปได้ว่าการเกิดความมีวินัยในตนเองนั้น เริ่มเกิดขึ้นตั้งแต่วัยทารกและสะสมประสบการณ์การเรียนรู้ทั้งทางตรงและทางอ้อมจากครอบครัว โรงเรียน และสังคม พัฒนาเป็นพลังในการควบคุมตนเองหรือความมีวินัยในตนเองในการแสดงพฤติกรรมใด ๆ อย่างเหมาะสม คือเป็นผู้ที่บรรลุวุฒิภาวะทางจิตอย่างสมบูรณ์

3.3.3 ทฤษฎีการสร้างวินัยและจริยธรรมสามมิติ

สุรชาติ สังข์รุ่ง (2532 : 60-63) กล่าวว่าทฤษฎีการสร้างวินัยและจริยธรรมแบบสามมิติ มีแนวคิดของทฤษฎีนี้ว่าการสร้างวินัยเป็นกระบวนการที่ต้องมีเป้าหมายแน่นอนและต้องดำเนินการต่อเนื่องกัน 3 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การสร้างศรัทธา หมายถึงจะให้คนมีวินัยในเรื่องใดต้องสร้างความศรัทธาเสียก่อนโดยใช้เทคนิคแนวคิดของกระบวนการทำค่านิยมให้กระจ่าง (Value Clarification)

หรือ V.C. ซึ่งเป็นการตรวจสอบของบุคคลว่าสิ่งที่เขาเห็นว่ามีคุณค่าสำหรับเขาหรือไม่ การจะทำให้คนเห็นคุณค่าในเรื่องใดนั้นขึ้นอยู่กับเขาได้เลือกสรรจนได้เห็นคุณค่าในสิ่งที่เขาพบเห็นด้วยตัวเองแล้วแสดงออกเป็นพฤติกรรม

ขั้นตอนที่ 2 การสร้างพฤติกรรมแบบอย่าง หลังจากเกิดความศรัทธาแล้วใช้อิทธิพลกลุ่มช่วยกำหนดพฤติกรรมที่เป็นแบบอย่าง (Modeling) ให้ปฏิบัติและกลุ่มจะทำหน้าที่ควบคุมให้มีการปฏิบัติตามข้อตกลงของกลุ่มอีกด้วย เทคนิคการสร้างพฤติกรรมแบบอย่างนี้เป็นแนวคิดของการเรียนรู้ทางสังคม (Social Learning) หรือ S.L. ซึ่งถือว่า พฤติกรรมของคนเป็นผลมาจากการลอกเลียนแบบพฤติกรรมในสังคม

ขั้นตอนที่ 3 การปฏิบัติเป็นนิสัยแนวคิดของการปรับพฤติกรรม (Behavior Modification) หรือ B.M. เชื่อว่า พฤติกรรมของคนเป็นผลของความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งเร้ากับการตอบสนอง ถ้าพฤติกรรมใดทำแล้วให้ผลน่าพอใจ หรือได้รับการเสริมแรง เช่น การยกย่อง สนใจ ชมเชย ฯลฯ ก็มีแนวโน้มแสดงพฤติกรรมนั้นอีกในสภาพสิ่งแวดล้อมเดิม ในทางตรงกันข้ามหากแสดงพฤติกรรมนั้นแล้วได้ผลตอบแทนไม่น่าพอใจหรือได้รับการลงโทษ เช่น ไม่ได้รับความสนใจมีแต่ความเฉยเมยถูกตำหนิ ก็มีแนวโน้มจะไม่แสดงพฤติกรรมนั้นอีกภายใต้สิ่งเร้าเดิม

สรุปได้ว่า ทฤษฎีเกี่ยวกับการพัฒนาวินัยในตนเองทั้งสามทฤษฎี อธิบายการเกิดการพัฒนาวินัยในตนเองของคนตั้งแต่แรก กล่าวคือ วัยทารก วัยเด็ก พัฒนามาจนกระทั่งค่อนข้างคงที่ในวัยรุ่น หรือวัยผู้ใหญ่ตอนต้น แต่ก็ยังสามารถส่งเสริมและพัฒนาไปได้อีกโดยใช้วิธีการต่างๆ เช่น ตามทฤษฎีการสร้างและพัฒนาวินัยแบบสามมิติ

3.4 การปลูกฝัง เสริมสร้างและพัฒนาวินัยในตนเอง

บุคคลที่มีวินัยในตนเองคือผู้ที่บรรลุวุฒิภาวะทางจิตสูง สามารถควบคุมพฤติกรรมของตนให้แสดงออกอย่างมีเหตุผลทั้งต่อหน้าและลับหลังผู้อื่น สังคมใดก็ตามที่มีผู้มีวินัยในตนเองสูงเป็นจำนวนมาก สังคมนั้นก็ย่อมสงบสุขและเจริญก้าวหน้า ดังนั้นการปลูกฝังเสริมสร้างและพัฒนาวินัยในตนเองจึงเป็นสิ่งจำเป็นเพราะเป็นการสร้างผู้ที่มีจริยธรรมซึ่งจะมีส่วนสำคัญต่อการพัฒนาประเทศ การจะพัฒนาวินัยในตนเองจะต้องเริ่มต้นตั้งแต่เด็กในวัยทารก และให้แรงจูงใจทางจริยธรรมแก่เด็กที่โตแล้ว การพัฒนาวินัยในตนเองจะต้องอาศัยความร่วมมือจากสถาบันต่างๆ ที่แวดล้อมในตัวเด็ก และต้องใช้วิธีการกระตุ้นหรือพัฒนาวินัยในตนเองของเด็กอย่างเหมาะสมด้วย

1. สถาบันที่มีส่วนในการพัฒนาวินัยในตนเอง

สถาบันที่มีส่วนในการพัฒนาวินัยในตนเองให้แก่เยาวชนในปัจจุบัน ได้แก่ ครอบครัว การศึกษา ศาสนา ฯลฯ ซึ่งบุคคลต่าง ๆ ในสถาบันเหล่านี้จะต้องร่วมมือและช่วยเหลือในการพัฒนาวินัยในตนเองให้แก่เยาวชนไทย สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ (2537 : 9) ได้กล่าวถึงสถาบันหรือบุคคลที่มีส่วนในการพัฒนาวินัยในตนเองให้แก่เยาวชนไทย สรุปได้ดังนี้คือ

1.1 บิดา มารดา บ้านหรือสถาบันครอบครัว เป็นสถาบันที่สำคัญที่สุดและ เป็นแหล่งแรกที่ทำหน้าที่ปลูกฝังและหล่อหลอมตลอดจนถ่ายทอดลักษณะอันทรงคุณธรรมและจริยธรรมรวมทั้งเรื่องระเบียบวินัยแก่สมาชิกในครอบครัวทั้งทางตรงโดยการอบรมสั่งสอน และทางอ้อม ซึ่งเด็กจะเฝ้าสังเกตลักษณะและการกระทำต่าง ๆ ของผู้เลี้ยงดูเพื่อเลียนแบบการกระทำนั้น และบิดามารดาหรือผู้เลี้ยงดูยังต้องทำหน้าที่ต่อแม้เด็กจะเข้าไปรับการศึกษาอบรมในโรงเรียนระดับต่าง ๆ แล้วก็ตาม

1.2 ญาติผู้ใหญ่และสมาชิกอื่น ๆ ในครอบครัว เป็นผู้มีอิทธิพลต่อการปลูกฝังและหล่อหลอมจริยธรรมด้านต่าง ๆ ให้แก่เด็กในครอบครัวเช่นกัน โดยปกติเด็กจะเรียนรู้เจตคติเชิงจริยธรรมจากผู้ใหญ่โดยตรง ดังนั้นถ้าหากผู้ใหญ่เป็นผู้มีลักษณะเด่นเป็นที่ยกย่องบูชาแก่เด็กมาก เด็กก็จะมีแนวโน้มที่จะเลียนแบบพฤติกรรมของผู้ใหญ่มากขึ้นเท่านั้น

1.3 เพื่อนของเด็กเป็นผู้มีบทบาทสำคัญในการกำหนดค่านิยมทางจริยธรรมด้านต่าง ๆ เช่นกันโดยเฉพาะวัยรุ่นเวลาจะทำอะไรก็มักจะคล้อยตามเพื่อนการเรียนรู้พฤติกรรมทางจริยธรรมของเด็กมิใช่มาจากการรับจากเพื่อนแต่เพียงฝ่ายเดียว แต่ยังได้มาจากการได้ทำกิจกรรมต่าง ๆ ร่วมกัน การเข้าใจกันและกันในระหว่างเด็กวัยเดียวกัน ทั้งเพื่อนในโรงเรียนและเพื่อนนอกโรงเรียน

1.4 พระสงฆ์หรือผู้นำทางจริยธรรมและคุณธรรมในหมู่บ้าน ตำบลหรืออำเภอหรือท้องถิ่นที่เด็กอยู่ ซึ่งเป็นที่เคารพนับถือของผู้ใหญ่ในสังคมนั้น และได้รับมอบหมายให้เป็น ผู้อบรมสั่งสอนด้านจริยธรรมแก่ประชาชนทั้งเด็กและผู้ใหญ่ การปฏิบัติธรรมของพระสงฆ์หรือ ผู้นำทางศาสนาในท้องถิ่นนั้นจะมีอิทธิพลต่อการปลูกฝังจริยธรรมด้านต่าง ๆ แก่เด็กในท้องถิ่นนั้นด้วย

1.5 สื่อสารมวลชนทุกรูปแบบ ได้แก่ หนังสือพิมพ์ วิทยุ โทรทัศน์ ภาพยนตร์ บทเพลง และหนังสือต่าง ๆ ต่างก็มีบทบาทสำคัญยิ่งต่อการปลูกฝังหรือเปลี่ยนแปลงเจตคติตลอดจนรูปแบบพฤติกรรมของเด็กโดยเฉพาะวินัยในตนเอง ซึ่งถ้าสื่อสารมวลชนเหล่านี้ไม่สนใจหรือไม่รับผิดชอบในการปลูกฝังจริยธรรมที่ดีแก่เด็ก ก็อาจเป็นเครื่องทำลายหรือขวางกั้นการปลูกฝังหล่อหลอมให้เด็กเป็นผู้มีจริยธรรมที่ดีงามโดยเฉพาะวินัยในตนเอง

1.6 โรงเรียนหรือสถานศึกษา ซึ่งรวมถึงการจัดสภาพแวดล้อมในสถานศึกษาการบริหารและการให้บริการต่าง ๆ ตามหลักสูตร การเรียนการสอนที่เกี่ยวกับจริยศึกษา คือ วิชาสังคมศึกษา โดยเฉพาะการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ในสถานศึกษา ฯลฯ ก็มีอิทธิพลต่อการ ปลูกฝังและสร้างเสริมจริยธรรมที่ดีโดยเฉพาะด้านวินัยในตนเอง

1.7 สถาบันอาชีพ การเข้าสู่อาชีพใด ๆ ของบุคคลก็ย่อมมีกฎเกณฑ์ระเบียบแบบแผนปฏิบัติสำหรับกลุ่มอาชีพนั้น ๆ กฎเกณฑ์ระเบียบดังกล่าวนี้จะช่วยให้บุคคลเกิดการ เรียนรู้ปรับตัวอยู่ร่วมในกลุ่มอาชีวดังกล่าวได้ในที่สุด ดังนั้นสถาบันอาชีพแต่ละอาชีพก็มีส่วนที่สำคัญต่อการเสริมสร้างวินัยให้กับผู้ประกอบการอาชีพดังกล่าว

1.8 สถาบันการเมือง ที่หมายถึงคณะรัฐบาลและพรรคการเมืองมีส่วนสำคัญในฐานะเป็นองค์กรกำหนดนโยบายแนวทางการบริหารประเทศ ตลอดจนการควบคุมดูแล การปฏิบัติงานราชการของข้าราชการประจำให้ตอบสนองนโยบายของรัฐบาล

ดังนั้น การดำเนินงานเกี่ยวกับการเสริมสร้างวินัยของคนในชาติจึงเป็นสิ่งที่สถาบันการเมืองควรเข้ามามีบทบาท โดยการนำมากำหนดเป็นแนวนโยบายการดำเนินงานทางการเมืองของพรรคการเมือง นอกจากนี้สำหรับตัวพรรคการเมืองเองก็ยังสามารถช่วยเสริมสร้างวินัยให้กับสมาชิกได้โดยตรงด้วยการกำหนดเป็นระเบียบของพรรค ในท้ายที่สุดพฤติกรรมแบบอย่างของนักการเมืองที่มีการรักษาวินัยอย่างจริงจังก็จะช่วยให้ประชาชนทั่วๆ ไปในสังคมไทยยอมรับปฏิบัติตามได้เช่นกัน

จะเห็นว่าการปลูกฝังหรือสร้างเสริมวินัยในตนเองให้แก่เด็กนั้นมีใช้หน้าที่หรือความรับผิดชอบของผู้ใดผู้หนึ่งหรือสถาบันใดสถาบันหนึ่งเท่านั้น แต่จะต้องอาศัยความร่วมมือและความรับผิดชอบจากหลายฝ่ายด้วยกัน โดยเริ่มตั้งแต่จากครอบครัวที่ใกล้ชิดกับเด็กมากที่สุด ต่อมาก็คือโรงเรียนซึ่งมีครูเป็นผู้อบรมสั่งสอนและให้ความรู้ทางจริยธรรมแก่เด็ก รวมทั้งสภาพแวดล้อมทางสังคมของเด็ก คือ สื่อมวลชน พระสงฆ์หรือผู้นำทางศาสนา หรือแม้แต่กลุ่มก็มีส่วนในการช่วยพัฒนาวินัยในตนเองให้แก่เด็กด้วย

2. วิธีการพัฒนาวินัยในตนเองให้แก่เด็ก

ในการพัฒนาวินัยในตนเองให้เกิดขึ้นในตัวเด็กนั้น ก่อนอื่นเราควรจะทราบว่าวินัยที่จะปลูกฝังในเกิดขึ้นในตัวเด็กควรจะมีลักษณะอย่างไร ซึ่งเชเวียคอฟ และฟริทซ์ (Sheviakov and Fritz, 1975 : 4 - 5) ได้เสนอแนะลักษณะวินัยที่ดีที่ควรปลูกฝังไว้ดังนี้ คือ

2.1 ตั้งอยู่บนรากฐานของการเสียสละเพื่อมนุษยธรรม เช่น มีอิสรภาพความยุติธรรม และความเสมอภาคในหมู่ของคนทั้งหลาย

2.2 ตั้งอยู่บนรากฐานแห่งการยอมรับนับถือศักดิ์ศรีและสิทธิของทุกคน

2.3 มีผลให้งานที่ทำมีประสิทธิภาพมากขึ้น

2.4 ส่งเสริมให้เด็กมีลักษณะเป็นผู้นำ คือ พร้อมทั้งจะบริการและปฏิบัติงานร่วมกับหมู่คณะเป็นอย่างดี

2.5 วินัยควรกำหนดมาจากความเข้าใจว่าต้องทำหรือไม่ทำด้วยเหตุผลใดดีกว่า วินัยที่ทำตามคำสั่ง

และเสนอวิธีการพัฒนาวินัยให้แก่เด็ก 3 วิธี คือ

วิธีการที่ 1 ใช้วิธีการให้นักเรียนเชื่อฟังโดยยกย่อง ชมเชย และให้รางวัล แต่ถ้าเด็กไม่ทำตามก็ใช้วิธีลงโทษ

วิธีการที่ 2 ใช้วิธีการผ่อนผันกรุณาหรือปกป้องบุคคลนั้น ทั้งนี้ผู้ที่ได้รับความเอาใจใส่หรือได้รับการยอมรับ จะทำให้เป็นผู้ที่มีวินัยมากกว่าผู้ที่ขาดความเอาใจใส่ หรือการยอมรับ

วิธีการที่ 3 การให้ความยุติธรรม เทียงตรง โดยเสริมสร้างสภาพแวดล้อม ให้มั่นคงปลอดภัย

สรุปว่า การใช้วิธีการแต่ละวิธีนั้นมีหลักการแนวความคิดต่างกัน แต่วิธีการทั้ง 3 วิธี จะทำให้เด็กรู้จักมโนทัศน์หลายๆ รูปแบบที่เกี่ยวกับความยุติธรรมในสังคม และพัฒนาทักษะในด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล แต่การจะเลือกแบบใดมาปฏิบัติจะต้องพิจารณา รายละเอียดหลายประการประกอบ มิใช่ยึดหลักปฏิบัติตามวินัยเท่านั้น

วาเลต (Valett. 1986 : 109) ได้เสนอวิธีการที่จะพัฒนาการฝึกระเบียบวินัยของเด็กลงในหนังสือชื่อว่า "Effective Discipline : 10 Steps to Successful Performances" เพื่อเป็นคู่มือปฏิบัติสำหรับครูและผู้ปกครอง ซึ่งจะช่วยในการปรับปรุงการอบรมด้านวินัยของเด็ก ๆ และวิธีการปฏิบัติต่อเด็กให้ประสบผลสำเร็จทั้งที่โรงเรียนและที่บ้านกระบวนการดังกล่าวมี 10 ขั้นตอนดังนี้

1. การทำความเข้าใจในประสิทธิภาพของวินัย
2. การพิจารณาความต้องการและความสนใจของเด็ก
3. การกำหนดเป้าประสงค์และความคาดหวังในการปฏิบัติตามวินัย
4. การสร้างกฎเพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติตามวินัย
5. การวางแผนและการคาดคะเนผลที่จะได้รับ
6. การให้คำปรึกษาหารือร่วมมือกันในการปฏิบัติตามกฎวินัยที่ได้วางไว้
7. การบันทึกพฤติกรรมของเด็กที่ปฏิบัติตามวินัย
8. การให้รางวัลจากผลของการปฏิบัติตามวินัยที่ถูกต้อง
9. การแสดงให้เห็นผลของการไม่ปฏิบัติตามวินัยที่กำหนดไว้
10. การประเมินผลที่ได้ปฏิบัติตามทั้งหมดเพื่อนำมาปรับปรุงแก้ไขให้ดีขึ้น

ดังนั้น การปลูกฝังเสริมสร้างและพัฒนาวินัยในตนเองแก่เด็กจึงเป็นเรื่องสำคัญที่ต้องทำให้ถูกวิธี เพื่อสร้างเสริมจริยธรรมที่ดีของบุคคลที่จะเป็นพลเมืองดี ซึ่งจำเป็นมากสำหรับทุกสังคม การพัฒนาวินัยในตนเองจะต้องทำตั้งแต่วัยทารก ซึ่งเด็กควรได้รับความอบอุ่นในครอบครัว อันเป็นการสนองตอบความต้องการของเขา และทำให้เด็กเกิดความมั่นคงทางอารมณ์อันจะช่วยให้เกิดการเรียนรู้ทั้งทางตรงและทางอ้อมได้อย่างมีเหตุผล สามารถใช้แรงจูงใจทาง จริยธรรม มาเป็นแนวเสริมในการควบคุมตนเองหรือในการเกิดวินัยในตนเองอย่างมั่นคง ซึ่งการพัฒนาวินัยในตนเองนี้ ต้องอาศัยความร่วมมือจากหลายฝ่ายและทุกฝ่ายก็ควรที่จะเข้าใจ หลักจิตวิทยาและวิธีการของการพัฒนาวินัยในตนเองให้ถูกต้อง เพื่อนำไปใช้ให้ถูกวิธี อันจะทำให้เกิดประโยชน์ได้อย่างเต็มที่ หลักสำคัญในการพัฒนาวินัยในตนเองนี้จะต้องใช้ระยะเวลานานพอควรไม่ใช่สิ่งที่เห็นผลทันตา แต่จะต้องค่อย ๆ พัฒนาวินัยดังกล่าวตามลำดับจึงจะทำให้เกิดผล ดังนั้นทุกฝ่ายจึงควรที่จะให้ความสนใจและลงมือปลูกฝังและพัฒนาวินัยในตนเองที่ถูกต้องแก่เด็ก การสร้างความมีวินัยในตนเองให้เกิดขึ้นในตัวเด็กเปรียบเสมือนการเตรียมให้เด็กเป็นผู้ใหญ่ที่ดี ใน

อนาคต มีพฤติกรรมที่แสดงออกเป็นที่ยอมรับของสังคม สมจิตต์ สุวรรณวงศ์ (2542 : 44-45) ได้กล่าวถึงวิธีการสร้างวินัยในตนเองให้แก่เด็กซึ่งสามารถทำได้ทั้งที่บ้านและโรงเรียนดังนี้ คือ

ผู้ใหญ่จะต้องสร้างสัมพันธภาพอันดีกับเด็ก ไม่ควรบังคับข่มขู่ให้เด็กทำตามกฎที่วางไว้ เมื่อต้องการให้เด็กทำอะไรควรให้คำแนะนำและชี้แจงแต่โดยดี เพื่อช่วยให้เด็กเข้าใจอย่างแจ่มแจ้ง ควรให้เด็กมีอิสระในการพัฒนาตนเอง ไม่ควรควบคุมเด็กตลอดเวลาและส่งเสริม ให้เด็กทำสิ่งต่าง ๆ ตามความสามารถของตนเองโดยไม่ควรให้รับผิดชอบเกินกำลังเด็ก พยายามอธิบายคำถามต่าง ๆ ที่เด็กสนใจและรับฟังเหตุผลต่าง ๆ ของเด็ก ให้ความนับถือในตัวเด็กและปล่อยให้เด็กเป็นตัวของตัวเอง การยกย่องและการให้คำชมเชยจะเป็นการส่งเสริมกำลังใจและแสดงให้เขาเห็นว่าตนมีความพอใจในการกระทำของเขา ทั้งนี้ผู้ใหญ่ต้องมีเหตุผลและมีความคงเส้นคงวาในการอธิบายเหตุผลต่าง ๆ ให้เด็กเกิดความเข้าใจก่อนที่จะให้เชื่อฟังและทำตามหากมีการลงโทษควรใช้เหตุผลและหลีกเลี่ยงการใช้อารมณ์ พ่อแม่และครูควรพยายามส่งเสริมให้เด็ก รู้จักควบคุมตนเอง รู้จักตัดสินใจด้วยตนเอง เพราะจะช่วยให้เด็กเรียนรู้สิ่งซึ่งทำให้เด็กมีชีวิตสมบูรณ์ การส่งเสริมให้เด็กมีวินัยในตนเองมีหลักปฏิบัติดังนี้

1. ความแน่นอนสม่ำเสมอ กำหนดกิจวัตรประจำวันให้เด็กทำได้อย่างสบายใจ รู้กำหนดการของตัวเองล่วงหน้าเช่นรู้กำหนดการกินอาหาร อาบน้ำ เล่น นอน การตั้งเกณฑ์ที่ต้องมีความสำคัญและเด็กทำตามได้ เด็กต้องรู้ว่าผู้ใหญ่ต้องการอะไรจากตน เพื่อตัดสินใจได้แน่นอน
2. ชมเชยให้กำลังใจ เด็กต้องการกำลังใจ ความสนใจ การยอมรับจากผู้ใหญ่ชมเชย เมื่อเด็กแสดงพฤติกรรมดี
3. ทำเป็นตัวอย่าง เด็กจะเลียนแบบสิ่งรอบตัว จึงควรทำเป็นตัวอย่างที่ดีให้เด็กเห็น
4. ใช้เหตุผลที่ถูกต้องตามสถานการณ์ เด็กมีความแตกต่าง ทั้งทางร่างกายและจิตใจ ขึ้นกับเวลาและสถานการณ์ ก่อนจะใช้วินัยกับเด็ก ต้องดูว่าเด็ก หิว เหนื่อย ป่วย หรือเด็กเล็กเกินไปกว่าที่จะเป็นไปตามความคาดหวัง
5. การลงโทษเพื่อให้เกิดวินัยในตนเองอาจทำได้หากพูดชี้แจงหรือทำวิธีต่าง ๆ ไม่สามารถแก้ไขได้ก็ต้องมีการลงโทษ แต่ไม่รุนแรงนัก เช่นการไม่ยอมรับในสิ่งที่เด็กทำหรือแสดงพฤติกรรมที่ไม่ถูกต้อง การงดปฏิบัติบางอย่าง หรืองดสิทธิบางประการ การจำกัดบริเวณหรือไม่พูดด้วยระยะเวลาหนึ่ง

จากเอกสารดังกล่าวข้างต้น พอจะสรุปได้ว่า การมีวินัยในตนเอง สามารถสร้างและพัฒนาโดยอาศัยความร่วมมือร่วมใจจากสถาบันการศึกษาระดับต่าง ๆ รวมไปถึงการอบรมเลี้ยงดูของพ่อแม่หรือผู้ปกครองและการสร้างความมีวินัยในตนเอง ควรเริ่มตั้งแต่เด็กปฐมวัยโดยการเปิดโอกาสให้เด็กได้ทำกิจกรรมต่าง ๆ ด้วยตนเอง ครูและผู้ที่อยู่แวดล้อมเด็กจะต้องเป็นแบบอย่างที่ดีในเรื่องความมีวินัยในตนเองด้วย

3.5 กิจกรรมเพื่อการสร้างวินัยในตนเองของนักเรียน

การจัดการเรียนการสอนในโรงเรียนโดยปกติจะยึดหลักสูตรซึ่งกำหนดโดยกระทรวงศึกษาธิการเป็นหลักโดยเฉพาะการจัดการศึกษาภาคบังคับ ระดับประถมศึกษา และมัธยมศึกษา

หลักสูตร หมายถึง ประสบการณ์ทั้งหมด ที่จัดขึ้นเพื่อเป็นผลต่อความเจริญของเด็กส่วนใหญ่จะเป็นประสบการณ์ที่จัดขึ้นในห้องเรียนโดยเฉพาะเจาะจงให้นักเรียนในชั้นเป็นหมู่ เป็นคณะกิจกรรมเหล่านี้หนักไปทางวิชาการอันได้แก่ วิชาสามัญ เป็นต้น (นิรันดร์ จุลทรัพย์. 2534 : 10)

นอกจากประสบการณ์ทางวิชาการที่กำหนดโดยหลักสูตรแล้ว โรงเรียนทุกระดับจะต้องจัดกิจกรรมนักเรียนเพิ่มเติม เพื่อให้นักเรียนได้มีพัฒนาการด้านสังคมและอารมณ์ควบคู่ไปกับการพัฒนาสติปัญญาด้วยความหมายของกิจกรรมนักเรียน

นิรันดร์ จุลทรัพย์ (2534 : 5) กล่าวว่า กิจกรรมนักเรียน หมายถึง การกระทำที่ให้ประสบการณ์ต่าง ๆ แก่ผู้เรียน โดยสถานศึกษาเป็นผู้จัดให้การสนับสนุน ผู้เรียนได้จัดขึ้นที่นอกเหนือจากการเรียนปกติเพื่อสนองความต้องการและส่งเสริมพัฒนาการทางด้านต่าง ๆ ให้เกิดขึ้นแก่ผู้เรียนไปพร้อม ๆ กัน ทั้งนี้จะมีผลต่อการเลื่อนชั้นหรือความสำเร็จการศึกษาของผู้เรียนหรือไม่ก็ได้แต่จะต้องคำนึงถึงความสนใจของผู้เรียนเป็นสำคัญ

อนุภาพ แพทยาไทย (2543 : 9) ได้กล่าวถึงวัตถุประสงค์ในการจัดกิจกรรมไว้กว้าง ๆ ดังนี้

1. เพื่อเสริมสร้างความรู้ประสบการณ์เพิ่มเติมจากการเรียนรู้อื่นๆ
2. เพื่อรู้จักและเข้าใจตนเอง สามารถปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อมได้
3. เพื่อส่งเสริมการพัฒนาบุคลิกภาพ ลักษณะนิสัย ให้มีความรับผิดชอบ มีความสามัคคี มีระเบียบวินัย มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ รู้จักช่วยเหลือผู้อื่น และรู้จักใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์
4. เพื่อให้มีความจงรักภักดีต่อชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ และเลื่อมใสในการปกครองระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข
5. เพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะประชาธิปไตย โดยการรู้จักบทบาทและหน้าที่ การยอมรับความคิดเห็นของผู้อื่น การมีความรับผิดชอบต่อความเป็นผู้มีวินัยในตนเอง การคิดถึงประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตัว

กระทรวงศึกษาธิการ ได้กำหนดหลักสูตรการจัดกิจกรรมนักเรียนระดับประถมศึกษา ให้โรงเรียนทั่วประเทศได้ปฏิบัติซึ่งมีจุดประสงค์ดังนี้ (นิรันดร์ จุลทรัพย์. 2534 : 5-6; อ้างอิงจากกระทรวงศึกษาธิการ. 2521)

1. เพื่อให้นักเรียนเป็นผู้มีระเบียบวินัย
2. เพื่อให้นักเรียนมีความจงรักภักดีต่อชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์

3. เพื่อให้นักเรียนมีความเข้าใจและเลื่อมใสในการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข

4. เพื่อให้นักเรียนมีความรับผิดชอบในการปฏิบัติตามสิทธิและหน้าที่ภายในขอบเขตของกฎหมาย

5. เพื่อให้นักเรียนมีความซาบซึ้งในคุณค่า ดำรงและส่งเสริมเอกลักษณ์วัฒนธรรมอันดีงามของชาติไทย

6. เพื่อให้เกิดความรักและสามัคคีในหมู่คณะ

7. เพื่อเสริมทักษะ ความถนัด และความคิดริเริ่มสร้างสรรค์

8. เพื่อส่งเสริมพัฒนาการทางด้านร่างกายและจิตใจ และให้รู้จักใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์

9. เพื่อให้รู้จักบำเพ็ญประโยชน์ต่อสังคมและสร้างเสริมความมั่นคงของชาติ

10. เพื่อให้เป็นผู้มีคุณธรรม จริยธรรม อันดีงาม

11. เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของการจัดการศึกษา

นรินทร์ จุลทรัพย์ (2534 : 14-18) ได้กล่าวถึงประโยชน์และคุณค่าของกิจกรรมนักเรียนที่มีต่อตนเองและผู้ที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

1. ประโยชน์ต่อตัวนักเรียนเอง นักเรียนจะได้ประโยชน์จากกิจกรรมนักเรียนต่าง ๆ ดังนี้

1.1 นักเรียนได้เพิ่มพูนประสบการณ์ ได้ฝึกฝนทักษะ ได้เรียนรู้โดยการปฏิบัติจริง อันเป็นการสอดคล้องกับทฤษฎีที่ว่า การเรียนรู้เกิดจากการกระทำ

1.2 ช่วยเสริมสร้างบุคลิกภาพ ประชาธิปไตยอันสง่างาม เพราะวากิจกรรมนักเรียนดำเนินการโดยนักเรียนเพื่อนนักเรียน เป็นของนักเรียน ครูเป็นเพียงช่วยแนะนำ นักเรียนได้ฝึกการปกครองกันเอง ฝึกการเป็นผู้นำ ผู้ตาม ฝึกการทำงานร่วมกัน ฝึกการแสดงความคิดเห็น ฝึกความรับผิดชอบ

1.3 กิจกรรมนักเรียนทำให้เกิดความสามัคคี เกิดความรักในหมู่คณะ เกิดความเข้าใจกันเนื่องจากกิจกรรมต้องทำเป็นกลุ่ม ต้องอยู่ร่วมกัน ร่วมทุกข์ร่วมสุขกัน ทำให้เกิดความประทับใจ และมีความสามัคคีกลมเกลียว

1.4 กิจกรรมนักเรียนทำให้เกิดความคิด เกิดงานที่สร้างสรรค์ แปลกใหม่ออกมา อันเนื่องจากการทำงานกิจกรรมต่าง ๆ นักเรียนต้องใช้ความคิด ต้องศึกษาค้นคว้า จึงทำให้ความคิดออกงามออกไป จึงได้ความคิดและงานสร้างสรรค์ที่แปลก ๆ ใหม่ ๆ ออกมา

1.5 กิจกรรมนักเรียน ทำให้นักเรียนมีทางเลือก มีทางแสดงออกตามความคิด ความสนใจของตน เพราะแต่ละคนย่อมสนใจแตกต่างกัน การมีกิจกรรม โดยเฉพาะกิจกรรมที่หลากหลายทำให้นักเรียนมีโอกาสเลือก และมีโอกาสแสดงความต้องการความสนใจที่เขามีอยู่เป็นอันมาก และได้พัฒนาตัวเองตามความถนัดตามศักยภาพอย่างเต็มที่

1.6 กิจกรรมนักเรียนช่วยสร้างชื่อเสียงเกียรติคุณให้กับโรงเรียน เนื่องจากกิจกรรมนักเรียนแสดงออกไม่เฉพาะในโรงเรียน แต่แพร่ไปถึงสังคม ชุมชนที่ตั้งโรงเรียน กิจกรรมที่ดีประชาชนย่อมสนใจ และสนับสนุนกิจกรรมของนักเรียนจึงมีโอกาส แพร่ขยาย ชื่อเสียงเกียรติคุณให้กับโรงเรียนอย่างมาก เช่น การกีฬา การละคร การบำเพ็ญประโยชน์ ฯลฯ เมื่อชื่อเสียงของโรงเรียนดี ประชาชนก็สนับสนุน นักเรียนก็เกิดความรักและความภูมิใจในโรงเรียนของตน

1.7 กิจกรรมนักเรียนทำให้ครูได้รู้จักนักเรียนแต่ละคนดีขึ้น เพราะนักเรียนเป็นคนทำกิจกรรม เมื่อเห็นผลงานก็ย่อมเข้าใจเด็ก เข้าใจความถนัด เข้าใจความสนใจ ครูสามารถช่วยเหลือเด็ก เพื่อให้เขาได้พัฒนาความสามารถได้ถูกต้องยิ่งขึ้น

1.8 กิจกรรมนักเรียนมีส่วนช่วยการปรับปรุงหลักสูตร เพราะสถานการณ์เปลี่ยนแปลง แต่หลักสูตรยังคงที่ กิจกรรมนักเรียนที่แสดงออก เป็นเครื่องชี้ว่าสถานการณ์การเปลี่ยนแปลง เพราะทำกิจกรรมทำในเวลานั้นก็ย่อมคำนึงถึงคน และเหตุการณ์ในขณะนั้นด้วยจึงทันต่อเหตุการณ์ กิจกรรมนักเรียนจึงมีส่วนช่วยในการปรับปรุงหลักสูตร

1.9 กิจกรรมนักเรียนช่วยในการฝึกความเป็นสมาชิกที่ดีของสังคม เพราะกิจกรรมเป็นสังคมย่อย ๆ เล็ก ๆ สังคมหนึ่ง ที่ดำเนินการโดยนักเรียน สังคมต้องมีการปกครอง มีระเบียบวินัย มีความรับผิดชอบ มีการใช้สิทธิหน้าที่ กิจกรรมนักเรียนจึงช่วยฝึกความเป็นสมาชิกที่ดีของสังคม

1.10 กิจกรรมนักเรียน ช่วยสนับสนุนการศึกษา นอกจากที่กำหนดไว้ในหลักสูตร ประสบการณ์ต่างๆ ที่กำหนดในหลักสูตรเป็นหลักใหญ่เท่านั้น ข้อยละเอียดปลีกย่อยไม่อาจจัดไว้ได้กาลเวลาที่ทำให้หลักสูตรล้าหลัง กิจกรรมนักเรียนจึงช่วยสนับสนุนการศึกษานอกเวลาที่กำหนดไว้ในหลักสูตร

2. ประโยชน์ต่อผู้ปกครองนักเรียน ซึ่งถือว่าเป็นผู้ที่มีส่วนสำคัญมากต่อการวางแผนชีวิตของนักเรียน ดังนั้น ผู้ปกครองจึงเป็นตัวแปรสำคัญที่จะช่วยส่งเสริมให้การจัดกิจกรรมนักเรียนสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี ดังนี้

2.1 นักเรียนในความปกครองจะได้ใช้เวลาว่างอย่างคุ้มค่า

2.2 ช่วยให้นักเรียนขยันเรียน ขยันช่วยเหลืองานบ้าน มีความรับผิดชอบมากขึ้นกว่าเดิม

2.3 ผู้ปกครองได้มีโอกาสใกล้ชิดพบปะเพื่อนๆ ของนักเรียน ครูอาจารย์ ผู้บริหารของโรงเรียนมากขึ้นกว่าเดิม

2.4 เกิดความภาคภูมิใจในความสามารถของนักเรียนในความปกครองจากการที่นักเรียนได้มีโอกาสแสดงความสามารถพิเศษต่างๆออกมา

3. ประโยชน์ต่อครูอาจารย์ผู้สอน เป็นการลดช่องว่างระหว่างครูกับนักเรียน สร้างความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน บรรยากาศในการเรียนการสอนมีความเป็นกันเอง ได้รับความร่วมมือจากนักเรียนมากขึ้น

4. ประโยชน์ต่อสังคมและชุมชน เป็นการช่วยสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างโรงเรียนและชุมชน สังคมโดยส่วนรวมได้รับประโยชน์โดยตรงจากกิจกรรมต่างๆ ทำให้เยาวชนได้รับการพัฒนาให้เป็นพลเมืองที่ดีของประเทศชาติต่อไป

การจัดกิจกรรมนักเรียนดังที่กล่าวมาข้างต้นพอสรุปได้ว่า เป็นกิจกรรมที่นักเรียนได้ร่วมมือกับทางโรงเรียนจัดขึ้นเพื่อเสริมสร้างประสบการณ์และพัฒนาการทางด้านร่างกาย อารมณ์ สังคมและสติปัญญา เพื่อให้นักเรียนมีความรับผิดชอบ กล้าแสดงออกมีความคิดสร้างสรรค์ มีความมั่นใจในตนเอง ฝึกการเป็นผู้นำและสามารถทำงานร่วมกันอย่างมีความสุข

3.6 คุณลักษณะของผู้มีวินัยในตนเอง

กัลยา สุวรรณรอด (2537 : บทคัดย่อ) พบว่า องค์ประกอบการมีวินัยในตนเองของนักเรียนที่ชัดเจนมีเพียง 7 องค์ประกอบ คือ

1. ความรับผิดชอบ
2. ความเชื่อมั่นในตนเอง
3. ความซื่อสัตย์
4. การตรงต่อเวลา
5. ความเป็นผู้นำ
6. ความตั้งใจจริง
7. ความอดทน

สายพิน ปรงสวัสดิ์ (2538 : 8-9) กล่าวว่า ผู้มีคุณลักษณะความมีวินัยในตนเองมีพฤติกรรมที่แสดงออกสำคัญ ๆ ดังนี้

1. มีความเชื่อมั่นในตนเอง หมายถึง มีความแน่ใจ หรือมั่นใจในความสามารถของตนเองว่า จะกระทำการต่าง ๆ ได้อย่างถูกต้องและมีเหตุผล และเชื่อว่าการที่ประสบผลสำเร็จได้ตามที่บุคคลนั้นตั้งใจไว้เป็นผลจากความสามารถ ทักษะ หรือการกระทำของตนเอง
2. มีความเป็นผู้นำ หมายถึง สามารถนำ ชักจูง แก้ปัญหา และดำเนินกิจกรรมของกลุ่มไปสู่เป้าหมายที่กำหนดและรับผิดชอบต่อกลุ่มได้
3. มีความรับผิดชอบ หมายถึง มีความสนใจ ความตั้งใจที่จะทำงานและ ติดตามผลงานที่ได้กระทำแล้ว เพื่อปรับปรุงแก้ไขให้เป็นผลสำเร็จไปด้วยดี ยอมรับในสิ่งที่ตนกระทำไปทั้งในด้านที่เป็นผลดีและผลเสีย
4. มีความตรงต่อเวลา รู้จักกาลเทศะ หมายถึง ทำงานที่ได้รับมอบหมายหรือกิจกรรมอย่างใดอย่างหนึ่งให้ตรงต่อเวลา หรือให้สำเร็จตามเวลาที่กำหนดได้ ตลอดจนรู้ว่าอะไรจะประพฤติอย่างไรให้เหมาะสมกับเวลาและโอกาส
5. เคารพสิทธิของผู้อื่น หมายถึง ไม่ประพฤติปฏิบัติก้าวร้าวหรือล่วงล้ำสิทธิของผู้อื่น

6. มีระเบียบและปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ทางสังคม หมายถึง ประพฤติโดยไม่ขัดกับกฎข้อบังคับของสังคมทั่วไป รวมทั้งปฏิบัติตามระเบียบที่สังคมกำหนดไว้ทั้งต่อหน้าและลับหลัง

7. มีลักษณะมุ่งอนาคต หมายถึง สามารถอดใจรอผลที่เกิดขึ้นในอนาคตที่ดีกว่าในปัจจุบันได้

ทัศนีย์ อินทรบำรุง (2539 : 8) ได้สรุปว่า บุคคลที่มีวินัยในตนเองควรมีลักษณะและพฤติกรรมดังนี้

1. ความเชื่อมั่นในตนเอง
2. ความรู้สึกรับผิดชอบ
3. ความตั้งใจจริง
4. ความเป็นผู้นำ
5. ความมีเหตุผล
6. เคารพสิทธิของผู้อื่น
7. ความอดทน
8. มีความซื่อสัตย์
9. มีความตรงต่อเวลา
10. รู้จักกาลเทศะ
11. มีความขยันหมั่นเพียร
12. รู้จักเสียสละ
13. ปฏิบัติตามระเบียบวินัยของห้องเรียนและกฎเกณฑ์ของสังคม

ณัฐพร สตาภรณ์ (2540 : 32) ได้สรุปว่า บุคคลที่มีวินัยในตนเอง คือ ผู้ที่รู้ตัวตลอดเวลาในการแสดงพฤติกรรมในลักษณะต่อไปนี้ คือ

1. การปฏิบัติตามระเบียบของสังคม
2. มีความเชื่อมั่นในตนเอง
3. มีความรู้สึกรับผิดชอบ
4. มีความตั้งใจจริง
5. ความเป็นผู้นำ
6. มีความอดทน

วสัน ปุ่นผล (2542 : 13) ได้สรุปพฤติกรรมของผู้ที่มีวินัยในตนเองไว้ดังนี้

1. ตรงต่อเวลา
2. มีความซื่อสัตย์ สุจริต
3. มีความรับผิดชอบ
4. ความมีระเบียบและปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ของโรงเรียนและสังคม

5. เคารพสิทธิของคนอื่น

6. ยอมรับผลการกระทำของตน

สินีนาฏ สุทธจินดา (2543 : 20) ได้สรุปพฤติกรรมของผู้ที่มีวินัยในตนเองไว้ดังนี้

1. การปฏิบัติตามกฎระเบียบของสังคม

2. ความเชื่อมั่นในตนเอง

3. ความตั้งใจจริง

4. สามารถควบคุมอารมณ์ได้

5. ความอดทน

6. ตรงต่อเวลา

7. ความรู้สึกรับผิดชอบ

8. ความเป็นผู้นำ

บาร์ช (Baruch. 1949 : 4-5) สรุปผู้ที่มีวินัยในตนเองจะมีคุณลักษณะดังต่อไปนี้คือ

1. มีความเชื่อมั่นในตนเอง

2. มีความรับผิดชอบ

3. ปฏิบัติตามกฎระเบียบของสังคม

ออซเบล (Ausubel. 1968 : 459-460) เสนอว่า ผู้ที่มีวินัยในตนเองจะมีคุณลักษณะ

ดังนี้ คือ

1. ปฏิบัติตนตามกฎระเบียบของสังคม

2. เชื่อมั่นในตนเอง

3. พึ่งตนเองได้

4. ควบคุมอารมณ์ได้

5. อดทน

วิกกินส์ (Wiggins. 1971 : 289) ได้อ้างถึงการศึกษาของโกซ์ (Gough) ซึ่งศึกษาถึง

การควบคุมตนเองหรือการมีวินัยในตนเอง และพบว่าผู้ที่มีวินัยในตนเองสูงจะมีคุณลักษณะ

ดังนี้ คือ

1. มีความรับผิดชอบมาก

2. มีความวิตกกังวลน้อย

3. มีความอดทน

4. ประพฤติตนอย่างมีเหตุผล

จากที่กล่าวมาแล้ว จะเห็นว่ามีกล่าวถึงคุณลักษณะของผู้ที่มีวินัยในตนเองไว้ทั้งหมด

ถึง 18 ลักษณะ คือ 1. ความรับผิดชอบ 2. ความเชื่อมั่นในตนเอง 3. การปฏิบัติตามกฎ
ระเบียบของสังคม 4. ความอดทน 5. ความตั้งใจจริง 6. ความเป็นผู้นำ 7. การตรงต่อเวลา

8. ความซื่อสัตย์ 9. การเคารพสิทธิของผู้อื่น 10. ความมีเหตุผล 11. การควบคุมอารมณ์

12. การรู้จักกาลเทศะ 13. ความขยันหมั่นเพียร 14. การรู้จักเสียสละ 15. การยอมรับผลของการกระทำของตน 16. การพึ่งตนเอง 17. มีลักษณะมุ่งถึงอนาคต 18. มีความกังวลน้อย จะพบว่า นักวิชาการอธิบายลักษณะของผู้ที่มีวินัยในตนเองไว้เป็นจำนวนมาก ยากแก่การสรุปคุณลักษณะของผู้ที่มีวินัยในตนเองให้ชัดเจน ผู้วิจัยจึงได้ทำตารางจำแนกความถี่คุณลักษณะตามที่นักวิชาการได้ให้ความหมายไว้ในตาราง 1 เพื่อให้เห็นชัดเจนดังนี้

ตาราง 1 แสดงความถี่ของคุณลักษณะของความมีวินัยในตนเองจำแนกตามผู้ศึกษาค้นคว้า

ผู้ศึกษา ค้นคว้า	คุณลักษณะ																		รวม
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	
กัลยา	/	/		/	/	/	/		/										7
สายพิณ	/	/	/		/	/	/	/									/		8
ทัศนีย์	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/		/	/	/					13
ณัฐพร	/	/	/	/	/	/													6
วสัน	/		/		/		/	/	/						/				7
สินีนาง	/	/	/	/	/	/	/				/								8
บารุช	/	/	/																3
ออซูเบล		/	/	/							/					/			5
วิกกินส์	/			/						/								/	4
รวม	8	7	7	6	6	5	5	3	3	2	2	1	1	1	1	1	2	1	

ผู้วิจัยได้ยึดหลักการพิจารณาคุณลักษณะของพฤติกรรมความมีวินัยในตนเองตามความถี่ที่มากที่สุดในการที่ 1 กำหนดคุณลักษณะความมีวินัยในตนเองในการวิจัยครั้งนี้ 6 ด้าน คือ

1. ความรับผิดชอบ
2. ความเชื่อมั่นในตนเอง
3. การปฏิบัติตามกฎระเบียบของสังคม
4. ความอดทน
5. ความตั้งใจจริง
6. ความเป็นผู้นำ

3.7 ปัจจัยที่ศึกษาเกี่ยวกับการมีวินัยในตนเอง

จากการศึกษาแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับวินัยในตนเองของนักวิชาการหลายๆท่าน ดังที่กล่าวมาแล้วพบว่า คุณลักษณะของผู้มีวินัยในตนเองที่ศึกษานั้นมีลักษณะแตกต่างกันในหลายลักษณะ ผู้วิจัยจึงนำคุณลักษณะของผู้มีวินัยในตนเองที่นักวิชาการส่วนใหญ่นำมากล่าวถึง มาเป็นปัจจัยที่ศึกษามีรายละเอียดดังนี้

3.7.1 ความรับผิดชอบ

ความรับผิดชอบ คือ การมีความมุ่งมั่นที่จะปฏิบัติหน้าที่ของตนให้บรรลุผลสำเร็จตามความมุ่งหมาย ยอมรับผลการกระทำนั้น และพยายามปรับปรุงการปฏิบัติหน้าที่ให้ดีขึ้น โดยไม่ละเมิดสิทธิและหน้าที่ของผู้อื่น รวมทั้งมีการเตรียมวางแผนงานไว้ล่วงหน้า นอกจากนี้ยังรับรู้และยอมรับการกระทำของตนเอง ไม่ว่าผลการกระทำนั้นจะเป็นอย่างไร ผู้ที่มีความรับผิดชอบจะรู้ถึงภาระหน้าที่โดยไม่ต้องมีคำสั่งจากผู้อื่นมาบังคับ ยอมรับการกระทำของตนเอง มีความระมัดระวัง ไม่ประมาท ไม่ทิ้งหน้าที่ คำนึงผลเสียหายที่เกิดจากคำพูดหรือการกระทำของตนเอง ซึ่ง ฟิปปโป (Plippo, 1966 : 76) สรุปไว้ว่า ความรับผิดชอบเป็นความผูกพันในการปฏิบัติหน้าที่ให้สำเร็จลุล่วงไปด้วย โดยมีปัจจัยที่เกี่ยวข้อง 3 ประการ คือ พันธะผูกพัน หน้าที่การงาน และวัตถุประสงค์

ในปัจจุบันนี้มีปัญหาต่างๆที่เกิดขึ้นมากมายในสังคม ทำให้เกิดความสับสนวุ่นวายซึ่งมีสาเหตุมาจากการที่บุคคลไม่มีความรับผิดชอบ ซึ่งความรับผิดชอบเป็นปัจจัยหนึ่งที่ช่วยลดปัญหาต่างๆในสังคมลงได้และถ้าหากบุคคลมีความรับผิดชอบจะส่งผลให้การทำงานทุกอย่างสำเร็จตามเป้าหมาย ทันเวลา เป็นที่นับถือ ยกย่องและเป็นคุณประโยชน์ต่อตนเอง และสังคม ความรับผิดชอบนั้นเป็นลักษณะนิสัยและทัศนคติของบุคคล ซึ่งเป็นเครื่องมือผลักดันให้บุคคลปฏิบัติตามกฎระเบียบ เคารพสิทธิของผู้อื่น ทำตามหน้าที่ของตนและมีความซื่อสัตย์สุจริต ช่วยให้การอยู่ร่วมกันในสังคมเป็นไปด้วยความราบรื่นสงบสุข วิวัฒน์ รักษาเคน (2531 : 13) ได้กล่าวเกี่ยวกับความรับผิดชอบไว้ดังนี้ คือ

1. ความรับผิดชอบต่อตนเอง ได้แก่ การรับรู้ การมีความรู้ความเข้าใจ สนใจและตั้งใจปฏิบัติในการระวังรักษาสุขภาพอนามัยของตนเอง ตั้งใจในการศึกษาเล่าเรียน ประพฤติตนอย่างเหมาะสม ปรับตัวให้เข้ากับผู้อื่นได้ดี รู้จักประมาณตนในการใช้จ่าย และยอมรับผลของการกระทำของตนเองทั้งผลดีและผลเสีย

2. ความรับผิดชอบต่อหน้าที่พลเมือง ได้แก่ การรับรู้ มีความรู้ความเข้าใจและตั้งใจปฏิบัติตามระเบียบของสังคม ช่วยรักษาทรัพย์สินสมบัติของส่วนรวม ให้การช่วยเหลือผู้อื่น ไม่ละเลยหน้าที่ของพลเมืองดี มีความซื่อสัตย์

3. ความรับผิดชอบต่อครอบครัว ได้แก่ ความสนใจและตั้งใจในการปฏิบัติตามคำสั่งสอนของบิดามารดา เคารพเชื่อฟังผู้ที่อาวุโส ช่วยเหลือการทำงานในบ้านตามโอกาสอันควร รักษาและเชิดชูเกียรติของวงศ์ตระกูล ไม่นำพาความเดือดร้อนมาสู่ครอบครัว สุภาพอ่อนน้อมต่อบิดามารดา

4. ความรับผิดชอบต่อโรงเรียน ได้แก่ การรับรู้ เข้าใจและตั้งใจปฏิบัติตามข้อบังคับของโรงเรียน เคารพเชื่อฟังครูอาจารย์ ตั้งใจศึกษาเล่าเรียน ช่วยเหลืองานของโรงเรียนตามความสามารถและโอกาสอันเหมาะสม

5. ความรับผิดชอบต่อเพื่อน ได้แก่ การรับรู้และเข้าใจ เต็มใจปฏิบัติและช่วยเหลือเพื่อนตามความเหมาะสม แนะนำให้เพื่อนทำความดี คอยตักเตือนเมื่อเห็นเพื่อนกระทำความผิดรักและจริงใจต่อกัน ไม่เอารัดเอาเปรียบเพื่อน เคารพสิทธิซึ่งกันและกัน

3.7.2 ความเชื่อมั่นในตนเอง

ความเชื่อมั่นในตนเองเป็นลักษณะหนึ่งของบุคลิกภาพของบุคคลมีความสำคัญต่อการดำเนินชีวิตของบุคคลในสังคมเป็นอย่างยิ่ง สุนันทา นิลเขียว (2541 : 5) ได้ให้ความหมายของความเชื่อมั่นในตนเองว่า หมายถึง ความมั่นใจในการกระทำ กล้าคิด กล้าตัดสินใจ เป็นตัวของตัวเองเข้าใจบทบาทของตนเองในสังคมและสามารถปรับตัวอยู่ในสังคมได้อย่างเหมาะสม

ความเชื่อมั่นในตนเอง เป็นสิ่งที่แสดงว่าบุคคลเป็นส่วนหนึ่งของสังคม และมีความหมายต่อสังคม ถ้าบุคคลมีความเชื่อมั่นในตนเองแล้วก็จะไม่เฉยเมยต่อภาวะการต่างๆ ในสังคมของตน แต่จะเข้าไปมีส่วนร่วมตามสิทธิและหน้าที่ที่ถูกต้อง ดังนั้นความเชื่อมั่นในตนเอง จะเป็นสิ่งสำคัญที่จะกระตุ้นให้ทุกคนกล้าแสดงออกซึ่งความคิดเห็นและการกระทำในทุกๆ สิ่งที่เกี่ยวข้องกับชีวิตตนและความอยู่รอดของสังคมและบุคคลที่มีความเชื่อมั่นในตนเองจะไม่ชอบจำนนต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งโดยสิ้นเชิง ต่างกับบุคคลที่ขาดความเชื่อมั่นในตนเองจะขลาดกลัวไม่แน่ใจในตนเอง (สนธยา อ่อนน้อม. 2538 : 36) ความเชื่อมั่นในตนเองมีความสำคัญต่อบุคคล เป็นอย่างยิ่ง เป็นตัวกำหนดแนวทางในการดำเนินชีวิต ช่วยสร้างให้บุคคลมีบุคลิกภาพที่ดี กล้าคิด กล้าพูด กล้าแสดงออก มีความมั่นใจในการทำงาน ตลอดจนช่วยส่งเสริมการทำงานของบุคคลให้มีประสิทธิภาพและทำงานร่วมกับคนอื่นในสังคมได้อย่างมีความสุข ความเชื่อมั่นในตนเองสามารถเสริมสร้างให้เกิดขึ้นกับบุคคลได้ ลักษณะของบุคคลที่มีความเชื่อมั่นในตนเอง เรือนแก้ว เพ็ญพุ่ม (2535 : 25) ได้กล่าวไว้ว่า ต้องเป็นบุคคลที่กล้าคิด กล้าแสดงออก กล้าตัดสินใจ สามารถพึ่งตนเองได้ มีความคิดสร้างสรรค์ เป็นตัวของตัวเอง มีความรับผิดชอบ สามารถปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อมได้ และสามารถเผชิญกับสถานการณ์ใหม่โดยไม่วิตกกังวล

จากการศึกษาความเชื่อมั่นของตนเองจะเห็นว่า มีความสำคัญ และจำเป็นอย่างมากต่อการดำเนินชีวิตของคนเรา เป็นตัวกำหนดแนวทางในการดำเนินชีวิต สร้างเสริมบุคลิกภาพที่ดี ส่งเสริมการทำงาน และการอยู่ร่วมกับผู้อื่น จึงมีผู้ให้ความหมายลักษณะของบุคคลที่มีความเชื่อมั่นใน

ตนเองไว้หลายท่านซึ่งสรุปตรงกับ อรพินทร์ ชูชม และอัจฉรา สุขารมณ์ (2532 : 8) กล่าวไว้คือ ผู้ที่มีความเชื่อมั่นในตนเองจะมีลักษณะ ดังนี้

1. เห็นคุณค่าในการตัดสินใจ คือ เป็นผู้ที่มีความเชื่อมั่นในตนเองเป็นบุคคลกล้าตัดสินใจ เมื่อมีปัญหา หรือ เป็นผู้ที่ยกเลิกตัดสินใจในเรื่องต่างๆ ด้วยตนเอง
2. กล้าเผชิญกับสถานการณ์ใหม่ๆ หรือสถานการณ์ที่ยากลำบาก กล้าแสดงออก ในด้านความคิด การพูด การกระทำ เป็นบุคคลที่ยอมรับสถานการณ์ใหม่ ๆ และปรับตัวให้เข้ากับสภาวะแวดล้อมได้โดยไม่วิตกกังวล
3. มีจิตใจมั่นคงไม่เชื่ออะไรรำเพ้อผล บุคคลที่มีความเชื่อมั่นในตนเอง จะมีลักษณะ ใจค่อมั่นคง ไม่เชื่อคนง่าย มีเหตุผล ไม่คล้อยตามผู้อื่นโดยไร้เหตุผล
4. ไม่ยอมแพ้หรือท้อถอยต่ออุปสรรค หรือปัญหาใดๆ ผู้ที่มีความเชื่อมั่นในตนเองมี ลักษณะที่มีความพยายามสู่เป้าหมาย และมีความพยายามในการแก้ปัญหาที่นำไปสู่ความสำเร็จ
5. มีความภาคภูมิใจในความสามารถของตน โดยไม่รู้สึกต่ำต้อย ผู้ที่มีความเชื่อมั่นในตนเองมีลักษณะเป็นผู้ที่มีความคิด เกี่ยวกับตนเองในแง่ดี มีความภูมิใจในความสามารถของตน
6. ความพึงพอใจต่อรูปร่าง ท่าทางสภาพจริงของตน บุคคลที่มีความเชื่อมั่นในตนเอง มีลักษณะชอบแสดง ไม่อับอายในรูปร่างของตน และปรากฏตัวต่อสาธารณชน ได้โดยไม่หวั่นไหว

3.7.3 การปฏิบัติตามกฎระเบียบของสังคม

การปฏิบัติตนของคนเกิดขึ้นจากสถานการณ์ต่าง ๆ ในสังคม เด็กที่เติบโตขึ้นในสังคมใดก็จะได้รับการอบรมสั่งสอนให้สามารถแยกสถานการณ์ต่าง ๆ ในสังคมของตนและสามารถปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของตนให้เหมาะสมกับสถานการณ์นั้นได้ โดยทั่วไปถ้าเราไม่สามารถจะเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมที่เกิดขึ้นได้ก็จะกลายเป็นความเคยชิน ของกระบวนการคิดของในที่สุด ดังนั้นการปลูกฝังระเบียบวินัยให้กับคนในสังคมไม่ว่าจะเป็นเรื่องใด ๆ ก็ตาม จะต้องทำความเข้าใจ และวิเคราะห์พฤติกรรมของคนในสังคมดูว่ามีลักษณะอย่างไร และการปรับปรุงแก้ไขอย่างไรจึงจะได้ผลดี ดังที่ จันทนา ภาคบงกช (2539 : 13) ได้กล่าวถึงพฤติกรรมไว้ว่า พฤติกรรมที่เป็นไปโดยอัตโนมัติ หรือพฤติกรรมตามความเคยชิน หรือพฤติกรรมตามความเป็นจริง (Habit or Automatic Behavior) เน้นพฤติกรรมที่เกิดขึ้น โดยผู้กระทำไม่ต้องหยุดคิดเลย เนื่องจากอาศัยประสบการณ์ เดิมที่เกิดขึ้นบ่อยๆ จนเป็นอัตโนมัติไป เช่น การเข้าคิว การกระทำตามกฎหมาย การทิ้งขยะให้เป็นที่เป็นต้น ผู้ที่กระทำพฤติกรรมตามความเคยชินนี้ อาจจะกระทำโดยอัตโนมัติ ในขณะที่จิตใจ อาจจะจดจ่ออยู่กับงาน ส่วนพฤติกรรมที่ต้องตัดสินใจ เราจะต้องให้ความสนใจ และต้องเลือกตัดสินใจว่าจะต้องทำอะไร ดังนั้น ญัฐพร สดามรณ์ (2540 : 24) ได้กล่าวว่า การปลูกฝังความมีระเบียบวินัยและวินัยในตนเองให้กับคนในชาติเรา ก็สมควรที่จะปลูกฝังให้เยาวชนโดยเริ่มตั้งแต่เด็ก เพราะเด็กยังไม่เคยมีความเคยชินกับพฤติกรรมที่ไร้ระเบียบวินัยนั้น คือ พฤติกรรมของเด็กอยู่ในประเภทพฤติกรรมที่ไม่มีทิศทางที่แน่นอน เด็กจะมีพฤติกรรมไปใน

ทิศทางใดจึงขึ้นอยู่กับบุคคลและสภาวะแวดล้อมของเขา การปลูกฝังความมีระเบียบวินัยที่ดีที่สุดคือการถ่ายทอดทางสังคม (Socialization) เพราะบุคคลจะรับเอาทัศนคติค่านิยม ความเชื่อต่างๆ ในสังคมมาเป็นของตน การถ่ายทอดทางสังคมสามารถทำได้ ทางตรง คือ การอบรมสั่งสอน การลงโทษ การให้รางวัล หรือทางอ้อม ได้แก่การเป็นแบบอย่างให้มีการเลียนแบบเป็นต้น

3.7.4 ความอดทน

ความอดทน คือ ความเข้มแข็ง ความหนักแน่นของจิตใจในการควบคุมอารมณ์ จิตใจ และร่างกายให้สามารถเผชิญกับเหตุการณ์ต่างๆ ได้

การที่บุคคลทำงานได้สำเร็จลุล่วงไปได้ต้องอาศัยการฝึกฝนความเพียรพยายามและที่สำคัญต้องมีความอดทนในสิ่งที่ตนเองรับผิดชอบเพื่องานสิ่งนั้นจะได้สำเร็จลุล่วง การฝึกความอดทนมีหลายอย่าง เช่น ความอดทนต่อความลำบาก อดทนต่อความทุกข์ อดทนต่อความเจ็บใจ อดทนต่ออำนาจกิเลส เป็นต้น

การที่คนเราจะระเบียบวินัยได้ต้องอาศัยความอดทนในตนเองซึ่งจะนำไปสู่ความเป็นพลเมืองที่ดี ตามแผนการศึกษาแห่งชาติพุทธศักราช 2520 ที่มุ่งหวังให้นักเรียนเป็นคนดี มีวินัย ความเสียสละ ซื่อสัตย์ อดทน คิดเป็น ทำเป็นและแก้ปัญหาเป็น ดังนั้นความอดทนจึงเป็นปัจจัยส่งเสริมให้บุคคลเกิดวินัยขึ้น เช่น การเข้าแถวซื้ออาหาร อดทนในการทำงานต่างๆ อดทนตามกฎหมายระเบียบของบ้านเมือง

จากการศึกษาความอดทน กับความมีวินัยในตนเองมีความสัมพันธ์กัน แต่มีการกล่าวถึงลักษณะบุคลิกภาพด้านอื่นๆ และความอดทนเข้ามาเกี่ยวข้องบ้าง เช่น วิกกินส์ (Wiggins, 1971 : 289) ที่ได้ศึกษาเกี่ยวกับวินัยในตนเอง พบว่า ผู้ที่มีวินัยในตนเองสูงจะมีความรับผิดชอบ มีความวิตกกังวลต่ำ มีความอดทนมีเหตุผลของตนเอง มีความยืดหยุ่นในความคิดและพฤติกรรมทางสังคม

3.7.5 ความตั้งใจจริง

ความหมายของความตั้งใจจริง ลักษณะ วราสินธุ์ (2537 : 19) กล่าวว่าไว้ว่าเป็นจุดมุ่งหมายสูงสุดของบุคคล ที่มีทิศทางที่แน่นอนของความคิด ความรู้สึก จิตใจที่มีต่อเป้าหมายที่ต้องการ ซึ่งเต็มไปด้วยความมุ่งมั่นที่แน่นอน เด่นชัดต่อเป้าหมายใดเป้าหมายหนึ่ง และเป็นที่ยึดมั่นในจิตใจที่ยากต่อการเปลี่ยนแปลง เป็นความตั้งใจที่แน่วแน่ที่มีต่อจุดมุ่งหมายเป็นความต้องการที่แน่นอนที่จะกระทำการสิ่งเฉพาะเจาะจงด้วยแบบแผนที่เหมาะสม

จากทฤษฎีการกระทำด้วยเหตุผล ได้ให้คำนิยามศัพท์เฉพาะความตั้งใจจริง หมายถึงวิธีการวัดความตั้งใจของบุคคลที่จะกระทำพฤติกรรมให้สอดคล้องและถูกต้องตรงกับพฤติกรรมจริงที่ต้องการศึกษามากที่สุด โดยเน้นความสอดคล้องซึ่งกันและกันใน 4 องค์ประกอบคือ การกระทำ (Action) เป้าหมาย (Target) บริบท (Context) และเวลา (Time) ด้วยการตั้งคำถาม

กระตุ้นให้ผู้ที่ต้องการศึกษาตอบถึงความเป็นไปได้ หรือระบุถึงรายละเอียดของความตั้งใจที่เขาจะกระทำพฤติกรรมนั้นๆ เพื่อทำความเข้าใจและทำนายพฤติกรรมต่างๆของมนุษย์ในสังคม โดยมีความเชื่อพื้นฐานของทฤษฎีว่า มนุษย์เป็นผู้มีเหตุผลและใช้ข้อมูลที่ตนมีอยู่อย่างเป็นระบบเพื่อให้บรรลุการตัดสินใจของตน โดยไม่เชื่อว่าพฤติกรรมของมนุษย์ถูกควบคุมด้วยแรงขับของจิตในระดับไร้สำนึก หรืออำนาจของอารมณ์ และความปรารถนาหรือขาดการคิดพิจารณาก่อนที่จะกระทำพฤติกรรมใดๆ ตรงกันข้ามมนุษย์จะพิจารณาถึงผลของการกระทำ พฤติกรรมและจะเลือกการกระทำที่เป็นประโยชน์สูงสุดแก่ตนหรือมีผลเสียน้อยที่สุด และในการทำนายความตั้งใจที่ประกอบพฤติกรรมของมนุษย์เกิดจาก 2 องค์ประกอบสำคัญ คือ องค์ประกอบด้านความเชื่อและการประเมินความเชื่อในผลแห่งการกระทำ ซึ่งก็คือ ทศนคติของการกระทำของบุคคลนั่นเอง ส่วนนี้ถือว่าเป็นองค์ประกอบด้านตัวบุคคล กับอีกองค์ประกอบหนึ่ง คือ องค์ประกอบด้านความคาดหวังของกลุ่มซึ่งเป็นปทัสฐานทางสังคม พฤติกรรมบางอย่างได้รับอิทธิพลจากทศนคติมาก และได้รับอิทธิพลจากปทัสฐานทางสังคมน้อย แต่บางพฤติกรรมก็เป็นไปในทางตรงกันข้าม

3.7.6 ความเป็นผู้นำ

ความเป็นผู้นำ หมายถึง ความเข้าใจและการมีความสามารถในการนำ รวมทั้งการสั่งงานได้ตามความเหมาะสมตามสถานการณ์และความแตกต่างของบุคคลด้วย

แมกอีแวน (McEwan. 1998 : 2) ได้กล่าวถึงความหมายของความเป็นผู้นำไว้ว่าเป็นพลังของบุคลิกภาพซึ่งบ่งบอกถึงความสามารถในการปฏิสัมพันธ์และการกระทำที่จะนำไปสู่ความสำเร็จตามเป้าหมาย นอกจากนี้ และได้กล่าวถึงความเป็นผู้นำที่มีประสิทธิภาพ 7 ประการไว้ดังนี้ คือ มีการตั้งเป้าหมายไว้อย่างชัดเจน การเอาใจใส่ต่อทีมงาน การจัดบรรยากาศในการเรียนรู้ การสร้างวิสัยทัศน์ และภาระหน้าที่ให้เกิดขึ้น การตั้งความคาดหวังต่อทีมงานไว้สูง การพัฒนาความเป็นผู้นำ และการสร้างค่านิยมที่ดีต่อนักเรียน ทีมงาน และผู้ปกครอง ความเป็นผู้นำเป็นคุณสมบัติอย่างหนึ่งซึ่ง ชาลนซ์ อาจินสมาจาร (2538 : 31) ได้กล่าวว่า เป็นคุณสมบัติในการโน้มน้าวให้ผู้อื่นทำงาน เป็นคุณสมบัติที่ช่วยให้ผู้อื่นยอมรับการสั่งการของเขาย่างอิสระและด้วยความเต็มใจ ผู้นำที่ดีมีความสามารถเฉพาะในการทำให้ผู้อื่นติดตาม และทำในสิ่งที่ผู้ต้องการและสอดคล้องกับ พะยอม วงศ์สารศรี (2538 : 200) ได้กล่าวว่า ผู้นำใช้อิทธิพลและอำนาจของตนกระตุ้นชี้แนะให้ผู้อื่น มีความกระตือรือร้นเต็มใจทำในสิ่งที่เขาต้องการโดยมีเป้าหมายขององค์การเป็นจุดหมายปลายทาง และความสำเร็จขององค์การมีส่วนสัมพันธ์กับความเป็นผู้นำในองค์การนั้น มอร์ติเมอร์ (Harhreaves and Hopkins. 1996 : 112-113 ; citing Mortimore. 1988) ได้ให้ความเป็นผู้นำที่ส่งผลต่อผู้อื่น ธงชัย สันติวงษ์ (2535 : 225) ได้อธิบายถึงทักษะของผู้นำที่มีประสิทธิผลไว้ดังนี้ คือ ต้องมีสายตากว้างไกล คือ เป็นผู้มีวิสัยทัศน์ที่สามารถมองกว้างไกลพร้อมกับความสามารถเชื่อมโยง ความคิดสู่การปฏิบัติโดยสามารถถ่ายทอด ความคิดจากตนสู่ผู้อื่น โดยผู้อื่นสามารถมองเห็นความสามารถมองเห็นตรงกันมีความคิดและความผูกพันร่วมกัน

มีความสามารถถ่ายทอดความคิดด้วยการติดต่อสื่อสาร คือสามารถถ่ายทอดความคิดที่มีอยู่ให้เป็น ที่เข้าใจและเกิดจิตสำนึกร่วมกัน

ความเป็นผู้นำเป็นส่วนสำคัญอย่างหนึ่งที่จะช่วยส่งเสริมให้บุคคลมีความมองอาจมีอิทธิพล จนเป็นที่ยอมรับนับถือจากบุคคลทั่วไปที่ได้พบปะสังสรรค์ด้วยมีผลทำให้บุคคลที่มีลักษณะความ เป็นผู้นำนี้สามารถรวมพลังประสานความคิดของสมาชิกในกลุ่มให้เป็นอันหนึ่ง อันเดียวกันในการ แก้ปัญหาหรือการพัฒนากิจการให้เกิดความเจริญก้าวหน้าตามความมุ่งหมายที่ตั้งไว้และจะช่วยให้ สามารถดำเนินงานประสบความสำเร็จได้เป็นอย่างดี บุหงา วชิระศักดิ์มงคล (2530 : 97-98) ได้กล่าวว่า ความเป็นผู้นำ เป็นเครื่องมือที่ช่วยให้การปฏิบัติงานประสบความสำเร็จ ถ้าหาก สมาชิกในกลุ่มมีความเป็นผู้นำสูงก็ย่อมจะทำให้กลุ่มดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ซึ่ง สอดคล้องกับแนวคิดทฤษฎีคุณลักษณะของผู้นำ ได้อธิบายไว้ว่าการที่บุคคลได้เป็นผู้นำต้องมี คุณลักษณะที่เด่นชัดคือมีความรู้ความสามารถในการทำงานหรือกิจกรรมที่เป็นเป้าหมายของกลุ่ม และต้องเป็นที่ยอมรับของกลุ่ม ความเป็นผู้นำไม่ใช่สิ่งที่จะอธิบายด้วยคุณลักษณะผู้นำหรือด้วย สถานการณ์เพียงอย่างเดียว แต่ความเป็นผู้นำเป็นเรื่องของปฏิสัมพันธ์ร่วมกับคุณลักษณะของ ผู้นำกับสถานการณ์ คือต้องพิจารณาทั้งคุณสมบัติของบุคคลประกอบกับสถานการณ์ของกลุ่ม หากลักษณะสองอย่างสอดคล้องกันก็จะปรากฏผู้นำที่มีประสิทธิภาพแต่เมื่อสถานการณ์เปลี่ยนไป คุณลักษณะที่จำเป็นก็เปลี่ยนไปดังนั้นผู้นำในแต่ละกลุ่มมีหลายคนเปลี่ยนกันทำหน้าที่ผู้นำ

4. ความสัมพันธ์ระหว่างการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองกับวินัยในตนเองของ

นักเรียน

ครอบครัวเป็นสถาบันที่สมาชิกทุกคนมีความรัก ความผูกพันให้แก่กัน เป็นพลังให้ ความช่วยเหลือ และพิทักษ์ปกป้องซึ่งกันและกันอีกทั้งเป็นสถาบันเริ่มต้นในการที่สมาชิกใหม่ ของครอบครัวจะได้เรียนรู้ และผ่านการขัดเกลาทางสังคมอย่างเหมาะสม ครอบครัวถือเป็นส่วน หนึ่งของสังคมที่สนิทสนมกับเด็กมากที่สุด มีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตและการพัฒนาของ สมาชิกในครอบครัวในการส่งเสริมสนับสนุนการศึกษาของลูกหลานในโรงเรียน เป็นปัจจัยที่ สำคัญที่ทำให้การศึกษาของเด็กประสบความสำเร็จ

โรงเรียนเป็นสถาบันการเรียนรู้ที่ถือว่าเป็นแหล่งความรู้ที่ครอบครัวและชุมชนไม่มีให้ (ชัยอนันต์ สมุทวณิช. 2543 : 45) โรงเรียนไม่ใช่สถาบันการพัฒนาเด็กให้มีประสิทธิภาพมากที่สุด เพียงสถาบันเดียว เพราะตลอดเวลารัฐมุ่งพัฒนาระบบการศึกษาของเด็กในโรงเรียนด้วย ทรัพยากร เวลาและการลงทุนอย่างมหาศาล กลับพบว่าปัญหาของเด็กและเยาวชนมีมาก มี ความสลับซับซ้อนมากขึ้น และสิ่งสำคัญคือการเรียนรู้ในระบบโรงเรียนแต่เพียงด้านเดียวไม่ สามารถให้เด็กมีความพร้อม มีความสามารถในการเผชิญกับปัญหาที่เกิดขึ้นในชีวิตจริงได้อย่าง เหมาะสม การเรียนรู้ของเด็กต้องอาศัยกระบวนการเรียนรู้จากครอบครัวและชุมชน ควบคู่ไปกับ

การเรียนรู้จากโรงเรียน เป็นการเรียนรู้ที่บูรณาการความรู้ควบคู่ไปกับการปฏิบัติและการแก้ปัญหา ในวิถีชีวิตจริง เป็นการเรียนรู้ในเชิงทักษะชีวิต จากประสบการณ์ ภูมิปัญญาเดิมของครอบครัวและชุมชน ซึ่งส่งผลให้บทบาทของครอบครัวในการมีส่วนร่วมทางการศึกษา ซึ่ง นภเนตร ธรรมบวร (2541 : 31) ได้ทำการศึกษาพบว่า การมีส่วนร่วมของพ่อ แม่ ผู้ปกครอง ด้านการศึกษา มีใช้ส่งผลต่อความสำเร็จด้านการเรียนของเด็กเท่านั้น แต่ยังส่งผลต่อความสำเร็จในชีวิตของเด็กอีกด้วย เฮนเดอร์สัน และเบอร์ล้า (Henderson & Berla, อ้างอิงจาก คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2544ก : 10) ได้ศึกษากลุ่ม นักเรียนที่ประสบความสำเร็จในโรงเรียน พบว่า การที่พ่อ แม่ ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมสนับสนุนการศึกษาของลูกที่โรงเรียน ได้ก่อให้เกิดผลดีต่อการศึกษาของเด็กหลายประการ

1. คะแนนและผลการเรียนของเด็กอยู่ในระดับสูง
2. เด็กสามารถทำการบ้านได้สำเร็จและทำการบ้านด้วยตนเองดีขึ้น
3. เด็กที่ประสบปัญหาการลดชั้นและลดระดับชั้นเรียน
4. เด็กมีทัศนคติที่ดีต่อโรงเรียนมีพฤติกรรมเชิงบวกทั้งในกลุ่มเพื่อนฝูงและในกลุ่มครูในโรงเรียน

5. เด็กประสบความสำเร็จในการศึกษาสูง

และฮอฟแมน (Hoffman. 1970 : 286) พบว่า บิดา มารดา ที่ฝึกวินัยเด็กโดยวิธีการให้เหตุผล จะทำให้เด็กมีวินัยในตนเองสูงกว่าเด็กที่ได้รับการฝึกวินัยจากบิดา มารดา ที่ปล่อยปละละเลย และการรวมอำนาจ

การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการอบรมเลี้ยงดูเด็กที่บ้านที่สัมพันธ์กับวินัยในตนเองของนักเรียน เป็นลักษณะความรู้สึกรู้สึกและความคิดเห็นของพ่อ แม่ ผู้ปกครองที่ให้ความรัก ความอบอุ่น ความมีเหตุผล และความเป็นประชาธิปไตยในการอบรมเลี้ยงดูลูก เพื่อให้ลูกนั้นมีความรับผิดชอบ มีความเชื่อมั่นในตนเอง และอยู่ในสังคมอย่างมีความสุข วสัน ปุ่นผล (2542) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการอบรมเลี้ยงดูและวินัยในตนเอง จากกลุ่มตัวอย่างนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ปีการศึกษา 2541 พบว่าการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความมีวินัยในตนเองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 การอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย มีความสัมพันธ์ทางลบ กับวินัยในตนเองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สุณารี เตชะโชควัฒน์ (2526) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการอบรมเลี้ยงดู ความมีวินัยในตนเอง และความภาคภูมิใจในตนเองของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 พบว่า นักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบให้เหตุผล จะมีวินัยในตนเองและมีความภาคภูมิใจสูงกว่านักเรียนที่ได้รับการเลี้ยงดูแบบใช้อารมณ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และพบว่า ความมีวินัยในตนเองมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความภาคภูมิใจในตนเองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

การมีส่วนร่วมในกิจกรรมนักเรียน ของผู้ปกครองที่สัมพันธ์กับวินัยในตนเองของนักเรียน เป็นลักษณะการปฏิบัติที่ผู้ปกครองให้ความร่วมมือกับทางโรงเรียนในรูปแบบคณะกรรมการ

เครือข่ายผู้ปกครองในการจัดกิจกรรมที่จะส่งเสริมการสอน โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย (คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2544 ข : 116 - 117) จากการสำรวจของผู้ปกครอง พบว่า ผลการเรียนรู้ในวิชาวิทยาศาสตร์ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษามีคะแนนต่ำกว่าครึ่ง คณะกรรมการเครือข่ายผู้ปกครองได้ร่วมมือกันช่วยดำเนินการแก้ไขปัญหให้กับนักเรียน ผลการดำเนินการดังกล่าวทำให้เด็กทวิขานี้อย่างเห็นได้ชัด และคณะกรรมการเครือข่ายผู้ปกครองได้จัดกลุ่มผู้ปกครองทบทวนหรือติววิชาให้แก่เด็ก ๆ ซึ่งมีทั้ง รูปแบบที่ผู้ปกครองที่มีความรู้วิชาสามัญเข้ามาช่วยกันเองและติดต่ออาจารย์ภายนอกเข้ามาช่วยสอน ซึ่งสอดคล้องกับโรงเรียนมีนประชาศึกษา ได้เชิญผู้ปกครองหลากหลายอาชีพ และประสบการณ์นอกจากนี้ยังดำเนินกิจกรรมการปรับปรุงสภาพแวดล้อม และการแก้ปัญหาคณิตศาสตร์เด็กอีกด้วย ส่วนการเข้าร่วมกิจกรรมในระดับปฏิบัติของผู้ปกครองในรูปแบบการเชิญผู้ปกครองหลากหลายอาชีพและประสบการณ์มาเป็นครูพิเศษช่วยในการเรียนการสอนในวิชาต่าง ๆ ตลอดจนการนำนักเรียนเข้าเยี่ยมชมกิจการ/โรงงานของผู้ปกครองบางท่านซึ่งทำให้เกิดเนื้อหาการเรียนการสอนที่หลากหลายและสอดคล้องกับการทำงานในชีวิตจริง ทำให้นักเรียนได้รับความรู้รอบตัวทั้งทางสังคมและภาษาเพิ่มขึ้น (คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ 2544 ข : 116-119)

5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

5.1 งานวิจัยต่างประเทศ

วิกกินส์ (Wiggins. 1971 : 289) ได้ ได้ศึกษาเกี่ยวกับวินัยในตนเอง พบว่าผู้ที่วินัยในตนเองสูงจะมีความรับผิดชอบมาก มีความวิตกกังวลน้อย มีความอดทน มีเหตุผลของตนเอง มีความยืดหยุ่นในความคิด และพฤติกรรมทางสังคม และยังพบว่าโดยทั่วไปจะมีสุขภาพดีกว่าผู้ที่ขาดวินัยในตนเองด้วย

ไวส์เฟลด์ (Weisfeld. 1974 : 1990 B) ได้ศึกษาแบบการคิดทางวินัยของเด็กพบว่า บิดามารดามีแนวโน้มในการที่จะควบคุมเด็กมากขึ้น เมื่อโตขึ้น หรืออาจกล่าวได้ว่าระดับอายุหรือระดับชั้นเรียนมีผลต่อความมีวินัยในตนเองแตกต่างกันด้วย

เชเวียคอฟ (Sheviakov, G.V. and R. Fritz. 1975 : 8 – 14) ได้ศึกษาประเภทของวินัยที่ควรปลูกฝังให้แก่เด็กควรเป็นวินัยในตนเอง มากกว่าวินัยที่ตั้งอยู่บนรากฐานของการปฏิบัติตามคำสั่ง และควรเป็นเรื่องของความเต็มใจ โดยมีใช้กระทำตามเพราะเป็นคำสั่ง หรือการลงโทษ นั่นคือ การปลูกฝังวินัยในตนเองควรตั้งอยู่บนพื้นฐานของความชื่นชมและความรักในอุดมคติ และออสซูเบล (Ausubel. 1968 : 189 – 190) ให้ความเห็นสอดคล้องกันว่า วินัยในตนเองนั้นมาจากการควบคุมภายใน และภายนอก การควบคุมภายใน ได้แก่ การอบรมเลี้ยงดู

อย่างสม่ำเสมอการควบคุมภายนอกที่ได้แก่ การลงโทษ หรือการบังคับจะช่วยปลูกฝังวินัยในตนเองได้น้อย

โรเบิร์ต (Robert. 1978 : 3862 A) ได้ทำการวิจัยเรื่องการเปรียบเทียบความคิดเห็นระเบียบวินัยในโรงเรียนระหว่าง นักเรียน ผู้ปกครอง ครู ผู้บริหาร (A Comparison of Perceptions of School Discipline between Students, Parents, Teachers and School Administrators) พบว่าปัญหาพฤติกรรมที่สำคัญ คือการขาดความมั่นใจในการเรียนของนักเรียน การใช้เงินฟุ่มเฟือย การขาดความสนใจจากผู้ปกครอง นักเรียนส่วนใหญ่เห็นว่า การขาดความมั่นใจในการเรียนเป็นปัญหาที่สำคัญ ความคิดเห็นของผู้บริหาร ครู นักเรียน และผู้ปกครอง มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ และต่างมีความคิดเห็นของผู้บริหาร ครู นักเรียน และ ผู้ปกครองมีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ และต่างมีความคิดเห็นว่ระเบียบวินัยของโรงเรียนยังไม่เข้มงวดพอ และให้สิทธิเสรีมากเกินไป

จากงานวิจัยต่างประเทศจะเห็นว่าความมีวินัยในตนเองจะเกี่ยวข้องกับพฤติกรรมด้านต่าง ๆ เช่น ความรู้สึกรับผิดชอบ การปรับตัว ความวิตกกังวล และพฤติกรรมเหล่านี้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการอบรมเลี้ยงดูของพ่อแม่ด้วย

5.2 งานวิจัยในประเทศ

โรจนา ศุขะพันธ์ (2530 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยโดยมีจุดมุ่งหมายที่จะศึกษาเปรียบเทียบวินัยในตนเองของนักศึกษาบัณฑิต ในกรุงเทพมหานคร ที่มีเพศ และการศึกษาในระดับชั้นปีที่แตกต่างกัน ตลอดจนหาความสัมพันธ์ระหว่างวินัยในตนเอง กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาปริญญาบัณฑิต สถาบันอุดมศึกษาเอกชนกรุงเทพมหานคร โดยจำแนกตามเพศ และระดับชั้นการศึกษา พบว่า

1. นักศึกษาชายและหญิง มีวินัยในตนเองต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
2. นักการศึกษาชั้นปีที่ 1 และชั้นปีที่ 3 มีวินัยในตนเองไม่แตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05
3. ในกลุ่มตัวอย่างนักศึกษาชาย และหญิง พบว่าวินัยในตนเองมีความสัมพันธ์ในทางบวกกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
4. ในกลุ่มตัวอย่างนักศึกษาชั้นปีที่ 1 และ3 พบว่าวินัยในตนเองมีความสัมพันธ์ในทางบวกกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สมยศ พุทธิพนธ์ (2533 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่องการพัฒनावินัยในตนเองให้กับนักเรียนของครูสังคัมศึกษา ตามความคิดเห็นของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา โดยจำแนกตามเพศ แผนการเรียน และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่เลือกเรียนแผนการเรียนที่แตกต่างกันมีความคิดเห็นต่อการพัฒนา และเสริมสร้างระเบียบวินัยในตนเองของครูสังคัมศึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 และ

พบว่านักเรียนที่มีระดับผลการเรียนสูง มีความคิดเห็นต่อการพัฒนาวินัยในตนเองให้กับนักเรียนของครูสังคมศึกษาสูงกว่านักเรียนที่มีระดับผลการเรียนต่ำที่ระดับนัยสำคัญ .05

ชิตกมล สังข์ทอง (2536 : บทคัดย่อ) ศึกษาองค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อวินัยในตนเองของวัยรุ่นเพื่อเลือกตัวทำนายในการพัฒนาตนเองของวัยรุ่นโดยใช้กลุ่มตัวอย่างวัยรุ่น และบิดามารดาจำนวนกลุ่มละ 120 คน แบ่งการเลี้ยงดูเป็น 3 ประเภท ผลการวิจัยพบว่า การอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยสามารถทำนายความมีวินัยในตนเองได้ดีกว่าการเลี้ยงดูแบบอื่นที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

กัลยา สุวรรณรอด (2537 : บทคัดย่อ) ได้วิเคราะห์องค์ประกอบความมีวินัยในตนเองของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนสังกัดประถมศึกษาจังหวัด พระนครศรีอยุธยาพบว่า เมื่อวิเคราะห์องค์ประกอบจากกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดได้องค์ประกอบ 6 ด้าน คือ ความรับผิดชอบ ความเชื่อมั่นในตนเอง ความซื่อสัตย์ การตรงต่อเวลา ความเป็นผู้นำ และความอดทน แต่เมื่อวิเคราะห์องค์ประกอบจำแนกกลุ่มตัวอย่างเฉพาะเพศชายได้องค์ประกอบ 5 องค์ประกอบ คือ ความเชื่อมั่นในตนเอง ความรับผิดชอบ ความซื่อสัตย์ ความเป็นผู้นำ และความอดทน และเมื่อวิเคราะห์องค์ประกอบจำแนกกลุ่มตัวอย่างเฉพาะเพศหญิง ได้องค์ประกอบ 3 องค์ประกอบ คือ ความเชื่อมั่นในตนเอง ความรับผิดชอบ และความซื่อสัตย์ โดยมีค่าความแปรปรวนสะสมเท่ากับ 44.5% 43.8% และ 47.9% ตามลำดับ

จากงานวิจัยภายในประเทศไทยจะเห็นได้ชัดว่า การอบรมเลี้ยงดูที่พ่อแม่ให้ความรักให้คำแนะนำ ให้เหตุผล และการฝึกวินัยอย่างเหมาะสมไม่ปล่อยปละละเลย หรือควบคุมมากเกินไปเกินตนเองสูงกว่าที่พ่อแม่จะควบคุมเด็กอย่างเข้มงวดกวดขัน หรือปล่อยปละละเลยเกินไป

บทที่ 3

วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองกับวินัยในตนเองของนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร กลุ่มที่ 7 เพื่อใช้ผลเป็นแนวทางในการส่งเสริมและสนับสนุนการศึกษาของนักเรียนให้ดีขึ้น และจะส่งผลต่อการพัฒนาการมีวินัยในตนเองและความสำเร็จในชีวิตของนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร กลุ่มที่ 7 มีรายละเอียดของการศึกษาวิจัยดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล
6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ผู้วิจัยได้กำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ ดังนี้

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้ปกครองนักเรียนและนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร กลุ่มที่ 7 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ปีการศึกษา 2546 จำนวน 15 โรงเรียน มีจำนวนผู้ปกครอง 6,761 คน และจำนวนนักเรียนทั้งสิ้น 6,761 คน แบ่งตามขนาดของโรงเรียน เป็น 2 ขนาด คือ ขนาดโรงเรียนที่มีห้องเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ตั้งแต่ 10 ห้องเรียนขึ้นไป จำนวน 9 โรงเรียน และขนาดโรงเรียนที่มีห้องเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ห้องเรียนกว่า 10 ห้องเรียน จำนวน 6 โรงเรียน

2. กลุ่มตัวอย่าง การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ได้แก่ ผู้ปกครองของนักเรียน จำนวน 378 คน และนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร กลุ่มที่ 7 ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 378 คน โดยมีขั้นตอนการสุ่มดังนี้

กลุ่มตัวอย่างผู้ปกครองนักเรียนและนักเรียนใช้วิธีสุ่มกลุ่มตัวอย่างเช่นเดียวกัน คือ สุ่มแบบ 2 ขั้นตอน (Two – Stage Stratified Random Sampling) ดังนี้

- 2.1 ประมาณขนาดของกลุ่มตัวอย่าง โดยการคำนวณหาจากสูตรของยามาเน (Yamane) ที่มีความคลาดเคลื่อนของการสุ่มร้อยละ 5 (บุญธรรม กิจปรีดาวิสุทธิ. 2540 : 111-112) จำนวนทั้งสิ้น 371 คน แต่ผู้วิจัยใช้กลุ่มตัวอย่าง 378 คน

2.2 จำแนกโรงเรียนออกเป็นระดับชั้น (Strata) โดยใช้ จำนวนห้องเรียนเป็น ระดับชั้น คือโรงเรียนที่มีห้องเรียนตั้งแต่ 10 ห้องเรียนขึ้นไป และโรงเรียนที่มีห้องเรียนน้อยกว่า 10 ห้องเรียน

2.3 ใช้วิธีสุ่มตัวอย่างแบบง่าย คือ สุ่มโรงเรียนที่มีจำนวนห้องเรียนตั้งแต่ 10 ห้องเรียนขึ้นไป มาเป็นโรงเรียนกลุ่มตัวอย่างจำนวน 3 โรงเรียน คือ โรงเรียนมัธยมวัดสิงห์ โรงเรียนศึกษานารี และโรงเรียนธนบุรีวรเทพีพলารักษ์

ใช้วิธีสุ่มตัวอย่างแบบง่าย คือ สุ่มโรงเรียนที่มีจำนวนห้องเรียนน้อยกว่า 10 ห้องเรียน มาเป็นโรงเรียนกลุ่มตัวอย่างจำนวน 2 โรงเรียน คือ โรงเรียนวัดอินทาราม โรงเรียน วัดราชโอรส

2.4 ใช้วิธีสุ่มแบบง่าย คือ สุ่มห้องเรียนจากโรงเรียนกลุ่มตัวอย่างที่มีห้องเรียนตั้งแต่ 10 ห้องเรียน ขึ้นไปโรงเรียนละ 2 ห้องเรียนได้จำนวน 6 ห้องเรียน

ใช้วิธีสุ่มแบบง่าย คือ สุ่มห้องเรียนจากโรงเรียนกลุ่มตัวอย่างที่มีห้องเรียนน้อยกว่า 10 ห้องเรียน โรงเรียนละ 1 ห้องเรียนได้ จำนวน 2 ห้องเรียน

ใช้นักเรียนห้องที่สุ่มได้เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 378 คน สำหรับกลุ่มตัวอย่าง ผู้ปกครองกำหนดให้นักเรียน 1 คน มีผู้ปกครอง 1 คน จะได้ผู้ปกครอง จำนวน 378 คน

ตาราง 2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาวิจัยจำแนกตามจำนวนห้องเรียน

ลำดับ	โรงเรียน	ประชากร			กลุ่มตัวอย่าง		
		ห้องเรียน	นักเรียน	ผู้ปกครอง	ห้องเรียน	นักเรียน	ผู้ปกครอง
1	โรงเรียนที่มีห้องเรียนตั้งแต่ 10 ห้องเรียนขึ้นไป						
	โรงเรียนมัธยมวัดสิงห์	15	785	785	2	95	95
	โรงเรียนรัตนโกสินทร์สมโภชบางขุนเทียน	13	650	650	-	-	-
	โรงเรียนศึกษานารีวิทยา	13	740	740	-	-	-
	โรงเรียนบางมดวิทยา "สีสุกหวาดจวน อุปลัมปี"	13	508	508	-	-	-
	โรงเรียนศึกษานารี	12	679	679	2	94	94
	โรงเรียนธนบุรีวรเทพีพลารักษ์	12	554	554	2	95	95
	อิสลามวิทยาลัยแห่งประเทศไทย	12	435	435	-	-	-
	โรงเรียนบางประกอกวิทยาคม	10	538	538	-	-	-
10	โรงเรียนที่มีห้องเรียนน้อยกว่า 10 ห้องเรียน						
	โรงเรียนวัดพุทธบูชา	10	484	484	-	-	-
	โรงเรียนวัดอินทาราม	9	415	415	1	47	47
	โรงเรียนมัธยมวัดดาวคอง	5	206	206	-	-	-
	โรงเรียนวัดราชโอรส	8	397	397	1	47	47
	โรงเรียนทวีธาภิเศก 2	3	135	135	-	-	-

ตาราง 2 (ต่อ)

ลำดับ	โรงเรียน	ประชากร			กลุ่มตัวอย่าง		
		ห้องเรียน	นักเรียน	ผู้ปกครอง	ห้องเรียน	นักเรียน	ผู้ปกครอง
14	โรงเรียนแจรงร้อนวิทยา	8	360	360	-	-	-
15	โรงเรียนพิทยาลงกรณ์พิทยาคม	2	75	75	-	-	-
	รวมทั้งสิ้น	145	6,761	6,761	8	378	378

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ ผู้วิจัยได้สร้างเครื่องมือเป็นแบบสอบถามอยู่ในชุดเดียวกัน แบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ ตอนที่ 1 สำหรับผู้ปกครองเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม ตอนที่ 2 สำหรับนักเรียนเกี่ยวกับวินัยในตนเอง โดยมีขั้นตอน ดังต่อไปนี้

1. ศึกษาแนวคิดจากตำรา เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังนี้

การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองได้ศึกษาจากเอกสารต่างๆ งานวิจัยของ ไชยลักษณ์ กมลศักดิ์วิสกุล (2539 : 115 - 124) สุรพงษ์ ชูเดช (2542 : 154 - 157) และรายงานการวิจัยของคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2544ก : 143 - 150)

การมีวินัยในตนเองของนักเรียนโดยศึกษาเอกสารต่าง ๆ และงานวิจัยของ ญัตติพร สดากรณ์ (2540 : 111 - 115) สุรพงษ์ ชูเดช (2542 : 159 - 160) เพื่อให้ได้แนวคิดรวบยอด (Concept) ที่เกี่ยวข้องแล้วนำมากำหนดเป็นแนวทางในการวิจัยและสร้างนิยามศัพท์เฉพาะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ด้านการอบรมเลี้ยงดูเด็กที่บ้าน ด้านการดำเนินกิจกรรมนักเรียนที่เป็นกิจกรรมบังคับ และด้านการดำเนินกิจกรรมนักเรียนที่เป็นกิจกรรมไม่บังคับ และ วินัยในตนเองของนักเรียน ในด้านความรับผิดชอบ ความเชื่อมั่นในตนเอง การปฏิบัติตามกฎระเบียบของสังคม ความอดทน ความตั้งใจจริง ความเป็นผู้นำ

2. นำผลการศึกษาและแนวคิดรวบยอด (Concept) ที่ได้มาสร้างและพัฒนาเป็นแบบสอบถาม โดยจำแนกรายละเอียดตามตัวแปรแต่ละด้านและปรึกษาอาจารย์ควบคุมปริญญาโท

2.1 สร้างแบบสอบถามด้านการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scales) 5 ระดับ จำแนกเป็น

2.1.1 การมีส่วนร่วมในการอบรมเลี้ยงดูเด็กที่บ้าน

2.1.2 การมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมนักเรียนที่เป็นกิจกรรมบังคับ

2.1.3 การมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมนักเรียนที่เป็นกิจกรรมไม่บังคับ

2.2 สร้างแบบสอบถามด้านวินัยในตนเองของนักเรียน เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scales) 5 ระดับ จำแนกเป็น

- 2.2.1 วินัยในตนเองของนักเรียนด้านความรับผิดชอบ
- 2.2.2 วินัยในตนเองของนักเรียนด้านความเชื่อมั่นในตนเอง
- 2.2.3 วินัยในตนเองของนักเรียนด้านการปฏิบัติตามกฎระเบียบของสังคม
- 2.2.4 วินัยในตนเองของนักเรียนด้านความอดทน
- 2.2.5 วินัยในตนเองของนักเรียนด้านความตั้งใจจริง
- 2.2.6 วินัยในตนเองของนักเรียนด้านความเป็นผู้นำ

3. นำแบบสอบถามเสนอประธานกรรมการและ กรรมการผู้ควบคุมปฏิญานิพนธ์ ตรวจสอบและพิจารณาความเหมาะสม ความถูกต้อง ความชัดเจนของเนื้อหาและภาษาให้ครอบคลุมตามวัตถุประสงค์

4. นำแบบสอบถามที่ประธานกรรมการ กรรมการผู้ควบคุมปฏิญานิพนธ์ตรวจสอบแก้ไขปรับปรุงแล้วไปให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน ตรวจสอบความเที่ยงตรงตามเนื้อหา และความถูกต้องของแบบสอบถามปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ โดยนำมาหาค่าดัชนีความสอดคล้องของข้อคำถามกับนิยามศัพท์เฉพาะคัดเลือกข้อที่มีค่า $ioc \geq 0.5$ พบว่าได้ค่า $ioc = .67-1.00$ คัดไว้จำนวน 100 ข้อ

5. นำไปทดลองใช้ (Try out) กับนักเรียน และผู้ปกครองของนักเรียน โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มที่ 7 ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวนกลุ่มละ 40 คน แล้วนำไปหาค่าอำนาจจำแนกรายข้อ (Item-total Correlation) โดยใช้สูตรของเพียร์สัน (Pearson) คัดเลือกข้อที่มีอำนาจจำแนกที่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 พบว่ามีค่าจำแนก .67-.73 แล้วนำไปหาความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามด้วยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) โดยวิธีของครอนบาค (Cronbach) ได้ค่าความเชื่อมั่น .83 และ .87 ตามลำดับ

6. นำแบบสอบถามที่ได้ปรับปรุงแล้วนำมาจัดพิมพ์แบบสอบถามเป็นฉบับสมบูรณ์เพื่อใช้ในการวิจัยต่อไป

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองกับวินัยในตนเองของนักเรียน โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษากรุงเทพมหานคร กลุ่มที่ 7 ครั้งนี้ ผู้วิจัยสร้างขึ้น ตามกรอบความคิด ทฤษฎีและผลงานการวิจัยที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งนำไปปรึกษาผู้เชี่ยวชาญและนักวิจัย เพื่อตรวจสอบเนื้อหา ความถูกต้องและครอบคลุมตรงตามพฤติกรรมที่ต้องการวัด แบบสอบถามนี้แบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 แบบสอบถาม สำหรับผู้ปกครองนักเรียน เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ในการอบรมเลี้ยงดูเด็กที่บ้าน การดำเนินกิจกรรมนักเรียนที่เป็นกิจกรรมบังคับและไม่บังคับ แบบสอบถามนี้แบ่งออกเป็น 2 ตอนดังนี้

ส่วนที่ 1 เป็นแบบสอบถามด้านชีวิตสังคมของผู้ปกครองนักเรียนประกอบด้วย ข้อคำถาม 4 ข้อ คือ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบ เลือกตอบ จำนวน 4 ข้อ

ส่วนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมหรือการปฏิบัติของผู้ปกครอง นักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร กลุ่มที่ 7 ระดับชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 2 ปีการศึกษา 2545 เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการอบรมเลี้ยงดูเด็กที่บ้าน การดำเนินกิจกรรม นักเรียนที่เป็นกิจกรรมบังคับ และกิจกรรมไม่บังคับ ซึ่งผู้วิจัยได้สร้างขึ้นโดยการปรับปรุงและพัฒนา มาจากแบบสอบถามของ ไชยลักษณ์ กมลศักดิ์วิกุล (2539 : 115-124) สุรพงษ์ ชูเดช (2542 : 154-157) และรายงานการวิจัยของคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2544ก : 41-47) ลักษณะ ของแบบสอบถามเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scales) 5 ระดับ โดยผู้วิจัยกำหนดค่าคะแนน แต่ละข้อดังนี้

- 5 คะแนน หมายถึง มีส่วนร่วมระดับมากที่สุด
- 4 คะแนน หมายถึง มีส่วนร่วมระดับมาก
- 3 คะแนน หมายถึง มีส่วนร่วมระดับปานกลาง
- 2 คะแนน หมายถึง มีส่วนร่วมระดับน้อย
- 1 คะแนน หมายถึง มีส่วนร่วมระดับน้อยที่สุด

ตอนที่ 2 แบบสอบถามสำหรับนักเรียนเกี่ยวกับวินัยในตนเองของนักเรียนโรงเรียน มัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร กลุ่มที่ 7 ในด้านความรับผิดชอบ ความ เชื่อมั่นในตนเอง การปฏิบัติตามกฎระเบียบของสังคม ความตั้งใจจริง ความอดทน และความ เป็นผู้นำ แบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 2 ส่วน

ส่วนที่ 1 เป็นแบบสอบถามด้านชีวิตสังคมของนักเรียนประกอบด้วยข้อคำถาม 4 ข้อ คือ เพศ อายุของผู้ปกครอง ระดับการศึกษาของผู้ปกครอง และอาชีพของผู้ปกครอง ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบเลือกตอบ

ส่วนที่ 2 เป็นแบบสอบถามวัดคุณลักษณะหรือการปฏิบัติการณ์วินัยในตัวเอง ของนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร กลุ่มที่ 7 ระดับชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 2 ปีการศึกษา 2545 ในด้านความรับผิดชอบ ความเชื่อมั่นในตนเอง การปฏิบัติ ตามกฎระเบียบสังคม ความตั้งใจจริง ความอดทน และความเป็นผู้นำ ซึ่งผู้วิจัยได้สร้างโดย การปรับปรุงและพัฒนาจากแบบสอบถามของณัฏฐพร สดามารณ์ (2540 : 111-115) และ สุรพงษ์ ชูเดช (2542 : 159-160) ลักษณะแบบสอบถามเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ โดย ผู้วิจัยได้กำหนดค่าแต่ละข้อ ดังนี้

5 คะแนน	หมายถึง มีวินัยในตนเองระดับมากที่สุด
4 คะแนน	หมายถึง มีวินัยในตนเองระดับมาก
3 คะแนน	หมายถึง มีวินัยในตนเองระดับปานกลาง
2 คะแนน	หมายถึง มีวินัยในตนเองระดับน้อย
1 คะแนน	หมายถึง มีวินัยในตนเองระดับน้อยที่สุด

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

1. ผู้วิจัยขอหนังสือรับรองจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ถึง ผู้อำนวยการโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร กลุ่มที่ 7 เพื่อขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล
2. ผู้วิจัยนำหนังสือพร้อมแบบสอบถามไปให้ผู้ผู้อำนวยการโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง เพื่อขอความอนุเคราะห์จากผู้ผู้อำนวยการโรงเรียนช่วยส่งแบบสอบถามให้นักเรียนและผู้ปกครองตอบในช่วงเดือน กรกฎาคม ถึงเดือน สิงหาคม 2546
3. ผู้วิจัยได้ส่งแบบสอบถามไปจำนวน 378 ชุด ได้รับกลับคืนมา 363 ชุด แล้วตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามด้วยตนเองพบว่าได้แบบสอบถามฉบับที่สมบูรณ์จำนวน 333 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 88.09

การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการจัดกระทำและวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. การจัดกระทำข้อมูล

นำแบบสอบถามที่ได้มาตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้และนำข้อมูลทั้งหมดไปวิเคราะห์โดยเครื่องคอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูปคอมพิวเตอร์

 - 2.1 การวิเคราะห์สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามใช้ค่าร้อยละ
 - 2.2 การวิเคราะห์แบบสอบถามตอนที่ 2 การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและตอนที่ 3 การมีวินัยในตนเองของนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร กลุ่มที่ 7 การวิเคราะห์ใช้ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) โดยรวมและรายด้าน
 - 2.3 การแปลความหมายคะแนน แปลผลจากค่าเฉลี่ยตามเกณฑ์ (วิเชียร เกตุสิงห์. 2538 : 8-11) ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.50 - 5.00 หมายถึง มีส่วนร่วมหรือมีการปฏิบัติของผู้ปกครองอยู่ในระดับมากที่สุด/ มีคุณลักษณะหรือการปฏิบัติวินัยในตนเองของนักเรียนอยู่ในระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.50 - 4.49 หมายถึง มีส่วนร่วมหรือมีการปฏิบัติของผู้ปกครองอยู่ในระดับมาก/ มีคุณลักษณะหรือการปฏิบัติวินัยในตนเองของนักเรียนอยู่ในระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 2.50 - 3.49 หมายถึง มีส่วนร่วมหรือมีการปฏิบัติของผู้ปกครองอยู่ในระดับปานกลาง/ มีคุณลักษณะหรือการปฏิบัติวินัยในตนเองของนักเรียนอยู่ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.50 - 2.49 หมายถึง มีส่วนร่วมหรือมีการปฏิบัติของผู้ปกครองอยู่ในระดับน้อย/ มีคุณลักษณะหรือการปฏิบัติวินัยในตนเองของนักเรียนอยู่ในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00 - 1.49 หมายถึง มีส่วนร่วมหรือมีการปฏิบัติของผู้ปกครองอยู่ในระดับน้อยที่สุด/ มีคุณลักษณะหรือการปฏิบัติวินัยในตนเองของนักเรียนอยู่ในระดับน้อยที่สุด

2.4 หาความสัมพันธ์ระหว่างการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองกับวินัยในตนเองของนักเรียน โดยใช้สถิติสหสัมพันธ์พหุคูณ (Multiple Correlation) โดยทดสอบค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05

สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. สถิติพื้นฐาน ได้แก่

1.1 ค่าร้อยละ (Percentage)

1.2 ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)

1.3 ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

2. สถิติที่ใช้หาคุณภาพของแบบสอบถาม

2.1 หาค่าอำนาจจำแนกรายข้อ ใช้วิธี Item - total Correlation ของเพียร์สัน

(Pearson)

2.2 การหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม ด้วยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา

(Alpha Coefficient) ใช้วิธีของครอนบาค (Cronbach)

3. สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐานการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองมีความสัมพันธ์กับวินัยในตนเองใช้สหสัมพันธ์พหุคูณ (Multiple Correlation)

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์และแปลผล

เพื่อให้เกิดความเข้าใจตรงกัน ในการแปลความหมายการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้กำหนดสัญลักษณ์ต่าง ๆ แทนความหมายดังต่อไปนี้

X_1	แทน	การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองด้านการอบรมเลี้ยงดูเด็กที่บ้าน
X_2	แทน	การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองด้านการดำเนินกิจกรรมนักเรียนที่เป็นกิจกรรมบังคับ
X_3	แทน	การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองด้านการดำเนินกิจกรรมนักเรียนที่เป็นกิจกรรมไม่บังคับ
Y	แทน	การมีวินัยในตนเองของนักเรียน โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา
$\bar{X}$	แทน	ค่าคะแนนเฉลี่ย
t	แทน	ค่าที่ใช้ในการพิจารณาใน t - distribution
F	แทน	ค่าที่ใช้ในการพิจารณาใน F - distribution
R	แทน	สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ
R^2	แทน	สัมประสิทธิ์ของการพยากรณ์
SE_{est}	แทน	ความคลาดเคลื่อนมาตรฐานในการพยากรณ์
SE_b	แทน	ความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของสัมประสิทธิ์พยากรณ์
b	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยตัวพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ
β	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยของตัวพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐาน
*	แทน	ค่านัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
**	แทน	ค่านัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยได้เสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับดังนี้

- ตอนที่ 1 วิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัวของผู้ปกครองและนักเรียน
- ตอนที่ 2 วิเคราะห์การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง
- ตอนที่ 3 วิเคราะห์การมีวินัยในตนเองของนักเรียน
- ตอนที่ 4 วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองกับวินัยในตนเองของนักเรียน โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร กลุ่มที่ 7

ตอนที่ 1 วิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัวของผู้ปกครองและนักเรียน
ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัวของผู้ปกครองและนักเรียน
โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร กลุ่มที่ 7 รายละเอียดดังแสดง
ในตาราง 3

ตาราง 3 จำนวนและร้อยละของข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัวของผู้ปกครองและนักเรียน

ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัวของผู้ปกครอง	จำนวน (คน)	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	126	37.8
หญิง	207	62.2
รวม	333	100
อายุ		
ต่ำกว่า 35 ปี	31	9.3
35 – 50 ปี	274	82.3
50 ปีขึ้นไป	28	8.4
รวม	333	100
ระดับการศึกษา		
ประถมศึกษา	134	40.2
มัธยมศึกษาตอนต้น	47	14.2
มัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า	85	25.5
ปริญญาตรี	62	18.6
สูงกว่าปริญญาตรี	5	1.5
รวม	333	100
อาชีพ		
ค้าขาย ธุรกิจส่วนตัว	135	40.6
รับราชการ	23	6.9
รับจ้าง	123	36.9
อื่น ๆ เช่น แม่บ้าน พนักงานบริษัท ฯลฯ	52	15.6
รวม	333	100

ตาราง 3 (ต่อ)

ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัวของนักเรียน	จำนวน (คน)	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	91	27.3
หญิง	242	72.7
รวม	333	100

จากตาราง 3 แสดงว่าผู้ปกครองที่เป็นกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นผู้หญิง (ร้อยละ 62.2) มีอายุระหว่าง 35-50 ปี (ร้อยละ 82.3) การศึกษาระดับประถมศึกษา (ร้อยละ 40.2) รองลงมาคือมัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่าและปริญญาตรี (ร้อยละ 25.5 และ 18.6 ตามลำดับ) มีอาชีพค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว (ร้อยละ 40.5) รองลงมาคือ รับจ้าง (ร้อยละ 36.9) และเป็นผู้ปกครองนักเรียนหญิงเป็นส่วนใหญ่ (ร้อยละ 72.7)

ตอนที่ 2 วิเคราะห์การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองหรือการปฏิบัติของผู้ปกครองเกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูเด็กที่บ้าน การดำเนินกิจกรรมนักเรียนที่เป็นกิจกรรมบังคับ และ กิจกรรมไม่บังคับ รายละเอียดดังแสดงในตาราง 4 – 7

ตาราง 4 ค่าสถิติพื้นฐานของการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองด้านการอบรมเลี้ยงดูเด็กที่บ้าน
เป็นรายข้อและรวมทุกข้อ

ข้อ	การอบรมเลี้ยงดูเด็กที่บ้าน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับการปฏิบัติ
1.	ข้าพเจ้าใช้วิธีการต่าง ๆ สอนให้ลูกตั้งใจเรียน	4.18	.87	มาก
2.	ข้าพเจ้าอบรมให้ลูกแต่งกายถูกต้องตามระเบียบของโรงเรียน	4.35	.78	มาก
3.	ข้าพเจ้าแนะนำให้ลูกคบเพื่อนที่ดีตั้งใจเรียน	4.49	2.89	มาก
4.	ข้าพเจ้าดูแลเอาใจใส่ให้ลูกรีบทำการบ้านเมื่อกลับจากโรงเรียน	3.97	.84	มาก
5.	ข้าพเจ้าปลูกฝังให้ลูกเป็นคนตรงต่อเวลา	4.18	.80	มาก

ตาราง 4 (ต่อ)

ข้อ	การอบรมเลี้ยงดูเด็กที่บ้าน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับการปฏิบัติ
6.	ข้าพเจ้าอบรมให้ลูกรู้จักซักเสื้อผ้าและเครื่องใช้ของตนเอง	3.78	.97	มาก
7.	ข้าพเจ้าบอกวิธีให้ลูกรู้จักใช้เงินอย่างประหยัด	4.41	2.33	มาก
8.	ข้าพเจ้าแนะนำให้ลูกเข้าห้องสมุดเมื่อมีเวลาว่าง	3.44	.99	ปานกลาง
9.	ข้าพเจ้าสนับสนุนให้ลูกออกกำลังกาย	3.85	1.20	มาก
10.	ข้าพเจ้าใช้วิธีการต่างๆ สอนให้ลูกพูดจาสุภาพเรียบร้อย	4.15	.80	มาก
11.	ข้าพเจ้าดูแลเอาใจใส่การศึกษาของลูก	4.35	.81	มาก
12.	ข้าพเจ้าดูแลการแต่งกายของลูกให้เรียบร้อยก่อนไปโรงเรียน	3.76	1.03	มาก
13.	ข้าพเจ้าดูแลเอาใจใส่พฤติกรรมของลูก	4.46	.79	มาก
14.	ข้าพเจ้าตั้งใจฟังลูกเมื่อลูกเล่าเรื่องต่าง ๆ ที่โรงเรียน	3.99	.88	มาก
15.	ข้าพเจ้าชมเชยลูกเมื่อแต่งกายสะอาดเรียบร้อย	3.61	1.35	มาก
16.	ข้าพเจ้าแนะนำให้ลูกช่วยพ่อ – แม่ทำงานบ้าน	4.11	.78	มาก
17.	ข้าพเจ้าสนับสนุนให้ลูกรู้จักใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์	4.26	2.81	มาก
18.	ข้าพเจ้าดูแลเอาใจใส่ลูกเรื่องการกินอาหาร	4.00	.78	มาก
19.	ข้าพเจ้าประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดีให้กับลูก	4.24	2.33	มาก
20.	ข้าพเจ้าให้คำแนะนำเกี่ยวกับมารยาทเหมาะสมกับลูก	4.11	.72	มาก
	ค่าเฉลี่ย	4.08	1.24	มาก

จากตาราง 4 พบว่า ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการอบรมเลี้ยงดูเด็กที่บ้านโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.08$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อก็พบว่ามีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.61-4.49$) ยกเว้นข้อที่ 8 ที่ว่า มีการแนะนำให้ลูกเข้าห้องสมุดเมื่อมีเวลาว่าง ผู้ปกครองมีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.44$)

ตาราง 5 ค่าสถิติพื้นฐานของการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองด้านการดำเนินกิจกรรมนักเรียนที่เป็นกิจกรรมบังคับเป็นรายข้อและรวมทุกข้อ

ข้อ	การดำเนินกิจกรรมนักเรียนที่เป็นกิจกรรมบังคับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับการปฏิบัติ
1.	ข้าพเจ้าช่วยดูแลการจัดหาเครื่องแบบ เครื่องหมายของลูกเสือ เนตรนารี หรือยุวกาชาดของลูก	3.08	1.19	ปานกลาง
2.	ข้าพเจ้าให้การสนับสนุนในการจัดหาทรัพยากรในการจัดกิจกรรมลูกเสือ เนตรนารีหรือยุวกาชาด	3.61	1.01	มาก
3.	ข้าพเจ้าส่งเสริมให้ลูกได้เรียนกิจกรรมลูกเสือ เนตรนารีหรือยุวกาชาด	4.18	3.67	มาก
4.	ข้าพเจ้ายินดีเข้าร่วมเป็นวิทยากรพิเศษในการจัดกิจกรรมลูกเสือเนตรนารีหรือยุวกาชาด	2.63	1.20	ปานกลาง
5.	ข้าพเจ้ายินดีที่จะไปเข้าร่วมกิจกรรมทัศนศึกษาและไปเยี่ยมค่ายลูกเสือ เนตรนารีหรือยุวกาชาด	2.80	1.20	ปานกลาง
6.	ข้าพเจ้าให้ความรู้กับลูกในการปฏิบัติตามคำปฏิญาณ กฎ คติพจน์ของลูกเสือ เนตรนารีหรือยุวกาชาด	3.11	1.23	ปานกลาง
7.	ข้าพเจ้าปลูกฝังให้ลูกมีคุณลักษณะที่เหมาะสมได้แก่ รู้จักการสังเกต การจดจำ การใช้มือ เครื่องมือ แก้ไขปัญหาและการทำงานร่วมกับคนอื่นได้	3.77	.90	มาก
8.	ข้าพเจ้าปลูกฝังลูกให้มีความซื่อสัตย์สุจริต	4.76	2.85	มากที่สุด
9.	ข้าพเจ้ามีส่วนในการแนะแนวหรือให้คำปรึกษาการศึกษาต่อของลูก	4.11	.93	มาก
10.	ข้าพเจ้าพบกับครูแนะแนวช่วยกันชี้แนะการพัฒนาการเรียนรู้ของลูก	2.92	1.20	ปานกลาง
	ค่าเฉลี่ย	3.56	1.54	มาก

จากตาราง 5 พบว่า ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมนักเรียนที่เป็นกิจกรรมบังคับ โดยรวมทุกข้ออยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.56$) เมื่อพิจารณารายข้อก็พบว่ามีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.61-4.11$) และมีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.63-3.11$) ยกเว้นข้อที่ 8 ที่ว่า การดำเนินกิจกรรมการปลูกฝังให้ลูกมีความซื่อสัตย์สุจริต ผู้ปกครองมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.76$)

ตาราง 6 ค่าสถิติพื้นฐานของการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองด้านการดำเนินกิจกรรมนักเรียนที่เป็นกิจกรรมไม่บังคับเป็นรายข้อและรวมทุกข้อ

ข้อ	การดำเนินกิจกรรมนักเรียนที่เป็นกิจกรรมไม่บังคับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับการปฏิบัติ
1.	ข้าพเจ้าให้ความร่วมมือจัดหาระดมทุนทรัพยากรในการจัดกิจกรรมของคณะกรรมการนักเรียน	3.10	1.14	ปานกลาง
2.	ข้าพเจ้าไปร่วมงานการแสดงผลงานของนักเรียน	2.85	1.13	ปานกลาง
3.	ข้าพเจ้าให้คำปรึกษากับลูกในการวางแผน เขียนโครงการและการปฏิบัติกิจกรรมจริง	3.15	1.10	ปานกลาง
4.	ข้าพเจ้ายินดีให้ความร่วมมือในการดำเนินกิจกรรม	3.53	1.06	มาก
5.	ข้าพเจ้ายินดีให้ความร่วมมือหาข้อมูล ข่าวสารในการจัดกิจกรรม	3.19	1.05	ปานกลาง
6.	ข้าพเจ้าอาสาร่วมประสานงานกับผู้ปกครองที่มีคุณลักษณะพิเศษในการจัดกิจกรรม	2.77	1.10	ปานกลาง
7.	ข้าพเจ้ามีความพร้อมจัดหารางวัลให้กับการจัดกิจกรรมของนักเรียน	2.79	1.14	ปานกลาง
8.	ข้าพเจ้าร่วมกับทางโรงเรียนประชาสัมพันธ์ผลงานของการจัดกิจกรรมนักเรียน	2.80	1.21	ปานกลาง
9.	ข้าพเจ้าสนับสนุนและส่งเสริมให้ลูกได้เข้าร่วมกิจกรรมของโรงเรียนและคณะกรรมการนักเรียน.	3.79	1.00	มาก
10.	ข้าพเจ้าร่วมกับโรงเรียนสนับสนุนให้นักเรียนจัดกิจกรรม	3.40	1.15	ปานกลาง
ค่าเฉลี่ย		3.14	1.11	ปานกลาง

จากตาราง 6 พบว่า ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมนักเรียนที่เป็นกิจกรรมไม่บังคับ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.14$) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่าผู้ปกครองมีส่วนร่วมอยู่ในระดับ ปานกลาง ($\bar{X} = 2.77 - 3.40$) ยกเว้นข้อที่ 4 และข้อ 9 ที่ว่า ยินดีให้ความร่วมมือในการดำเนินกิจกรรมและส่งเสริมให้ลูกเข้าร่วมกิจกรรมของโรงเรียนและคณะกรรมการนักเรียน ผู้ปกครองมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.53, 3.79$) ตามลำดับ

ตาราง 7 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองโดยรวมและ
จำแนกเป็นรายด้าน

การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
ด้านการอบรมเลี้ยงดูเด็กที่บ้าน	4.08	1.24	มาก
ด้านการดำเนินกิจกรรมนักเรียนที่เป็นกิจกรรมบังคับ	3.56	1.54	มาก
ด้านการดำเนินกิจกรรมนักเรียนที่เป็นกิจกรรมไม่บังคับ	3.14	1.11	ปานกลาง
ค่าเฉลี่ย	3.59	1.29	มาก

จากตาราง 7 พบว่า การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง โดยรวมทุกด้านอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.59$) และเมื่อพิจารณารายด้านพบว่า การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองด้านการอบรมเลี้ยงดูเด็กที่บ้านและด้านการดำเนินกิจกรรมนักเรียนที่เป็นกิจกรรมบังคับอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.08$ และ 3.56 ตามลำดับ) ยกเว้นการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองด้านการดำเนินกิจกรรมนักเรียนที่เป็นกิจกรรมไม่บังคับอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.14$)

ตอนที่ 3 วิเคราะห์การมีวินัยในตนเองของนักเรียนโดยรวม

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับการมีวินัยในตนเองของนักเรียน โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร กลุ่มที่ 7 รายละเอียดดังแสดงในตาราง 8 – 14

ตาราง 8 ค่าสถิติพื้นฐานของการมีวินัยในตนเองของนักเรียนด้านความรับผิดชอบเป็นรายข้อ และรวมทุกข้อ

ข้อ	ความรับผิดชอบ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับการปฏิบัติ
1.	ข้าพเจ้าคืนหนังสือห้องสมุดตรงตามกำหนดเวลา	4.42	.90	มาก
2.	ข้าพเจ้ายอมรับผิดชอบเมื่อรู้ว่าตนเองกระทำความผิด	3.90	.70	มาก
3.	ข้าพเจ้ายอมรับต่อผลการเรียนที่เกิดขึ้น	4.26	.84	มาก
4.	ข้าพเจ้ายอมรับการลงโทษเมื่อได้กระทำความผิดกฎระเบียบโรงเรียน	4.23	.76	มาก
5.	เมื่อขาดเรียน ข้าพเจ้าจะติดตามบทเรียนจากเพื่อนทันที	3.96	.95	มาก
6.	ข้าพเจ้าแก้ปัญหาต่าง ๆ ด้วยตนเองก่อนที่จะขอความช่วยเหลือจากผู้อื่น.	3.70	.82	มาก
7.	ข้าพเจ้าแก้ปัญหาอุปสรรคในการทำงานด้วยความรอบคอบ	3.44	.89	ปานกลาง
8.	ข้าพเจ้าปฏิบัติหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายอย่างเต็มที่	3.92	.77	มาก
9.	ข้าพเจ้ามีความมุ่งมั่นที่จะทำงานให้สำเร็จ	4.13	.86	มาก
10.	ข้าพเจ้าตั้งใจทำกิจกรรมตามที่ครูได้มอบหมาย.	4.06	.78	มาก
	ค่าเฉลี่ย	4.00	.83	มาก

จากตาราง 8 พบว่า การมีวินัยในตนเองของนักเรียนด้านความรับผิดชอบโดยรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.00$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่ามีค่าความรับผิดชอบมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.70 - 4.42$) ยกเว้นความรับผิดชอบในการแก้ปัญหาอุปสรรคในการทำงานด้วยความรอบคอบมีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.44$)

ตาราง 9 ค่าสถิติพื้นฐานของการมีวินัยในตนเองของนักเรียนด้านความเชื่อมั่นในตนเองเป็นรายข้อ และรวมทุกข้อ

ข้อ	ความเชื่อมั่นในตนเอง	$\bar{X}$	S.D.	ระดับการปฏิบัติ
1.	ข้าพเจ้าข้ามถนนตรงทางม้าลายหรือสะพานลอยโดยล้าพั้ง	3.79	1.01	มาก
2.	ข้าพเจ้ากล้าแสดงความคิดเห็นต่าง ๆ ต่อหมู่เพื่อน	3.80	.94	มาก
3.	ข้าพเจ้ากล้าซักถามครูเมื่อสงสัยในบทเรียน	3.18	.89	ปานกลาง
4.	ข้าพเจ้าเตือนเพื่อนเมื่อกระทำในสิ่งที่ไม่ถูกต้อง	3.56	.83	มาก
5.	ข้าพเจ้ามีความเพียรพยายามอ่านหนังสือ เพราะเชื่อว่าความพยายามอยู่ที่ไหนความสำเร็จอยู่ที่นั่น	3.50	.98	มาก
6.	ข้าพเจ้าแก้ปัญหาต่าง ๆ ด้วยตนเอง	3.68	1.00	มาก
7.	ข้าพเจ้าปฏิบัติหน้าที่ในความรับผิดชอบได้ครบถ้วน	3.66	.76	มาก
8.	ข้าพเจ้ามีเหตุผลไม่คล้อยตามผู้อื่น โดยปราศจากการไตร่ตรอง	3.43	1.00	ปานกลาง
9.	ข้าพเจ้าปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อมได้	4.12	.82	มาก
10.	ข้าพเจ้าช่วยเหลือและร่วมมือกับหมู่คณะ	4.14	.82	มาก
	ค่าเฉลี่ย	3.69	.90	มาก

จากตาราง 9 พบว่า การมีวินัยในตนเองของนักเรียนด้านความเชื่อมั่นในตนเองโดยรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.69$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อก็พบว่าอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.50 - 4.14$) ยกเว้นข้อที่ 3 และข้อที่ 8 ที่ว่า ความเชื่อมั่นในตนเองในการกล้าซักถามครู เมื่อสงสัยในบทเรียน และการมีเหตุผลไม่คล้อยตามผู้อื่นโดยปราศจากการไตร่ตรอง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.18, 3.43$) ตามลำดับ

ตาราง 10 ค่าสถิติพื้นฐานของการมีวินัยในตนเองของนักเรียนด้านการปฏิบัติตามกฎระเบียบ
ของสังคมเป็นรายข้อและรวมทุกข้อ

ข้อ	การปฏิบัติตามกฎระเบียบของสังคม	$\bar{X}$	S.D.	ระดับการปฏิบัติ
1.	ข้าพเจ้าปฏิบัติตามกฎระเบียบของโรงเรียน	4.31	.76	มาก
2.	การปฏิบัติตามกฎของโรงเรียนเป็นสิ่งที่ควรกระทำ	4.51	.65	มากที่สุด
3.	ข้าพเจ้าและเพื่อนต้องร่วมกันรักษาความสะอาด ห้องเรียน	4.07	.91	มาก
4.	ข้าพเจ้าต้องปฏิบัติตามกฎจราจร	4.37	.89	มาก
5.	ข้าพเจ้าเข้าเรียนตรงเวลาแม้ว่าครูจะตรวจสอบชื่อ หรือไม่ก็ตาม	4.40	.75	มาก
6.	ข้าพเจ้าเคารพในสิทธิของผู้อื่น	4.21	.72	มาก
7.	ข้าพเจ้าตำหนิใครก็ตามเมื่อพบว่าคนนั้นได้กระทำ ความผิดจริง	3.74	.80	มาก
8.	ข้าพเจ้ายอมรับความคิดเห็นของผู้อื่นที่ดีกว่า	4.06	.80	มาก
9.	ข้าพเจ้าจะปกป้องเพื่อนเมื่อถูกกล่าวหาว่าเป็นผู้ กระทำผิด	3.67	.99	มาก
10.	ข้าพเจ้าเต็มใจปฏิบัติตามนโยบายของรัฐบาลในการ จัดระเบียบสังคม	4.07	.92	มาก
	ค่าเฉลี่ย	4.11	.82	มาก

จากตาราง 10 พบว่า การมีวินัยในตนเองของนักเรียนด้านการปฏิบัติตามกฎระเบียบของสังคมโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.11$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าการปฏิบัติตามกฎระเบียบของสังคมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.67 - 4.40$) ยกเว้นข้อที่ 2 ที่ว่า การปฏิบัติตามกฎของโรงเรียนเป็นสิ่งที่ควรกระทำ มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.51$)

ตาราง 11 ค่าสถิติพื้นฐานของการมีวินัยในตนเองของนักเรียนด้านความอดทนเป็นรายข้อและรวมทุกข้อ

ข้อ	ความอดทน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับการปฏิบัติ
1.	ข้าพเจ้าทำงานต่อไปให้เสร็จแม้ว่าจะถึงเวลาเลิกเรียนแล้ว	3.42	.95	ปานกลาง
2.	ข้าพเจ้าทำงานต่าง ๆ ให้สำเร็จด้วยตนเองไม่ว่างานนั้นจะยากลำบาก	3.55	.84	มาก
3.	ข้าพเจ้ามีสมาธิในการอ่านหนังสือ ถึงแม้ว่าจะมีเสียงดังรบกวน	3.20	1.06	ปานกลาง
4.	ข้าพเจ้าฟังความคิดเห็นของผู้อื่นได้เป็นเวลานาน ๆ	3.53	.96	มาก
5.	ข้าพเจ้าไม่โกรธเพื่อนเมื่อเพื่อนผิดนัด	3.36	1.12	ปานกลาง
6.	ข้าพเจ้าชอบศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองเป็นเวลานาน ๆ	3.22	1.03	ปานกลาง
7.	ข้าพเจ้าต่อสู้อุปสรรคต่าง ๆ ด้วยความเข้มแข็ง	3.44	.94	ปานกลาง
8.	ข้าพเจ้าไม่มีรายได้จึงใช้เงินอย่างประหยัด	3.70	.96	มาก
9.	ข้าพเจ้าจะฝ่าฟันอุปสรรคจนกว่าจะเรียนสำเร็จ	4.13	.91	มาก
10.	ข้าพเจ้าควบคุมอารมณ์ไว้ได้เมื่อถูกรังแก	3.33	1.15	ปานกลาง
	ค่าเฉลี่ย	3.29	0.99	ปานกลาง

จากตาราง 11 พบว่า การมีวินัยในตนเองของนักเรียนด้านความอดทนโดยรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.29$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าความอดทนที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.20 - 3.44$) ยกเว้นข้อที่ 2, 4, 8, 9 ความอดทนเกี่ยวกับการทำงานต่าง ๆ ให้สำเร็จด้วยตนเอง การฟังความคิดเห็นของผู้อื่น การใช้เงินอย่างประหยัด และการฝ่าฟันอุปสรรคจนกว่าจะเรียนสำเร็จ มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.53 - 4.13$)

ตาราง 12 ค่าสถิติพื้นฐานของการมีวินัยในตนเองของนักเรียนด้านความตั้งใจจริงเป็นรายข้อ และรวมทุกข้อ

ข้อ	ความตั้งใจจริง	$\bar{X}$	S.D.	ระดับการปฏิบัติ
1.	ข้าพเจ้าพยายามให้กำลังใจตนเองเพื่อให้ประสบความสำเร็จ	4.06	.85	มาก
2.	ข้าพเจ้ามุ่งมั่นทำงานที่มอบหมายให้สำเร็จตามเป้าหมาย	4.01	.73	มาก
3.	ข้าพเจ้าพยายามทำในสิ่งที่ตั้งใจไว้ให้สำเร็จ	4.15	.77	มาก
4.	ข้าพเจ้ามีความตั้งใจเรียน	3.86	.81	มาก
5.	ข้าพเจ้าตั้งใจช่วยงานบ้านให้สำเร็จ	3.77	1.03	มาก
6.	ข้าพเจ้าขยันเรียนมากขึ้นเมื่อรู้ว่า ได้คะแนนน้อยกว่าเพื่อน	4.17	.81	มาก
7.	ข้าพเจ้าตั้งใจจะทำอะไรเมื่อถึงเวลาข้าพเจ้าจะทำทันที	3.71	.89	มาก
8.	ข้าพเจ้าพยายามทำงานต่าง ๆ ให้สำเร็จตามที่ตั้งใจไว้	4.04	.88	มาก
9.	ข้าพเจ้าตั้งใจเรียนที่โรงเรียน	3.95	.84	มาก
10.	ข้าพเจ้าตั้งใจทำงานที่ได้รับมอบหมายให้เสร็จสิ้น	4.06	.92	มาก
	ค่าเฉลี่ย	3.98	.85	มาก

จากตาราง 12 พบว่า การมีวินัยในตนเองของนักเรียนด้านความตั้งใจจริงโดยรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.98$) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่าความตั้งใจจริงมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.71-4.17$) โดยข้อที่ 6 ที่ว่าขยันเรียนมากขึ้นเมื่อรู้ว่าได้คะแนนน้อยกว่าเพื่อน มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุดกว่าข้ออื่น ($\bar{X} = 4.17$) และข้อที่ 7 ที่ว่า ตั้งใจจะทำอะไรเมื่อถึงเวลาข้าพเจ้าจะทำทันที มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุดกว่าข้ออื่น ($\bar{X} = 3.71$)

ตาราง 13 ค่าสถิติพื้นฐานของการมีวินัยในตนเองของนักเรียนด้านความเป็นผู้นำเป็นรายข้อและรวมทุกข้อ

ข้อ	ความเป็นผู้นำ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับการปฏิบัติ
1.	ข้าพเจ้ากล้าถามคำถามในห้องเรียนโดยไม่กลัวว่าจะถูกเพื่อนล้อเลียน	3.19	.91	ปานกลาง
2.	ข้าพเจ้ามีความเป็นตัวของตัวเองในการสนทนากับคนที่ไม่คุ้นเคย	3.56	1.01	มาก
3.	ข้าพเจ้าคล้อยตามเสียงส่วนใหญ่ในกลุ่ม ไม่ว่าความเห็นนั้นจะเป็นอย่างไร	3.37	1.05	ปานกลาง
4.	ข้าพเจ้าคิดและหาข้อมูลก่อนที่จะตัดสินใจ	3.75	.82	มาก
5.	ข้าพเจ้าวางแผนการทำงานล่วงหน้าก่อนลงมือทำ	3.72	.97	มาก
6.	ข้าพเจ้าวางแผนการทำงานและทำตามแผนงานนั้น	3.75	.90	มาก
7.	ข้าพเจ้าสามารถทำงานได้ตามแผนการที่กำหนดขึ้นเอง	3.68	.86	มาก
8.	เพื่อนมักเลือกให้ข้าพเจ้าเป็นหัวหน้าในการทำงาน	2.96	1.03	ปานกลาง
9.	ข้าพเจ้าชอบแสดงความคิดสร้างสรรค์	3.46	.93	ปานกลาง
10.	ข้าพเจ้าไม่ถือโกรธ เมื่อข้าพเจ้าถูกตำหนิหรือวิพากษ์วิจารณ์	3.50	.97	มาก
	ค่าเฉลี่ย	3.49	.94	ปานกลาง

จากตาราง 13 พบว่า การมีวินัยในตนเองของนักเรียนด้านความเป็นผู้นำโดยรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.49$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ความเป็นผู้นำส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.50-3.75$) และอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.96 - 3.37$) โดยข้อที่ 4 และ 6 ที่ว่า คิดและหาข้อมูลก่อนที่จะตัดสินใจและการทำงานได้ตามแผนการที่กำหนดขึ้นเอง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุดกว่าข้ออื่นๆ ($\bar{X} = 3.75$)

ตาราง 14 ค่าสถิติพื้นฐานของการมีวินัยในตนเองของนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรม
สามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร กลุ่มที่ 7 จำแนกเป็นรายด้าน

ความมีวินัยในตนเอง	$\bar{X}$	S.D.	ระดับการปฏิบัติ
1. ด้านความรับผิดชอบ	4.00	.83	มาก
2. ด้านความเชื่อมั่นในตนเอง	3.69	.90	มาก
3. ด้านการปฏิบัติตามกฎระเบียบของสังคม	4.11	.82	มาก
4. ด้านความอดทน	3.29	.99	ปานกลาง
5. ด้านความตั้งใจจริง	3.98	.85	มาก
6. ด้านความเป็นผู้นำ	3.49	.94	ปานกลาง
ค่าเฉลี่ย	3.76	.89	มาก

จากตาราง 14 พบว่า การมีวินัยในตนเองของนักเรียนโดยรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับ
มาก ($\bar{X} = 3.76$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า การมีวินัยในตนเองด้านความรับผิดชอบ
ด้านความเชื่อมั่นในตนเอง ด้านการปฏิบัติตามกฎระเบียบของสังคมและด้านความตั้งใจจริง มี
การปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.69 - 4.11$) ยกเว้นการมีวินัยในตนเองด้านความอดทนและ
ด้านความเป็นผู้นำอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.29, 3.49$) ตามลำดับ

ตอนที่ 4 วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองกับวินัยในตนเอง
ของนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร กลุ่มที่ 7

จากสมมติฐาน “การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองมีความสัมพันธ์กับวินัยในตนเองของนักเรียน
โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร กลุ่มที่ 7” วิเคราะห์โดยใช้ค่า
สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ภายในและค่าสหสัมพันธ์พหุคูณ (Multiple Correlation) ผลการวิเคราะห์มี
ดังแสดงในตาราง 15 – 16

ตาราง 15 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ภายใน และค่าสหสัมพันธ์พหุคูณระหว่างการมีส่วนร่วม
ของผู้ปกครองกับวินัยในตนเองของนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา
กรุงเทพมหานคร กลุ่มที่ 7

ตัวแปร	X ₁	X ₂	X ₃	Y
X ₁	1.000	.473 ^{**}	.402 ^{**}	.253 ^{**}
X ₂		1.000	.578 ^{**}	.143 ^{**}
X ₃			1.000	.162 ^{**}
Y				1.000

^{**} นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 15 พบว่า ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ภายในระหว่างการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองทุกด้าน ได้แก่ การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองด้านการอบรมเลี้ยงดูเด็กที่บ้าน (X₁) ด้านการดำเนินกิจกรรมนักเรียนที่เป็นกิจกรรมบังคับ (X₂) และด้านการดำเนินกิจกรรมนักเรียนที่เป็นกิจกรรมไม่บังคับ (X₃) มีความสัมพันธ์กันในทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อยู่ระหว่าง .402 ถึง .578 ส่วนค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองด้านการอบรมเลี้ยงดูเด็กที่บ้าน (X₁) การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองด้านการดำเนินกิจกรรมนักเรียนที่เป็นกิจกรรมบังคับ (X₂) และการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองด้านการดำเนินกิจกรรมนักเรียนที่เป็นกิจกรรมไม่บังคับ (X₃) กับการมีวินัยในตนเองของนักเรียน (Y) มีความสัมพันธ์ทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทุกด้าน โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อยู่ระหว่าง .143 ถึง .253 เมื่อพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระกับตัวแปรตามที่มีค่าสูงสุดคือ การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองด้านการอบรมเลี้ยงดูเด็กที่บ้าน (X₁) รองลงมาคือ การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองด้านการดำเนินกิจกรรมนักเรียนที่เป็น กิจกรรมไม่บังคับ (X₃) และการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองด้านการดำเนินกิจกรรมนักเรียนที่เป็นกิจกรรมบังคับ (X₂) ตามลำดับ

ตาราง 16 คำนำน้หนักความสำคัญ (Beta Weight) ของการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองกับการมีวินัยในตนเองของนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร กลุ่มที่ 7

ตัวแปรอิสระ	β	b	SE _b	t
X ₁	.226	.585	.159	3.677**
X ₂	-.008	-2.585	.229	-.113
X ₃	.076	.263	.228	1.151*

R	=	.261	R ²	=	.068
SE _{est}	=	25.920	F	=	8.040

** p < .01

* p < .05

จากตาราง 16 คำนำน้หนักความสำคัญของการมีส่วนร่วมกับผู้ปกครองด้านการอบรมเลี้ยงดูเด็กที่บ้าน ส่งผลทางบวกกับการมีวินัยในตนเองของนักเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และด้านการดำเนินกิจกรรมของนักเรียนที่เป็นกิจกรรมไม่บังคับ ส่งผลทางบวกกับการมีวินัยในตนเองของนักเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับ .05 สำหรับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองด้านการดำเนินกิจกรรมที่เป็นกิจกรรมบังคับส่งผลต่อการมีวินัยในตนเองของนักเรียนอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

เมื่อพิจารณาคำนำน้หนักความสำคัญในรูปแบบมาตรฐาน พบว่า การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองที่ส่งผลทางบวกกับการมีวินัยในตนเองของนักเรียนสูงสุด คือ การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองด้านการอบรมเลี้ยงดูเด็กที่บ้าน มีค่าน้หนักความสำคัญในรูปแบบมาตรฐานเท่ากับ .226 รองลงมา คือ การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองด้านการดำเนินกิจกรรมที่เป็นกิจกรรมไม่บังคับ มีค่าน้หนักความสำคัญในรูปแบบมาตรฐานเท่ากับ .076 ส่วนการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองด้านการดำเนินกิจกรรมของนักเรียนที่เป็นกิจกรรมบังคับส่งผลต่ำสุดต่อวินัยในตนเองของนักเรียน โดยมีค่าน้หนักความสำคัญในรูปของคะแนนมาตรฐาน เท่ากับ -.008 และสัมประสิทธิ์ของการวัดรวมกันเท่ากับ .068 ซึ่งทำนายได้ร้อยละ 6.8

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

บทสรุปผลการวิจัย เรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองกับวินัยในตนเองของนักเรียน โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร กลุ่มที่ 7 ผู้วิจัย ได้สรุปไว้ดังนี้

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

ความมุ่งหมายทั่วไปของการศึกษาในครั้งนี้ เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองกับวินัยในตนเองของนักเรียน โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร กลุ่มที่ 7 โดยมีความมุ่งหมายเฉพาะในการศึกษาค้นคว้า ดังนี้

1. เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง การอบรมเลี้ยงดูเด็กที่บ้าน การดำเนินกิจกรรมนักเรียนที่เป็นกิจกรรมบังคับ การดำเนินกิจกรรมนักเรียนที่เป็นกิจกรรมไม่บังคับ
2. เพื่อศึกษาระดับการมีวินัยในตนเองของนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร กลุ่มที่ 7
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองกับวินัยในตนเองของนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร กลุ่มที่ 7

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

ประชากร

ประชากร ได้แก่ ผู้ปกครองของนักเรียนและนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร กลุ่มที่ 7 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ปีการศึกษา 2546 จำนวน 15 โรงเรียนมีจำนวนนักเรียนทั้งสิ้น 6,761 คน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้ปกครองของนักเรียนและนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร กลุ่มที่ 7 จำนวนของผู้ปกครองนักเรียน 333 คน และนักเรียน 333 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามมี 2 ตอน

ตอนที่ 1 แบบสอบถาม สำหรับผู้ปกครองนักเรียน แบ่งออกเป็น 2 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 เป็นแบบสอบถามด้านชีวสังคมของผู้ปกครองนักเรียนประกอบด้วย
ข้อคำถาม 4 ข้อคือ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบเลือกตอบ
จำนวน 4 ข้อ

ส่วนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมหรือการปฏิบัติของ
ผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร กลุ่มที่ 7 ระดับ
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ปีการศึกษา 2546 เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการอบรมเลี้ยงดูเด็กที่บ้าน
การดำเนินกิจกรรมนักเรียนที่เป็นกิจกรรมบังคับ และกิจกรรมไม่บังคับ ลักษณะของแบบสอบถาม
เป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scales) 5 ระดับ

ตอนที่ 2 แบบสอบถามสำหรับนักเรียนเกี่ยวกับวินัยในตนเองของนักเรียนโรงเรียน
มัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร กลุ่มที่ 7 ในด้านความรับผิดชอบ ความเชื่อมั่น
ในตนเอง การปฏิบัติตามกฎระเบียบของสังคม ความตั้งใจจริง ความอดทน และความเป็นผู้นำ
แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 2 ส่วน

ส่วนที่ 1 เป็นแบบสอบถามด้านชีวสังคมของนักเรียน ประกอบด้วยข้อคำถาม
4 ข้อคือ เพศ อายุของผู้ปกครอง ระดับการศึกษาของผู้ปกครอง และอาชีพของผู้ปกครอง ลักษณะ
ของแบบสอบถามเป็นแบบเลือกตอบ

ส่วนที่ 2 เป็นแบบสอบถามวัดคุณลักษณะหรือการปฏิบัติการณ์วินัยในตนเอง
ของนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร กลุ่มที่ 7 ระดับชั้น
มัธยมศึกษาปีที่ 2 ปีการศึกษา 2546 ในด้านความรับผิดชอบ ความเชื่อมั่นในตนเอง การปฏิบัติ
ตามกฎระเบียบของสังคม ความตั้งใจจริง ความอดทน และความเป็นผู้นำ

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

1. ขออนหนังสือรับรองจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อขอความ
ร่วมมือในการวิจัยจากผู้อำนวยการโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษากรุงเทพมหานคร
กลุ่มที่ 7 ได้แก่ โรงเรียนมัธยมวัดสิงห์ โรงเรียนศึกษานารี โรงเรียนธนบุรีวรเทพีพলารักษ์
โรงเรียนวัดอินทาราม และโรงเรียนวัดราชโอรส

2. ผู้วิจัยได้ส่งแบบสอบถามด้วยตนเองพร้อมหนังสือขอความร่วมมือจากบัณฑิต
วิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ จำนวน 378 ฉบับได้รับแบบสอบถามกลับคืนมาจำนวน
333 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 88.09

การจัดทำและวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการจัดกระทำ และวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. การจัดกระทำข้อมูล

นำแบบสอบถามที่ได้รับคืนมาคัดเลือกฉบับที่สมบูรณ์ เพื่อนำไปวิเคราะห์ข้อมูล นำแบบสอบถามมาให้คะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนด

2. การวิเคราะห์ข้อมูล

2.1 ข้อมูลด้านชีวสังคมของผู้ปกครองและนักเรียน วิเคราะห์ด้วยความถี่ (Frequency) และร้อยละ (Percentage) แล้วนำเสนอในรูปตารางประกอบความเรียง

2.2 สำหรับข้อมูลระดับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร กลุ่มที่ 7 เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการอบรมเลี้ยงดูเด็กที่บ้าน การดำเนินกิจกรรมนักเรียนที่เป็นกิจกรรมบังคับ และกิจกรรมไม่บังคับ หาค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) โดยจำแนกรายข้อ รายด้าน และโดยรวมของระดับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร กลุ่มที่ 7 โดยเสนอเป็นตารางประกอบความเรียงในการแปลความหมายค่าเฉลี่ย

2.3 สำหรับข้อมูลเกี่ยวกับการมีวินัยในตนเองของนักเรียน หาค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) โดยจำแนกรายข้อ รายด้าน และโดยรวมของระดับการมีวินัยในตนเองของนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร กลุ่มที่ 7 โดยเสนอเป็นตารางประกอบความเรียงในการแปลความหมายของค่าเฉลี่ย

2.4 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองกับวินัยในตนเองของนักเรียน ใช้สถิติสหสัมพันธ์พหุคูณ (Multiple Correlation) โดยการทดสอบค่าสัมประสิทธิ์ สหสัมพันธ์พหุคูณมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05, .01

สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล

จากการศึกษาค้นคว้าสรุปได้ดังนี้

1. การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ของนักเรียน ซึ่งได้แก่ การอบรมเลี้ยงดูเด็กที่บ้าน การดำเนินกิจกรรมนักเรียนที่เป็นกิจกรรมบังคับ และการดำเนินกิจกรรมนักเรียนที่เป็นกิจกรรมไม่บังคับ โดยรวมทุกด้าน ผู้ปกครองมีระดับปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ส่วนรายด้าน การอบรมเลี้ยงดูเด็กที่บ้านและการดำเนินกิจกรรมที่เป็นกิจกรรมบังคับ ผู้ปกครองมีระดับปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ยกเว้นการดำเนินกิจกรรมนักเรียนที่เป็นกิจกรรมไม่บังคับ ผู้ปกครองมีระดับปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง

2. การมีวินัยในตนเองของนักเรียน ซึ่งประกอบด้วย ความรับผิดชอบ ความเชื่อมั่นในตนเอง การปฏิบัติตามกฎระเบียบของสังคม ความอดทน ความตั้งใจจริง และความเป็นผู้นำ โดยรวมทุกด้าน นักเรียนมีระดับปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ส่วนรายด้าน ด้านความรับผิดชอบ ด้านความเชื่อมั่นในตนเอง ด้านการปฏิบัติตามกฎระเบียบของสังคม และด้านความตั้งใจจริง นักเรียนมีระดับปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ยกเว้น ด้านความอดทน และด้านความเป็นผู้นำ นักเรียนมีระดับปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง

3. การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองของนักเรียน ได้แก่ การอบรมเลี้ยงดูเด็กที่บ้าน การดำเนินกิจกรรมนักเรียนที่เป็นกิจกรรมบังคับ และการดำเนินกิจกรรมนักเรียนที่เป็นกิจกรรมไม่บังคับ มีความสัมพันธ์กับการมีวินัยในตนเองของนักเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 คำสมประสิทธิ์พหุสัมพันธ์พหุคูณเท่ากับ .26

คำนำหน้านักความสำคัญของการมีส่วนร่วมในผู้ปกครองด้านการมีส่วนร่วมด้านการอบรมเลี้ยงดูเด็กที่บ้าน (X_1) ส่งผลทางบวกต่อการมีวินัยในตนเองของนักเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และการดำเนินกิจกรรมนักเรียนที่เป็นกิจกรรมไม่บังคับส่งผลทางบวกต่อการมีวินัยในตนเองของนักเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ 0.5 ส่วนการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองด้านการดำเนินกิจกรรมนักเรียนที่เป็นกิจกรรมบังคับ (X_2) ส่งผลกับการมีวินัยในตนเองของนักเรียนอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

อภิปรายผล

ผลจากการวิเคราะห์ข้อมูลในการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองกับวินัยในตนเองของนักเรียน โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร กลุ่มที่ 7 ผู้วิจัยจะกล่าวถึงประเด็นสำคัญและอภิปรายผล จากการค้นพบที่ได้จากการศึกษาวิจัยครั้งนี้

1. การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองนักเรียน โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร กลุ่มที่ 7 โดยผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในด้านการอบรมเลี้ยงดูเด็กที่บ้าน การดำเนินกิจกรรมของนักเรียนที่เป็นกิจกรรมบังคับ และการดำเนินกิจกรรมของนักเรียนที่เป็นกิจกรรมไม่บังคับ รวมทุกด้าน ผู้ปกครองมีระดับปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าผู้ปกครองมีบทบาทหน้าที่ในการ อบรมสั่งสอน ดูแลเอาใจใส่ สนับสนุน และให้กำลังใจลูก เกี่ยวกับการศึกษาและการเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ เพื่อให้เกิดผลต่อความสำเร็จในด้านการเรียนและมีผลต่อความสำเร็จในชีวิตของนักเรียน สอดคล้องกับความคิดของ รุ่ง แก้วแดง. (2541 : 31) ได้กล่าวไว้ว่า พ่อ แม่ ผู้ปกครองเป็นครูคนแรกของเด็ก ทั้งกล่อมเกลาคูณธรรม จริยธรรม การเลียนแบบอย่างจากมาตรฐาน การปฏิบัติของครอบครัว และงานวิจัยของเคปแลน (Kaplan. 1922 : 101-102) พบว่า การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองก่อให้เกิดผลในด้านบวกทางผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ทักษะคติ และพฤติกรรม ของเด็กอย่างเห็นได้ชัด และจากงานวิจัยของ เฮนเดอร์สัน (Henderson)

ปี ค.ศ. 1944 พบว่า การมีส่วนร่วมของพ่อแม่ ครอบครัว และชุมชนมีความสัมพันธ์ในด้านบวกกับ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน

1.1 การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองของนักเรียน ด้านการอบรมเลี้ยงดูเด็กที่บ้าน เป็น บทบาทหน้าที่ของผู้ปกครองโดยตรง โดยผ่านกระบวนการอบรมสั่งสอนในครอบครัว การเฝ้าสังเกต การพัฒนาการ การเจริญเติบโตทุกๆด้านของลูก ก่อนที่ลูกจะออกไปสู่สังคมภายนอก โดยเฉพาะอย่างยิ่งการพัฒนาในเชิงจริยธรรม และทักษะต่างๆในการใช้ชีวิตในสังคมต่อไป ด้วยความรักและความอบอุ่น ผู้ปกครองมีระดับปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้ปกครองได้รับปัจจัย กระตุ้นการมีส่วนร่วมของพ่อ แม่ ผู้ปกครองและตรงเรียนมาจากสาระสำคัญที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ที่ให้สิทธิและอำนาจหน้าที่แก่พ่อแม่ ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาการศึกษาเด็กมากขึ้น

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการอบรมเลี้ยงดูลูกให้ตั้งใจเรียน ปฏิบัติตามกฎระเบียบของโรงเรียน พุดจาสุภาพเรียบร้อย เป็นคนตรงต่อเวลา รู้จักคบเพื่อน ช่วยเหลือพ่อแม่ทำงานบ้าน ผู้ปกครองยังดูแลเอาใจใส่เรื่องการศึกษา และความประพฤติของลูก และสนับสนุนให้ลูกรู้จักการออกกำลังกาย การใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ ผู้ปกครองมีระดับปฏิบัติอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของ ศิริจันทร์รัตน์ ทองปาน (2544 : 139) พบว่า การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาการศึกษาให้มีประสิทธิภาพเหมาะสม และสอดคล้องกับความต้องการของนักเรียนมากที่สุด สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มาตรา 24 (6) ได้กล่าวถึง บทบาทพ่อแม่ ผู้ปกครอง ให้ความร่วมมือกับสถานศึกษาส่งเสริมการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นตลอดเวลา

1.2 การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองด้านการดำเนินกิจกรรมนักเรียนที่เป็นกิจกรรมบังคับ ผู้ปกครองที่จะให้ความร่วมมือกับทางโรงเรียนในการดำเนินกิจกรรมนอกห้องเรียนเพิ่มเติมการเรียน ในรายวิชาต่างๆ ได้แก่ ลูกเสือ-เนตรนารี หรือ ยุวกาชาด เพื่อให้ผู้เรียนได้ประสบการณ์ ได้พัฒนาร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ สังคม และจิตใจ ซึ่งผู้ปกครองได้เห็นความสำคัญกับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองอยู่ในระดับมาก และระดับมากที่สุด คือ การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการดำเนินกิจกรรมปลูกฝังให้นักเรียนมีความซื่อสัตย์สุจริต ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ความซื่อสัตย์สุจริตเป็น คุณธรรมที่สำคัญอย่างหนึ่งในการดำเนินชีวิตของมนุษย์ซึ่งสอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มาตราที่ 23 ที่ว่า การจัด การศึกษาทั้งสามระบบต้องเน้นความสำคัญทั้งความรู้และคุณธรรม

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการส่งเสริมลูกให้เรียน กิจกรรมลูกเสือ-เนตรนารี หรือยุวกาชาด ผู้ปกครองปลูกฝังลูกให้รู้จักสังเกต จดจำ การใช้มือ เครื่องมือ การแก้ไขปัญหา และการทำงานร่วมกับผู้อื่น ผู้ปกครองสนับสนุนในการจัดหาทรัพยากร ในการดำเนินกิจกรรมลูกเสือ-เนตรนารี หรือยุวกาชาดและผู้ปกครองให้การแนะนำหรือให้คำ

ปรึกษาในการเรียนต่อของลูก ผู้ปกครองมีระดับปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเป็นผลที่ได้จากสาระสำคัญที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ที่ให้สิทธิและอำนาจหน้าที่แก่พ่อแม่ ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาการศึกษา มาตรา 8 (2) ครอบคลุมเป็นส่วนหนึ่งของสังคมในการมีส่วนร่วมจัดการศึกษา มาตรา 58 (2) สิทธิและการมีส่วนร่วมของครอบครัวในการจัดการศึกษา บริจาคทรัพย์สินและทรัพยากรอื่นให้แก่สถานศึกษาและมีส่วนร่วมรับค่าใช้จ่ายทางการศึกษา ตามความเหมาะสมและจำเป็นและสอดคล้องกับงานวิจัยของ อภิญา เวชชัย (2544 : 96-97) พบว่า การปฏิรูปการศึกษาของญี่ปุ่นมุ่งเน้นสู่การพัฒนาผู้เรียนในฐานะปัจเจกบุคคล (Individuality) และการพัฒนาระบบการเรียนรู้เพื่อมุ่งไปสู่สังคมระดับแนวหน้าที่รับมือกับการแข่งขันของโลกได้ ญี่ปุ่นยังต้องการใช้มาตรการในด้านความร่วมมือระหว่างบ้านกับโรงเรียนและชุมชนอันเป็นปัจจัยที่ทำให้การพัฒนาเด็กรายบุคคลได้ผลอย่างจริงจัง

1.3 การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองทางด้านการดำเนินกิจกรรมนักเรียนที่เป็นกิจกรรมไม่บังคับ ผู้ปกครองให้ความร่วมมือในการดำเนินกิจกรรมนักเรียนในลักษณะการนำความรู้ความเข้าใจที่ได้จากการเรียนรู้ในห้องเรียนมาปฏิบัติจริง ในรูปของการแสดงผลงาน การทำงานเป็นกลุ่ม สมาชิกร่วมกันวางแผน การเขียนโครงการและการปฏิบัติจริง ผู้ปกครองมีระดับปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ผู้ปกครองส่วนใหญ่เป็นผู้หญิง(ร้อยละ 62.2) มีการศึกษาน้อยระดับประถมศึกษา (ร้อยละ 40.2) มีอาชีพค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัวและรับจ้างมาก (ร้อยละ 40.5, 36.9) ตามลำดับ และเป็นผู้ปกครองนักเรียนหญิงเป็นส่วนใหญ่ (72.7) ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2544ก : 32-33) ได้กล่าวว่า ความหลากหลายของครอบครัวเป็นปัจจัยสำคัญที่พิจารณาในการแสวงหาความร่วมมือ เพราะแต่ละครอบครัวต่างก็มีข้อจำกัดที่ควรคำนึงถึงความแตกต่างในด้านความคิด ความเชื่อ คุณค่าที่แต่ละครอบครัวมีต่างกัน ฐานะทางเศรษฐกิจข้อจำกัดทางทรัพยากร รูปแบบสัมพันธ์ของพ่อแม่และลูกในครอบครัว โดยเฉพาะที่มีรายได้ไม่น้อยจำนวนมากที่มีความไม่พร้อมและเห็นว่ามีภาระหน้าที่อื่นที่ต้องทำ ซึ่งพวกเขาคิดว่าเร่งด่วนและสำคัญกว่าการเข้ามาดูแลลูกในเรื่องการศึกษา

2. การมีวินัยในตนเองของนักเรียน โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร กลุ่มที่ 7 โดยรวมด้านความรับผิดชอบ ด้านความเชื่อมั่นในตนเอง ด้านการปฏิบัติตามกฎระเบียบของสังคม ด้านความอดทน ด้านความตั้งใจจริง และด้านความเป็นผู้นำอยู่ในระดับมาก และการมีวินัยในตนเองแต่ละด้านส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก แสดงให้เห็นว่านักเรียนสามารถควบคุมอารมณ์และพฤติกรรมของตนให้เป็นไปตามที่ตนมุ่งหวังไว้ โดยเกิดจากความสำนึกว่าเป็นค่านิยมที่พึงามสอดคล้องกับ อรวรรณ พาณิชปฐมพงศ์ (2542 : 17) ที่กล่าวว่า หากคนเราทุกคนในสังคมมีวินัยที่เกิดขึ้นจากจิตใจของตนเองจะทำให้บุคคลนั้นทำอะไรด้วยความมีเหตุผล มีความอดทนสามารถควบคุมอารมณ์ของตนเอง มีความเชื่อมั่นในการกระทำ ความดี ปฏิบัติตามกฎหมายของสังคม สามารถดำรงชีพอย่างมีความสุข

2.1 การมีวินัยในตนเองของนักเรียน โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร กลุ่มที่ 7 ด้านความรับผิดชอบโดยรวมที่นักเรียนปฏิบัติ การคืนหนังสือตรงตามกำหนดเวลา การยอมรับผิดเมื่อตนกระทำผิด ยอมรับผลการเรียนที่เกิดขึ้น การแก้ไขด้วยตนเอง ตั้งใจทำหน้าที่และทำกิจกรรมที่ได้รับมอบหมายอย่างเต็มที่ อยู่ในระดับมาก แสดงให้เห็นว่านักเรียนมีความมุ่งมั่นที่จะปฏิบัติหน้าที่ของตนให้บรรลุผลสำเร็จตามความมุ่งหมาย ยอมรับผลของการกระทำ สอดคล้องกับการศึกษาของวิกกินส์ (Wiggins, 1971 : 289) พบว่า ผู้ที่มีวินัยในตนเองสูงมีความ รับผิดชอบมาก ส่วนความรับผิดชอบในการแก้ปัญหาอุปสรรคในการทำงานด้วยความรอบคอบ นักเรียนปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง แสดงว่า นักเรียนบางส่วนมีความพยายามปฏิบัติงานให้สำเร็จตามความมุ่งหวังไว้ ซึ่ง Plippo (1966 : 76) ได้สรุปว่าความรับผิดชอบต่อเป็นความผูกพันในการปฏิบัติหน้าที่ให้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี โดยมีปัจจัยที่เกี่ยวข้อง 3 ประการ คือ ความผูกพัน หน้าที่การงาน และวัตถุประสงค์

2.2 การมีวินัยในตนเองของนักเรียน โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร กลุ่มที่ 7 ด้านความเชื่อมั่นในตนเอง โดยรวมนักเรียนสามารถข้ามถนนตรงทางม้าลายหรือสะพานลอยได้ตามลำพัง กล้าแสดงความคิดเห็นต่าง ๆ ต่อหมู่เพื่อน เพื่อนเมื่อกระทำในสิ่งที่ไม่ถูกต้อง สามารถแก้ปัญหาต่าง ๆ ด้วยตนเอง ปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อม มีเหตุผลไม่คล้อยตามผู้อื่นโดยปราศจากการไตร่ตรองและปฏิบัติหน้าที่ในความรับผิดชอบได้ครบถ้วน อยู่ในระดับมาก แสดงให้เห็นว่านักเรียนมีความมั่นใจในการกระทำของตนเอง กล้าคิดกล้าตัดสินใจ เป็นตัวของตัวเอง เข้าใจบทบาทของตัวเองต่อสังคม และสามารถปรับตัวอยู่ในสังคมได้อย่างเหมาะสม สอดคล้องกับแนวคิดของ สนธยา อ่อนน้อม (2538 : 36) ได้กล่าวว่า ผู้ที่มีความเชื่อมั่นในตนเอง สามารถกำหนดแนวทางในการดำเนินชีวิต มีความมั่นใจในการทำงานร่วมกับคนอื่นในสังคมได้อย่างมีความสุข

ส่วนคุณลักษณะของนักเรียนที่มีวินัยในตนเองเกี่ยวกับการกล้าซักถามครู เกี่ยวกับเรื่องการเรียนรู้ในระดับปานกลาง แสดงให้เห็นว่านักเรียนบางส่วนเห็นคุณค่าในเรื่องการเรียนรู้และภาคภูมิใจในการแสดงความสามารถของตนในการซักถามครู ซึ่งสอดคล้องกับ อรพินทร์ ชูชม และอัจฉรา สุขารมณ์ (2532 : 8) ได้สรุปไว้ว่า ผู้ที่มีความเชื่อมั่นในตนเองจะเห็นคุณค่าในการตัดสินใจ มีความภาคภูมิใจในความสามารถของตน และกล้าเผชิญกับสถานการณ์ใหม่ ๆ หรือสถานการณ์ที่ยากลำบาก

2.3 การมีวินัยของนักเรียน โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร กลุ่มที่ 7 ด้านการปฏิบัติตามกฎระเบียบของสังคม โดยรวมนักเรียนสามารถปฏิบัติตามกฎของโรงเรียน ให้การเคารพในสิทธิผู้อื่น ยอมรับความคิดเห็นของผู้อื่นที่ดีกว่า และเต็มใจปฏิบัติตามนโยบายของรัฐบาลในการจัดระเบียบสังคม อยู่ในระดับมาก แสดงให้เห็นว่าการปลูกฝังระเบียบวินัยให้กับคนในสังคมไม่ว่าจะเป็นเรื่องใดๆ ก็ตามจะต้องทำความเข้าใจและวิเคราะห์พฤติกรรมของคนในสังคมดูว่ามีลักษณะเป็นอย่างไร และการปรับปรุงแก้ไขอย่างไรจึง

จะได้ผลดี สอดคล้องกับ ฌ็อง-ฌัก กูแซ (1980 : 24) ได้กล่าวว่า เด็กจะมีพฤติกรรมไปในทิศทางใดขึ้นอยู่กับบุคคล การศึกษา และสิ่งแวดล้อมของเขา การปลูกฝังการรักษาระเบียบวินัยที่ดีที่สุด คือ การถ่ายทอดทางสังคม เพราะบุคคลจะรับเอาทัศนคติ ค่านิยม ความเชื่อต่าง ๆ ในสังคมมาเป็นของตน การถ่ายทอดทางสังคม สามารถทำได้โดยตรง คือ การอบรมสั่งสอน การลงโทษ การให้รางวัล

2.4 การมีวินัยในตนเองของนักเรียน โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร กลุ่มที่ 7 ด้านความอดทน โดยรวมนักเรียนสามารถทำงานให้สำเร็จได้ถึงแม้ว่างานนั้นจะยากลำบากต้องใช้เวลานาน ต้องฟันฝ่าอุปสรรค ใช้เงินอย่างประหยัด ต้องทนฟังความคิดเห็นของผู้อื่นและต้องควบคุมจิตใจของตนเองไว้ให้ได้ อยู่ในระดับปานกลาง แสดงให้เห็นว่า นักเรียนมีความเข้มแข็ง ความหนักแน่นทางจิตใจในการควบคุมอารมณ์จิตใจและร่างกายให้สามารถเผชิญกับเหตุการณ์ต่าง ๆ ได้ ซึ่งสอดคล้องกับ วิกกินส์ (Wiggins, 1971 : 298) ได้ศึกษาเกี่ยวกับวินัยในตนเอง พบว่าผู้มีวินัยในตนเองสูงจะมีความรับผิดชอบ มีความวิตกกังวล มีความอดทน มีเหตุผลของตนเอง มีความยืดหยุ่นในความคิดและพฤติกรรมทางสังคม

ส่วนการมีวินัยในตนเองของนักเรียนด้านความอดทนเกี่ยวกับสมาธิในการอ่านหนังสือ เมื่อมีเสียงดังรบกวน อยู่ในระดับปานกลาง แสดงให้เห็นว่า นักเรียนบางส่วนมีความอดทนและมีสมาธิสูง สามารถควบคุมตนเองได้ สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุรพงษ์ ชูเดช (2542 : 28) พบว่า การเป็นผู้มีวินัยในตนเองสูง จะทำให้สามารถควบคุมตนเองให้มีสมาธิและมีความสนใจในกิจกรรมที่ฝึกมากกว่าเด็กประเภทอื่น

2.5 การมีวินัยในตนเองของนักเรียน โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร กลุ่มที่ 7 ด้านความตั้งใจจริง โดยรวมนักเรียนมีความตั้งใจเรียน ช่วยทำงานบ้าน ทำหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายให้สำเร็จตามเป้าหมาย การตรงต่อเวลา และการให้กำลังใจตนเองเพื่อให้ประสบความสำเร็จในระดับมาก แสดงให้เห็นว่านักเรียนมีความตั้งใจที่แน่วแน่ต่อจุดหมายหมาย เป็นความต้องการที่แน่นอนที่จะกระทำสิ่งเฉพาะเจาะจงด้วยแบบแผนที่เหมาะสม สอดคล้องกับแนวคิดของ ลักษณะ วราสินธุ์ (2537 : 19) ที่กล่าวว่า จุดมุ่งหมายสูงสุดของบุคคลที่มีความแน่นอนของความคิด ความรู้สึก จิตใจที่มีต่อเป้าหมายที่ต้องการซึ่งเต็มไปด้วยความมุ่งมั่นที่แน่นอน เป็นความต้องการที่แน่นอนที่จะกระทำสิ่งเฉพาะเจาะจงด้วยแบบแผนที่เหมาะสม และเป็นที่ยึดมั่นในจิตใจที่ยากต่อการเปลี่ยนแปลง

2.6 การมีวินัยในตนเองของนักเรียน โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร กลุ่มที่ 7 ด้านความเป็นผู้นำ โดยรวมนักเรียนปฏิบัติได้โดยการคิดและหาข้อมูลก่อนที่จะตัดสินใจวางแผนการทำงานและทำตามแผนงานนั้น ชอบแสดงความคิดสร้างสรรค์ และคล้อยตามเสียงส่วนใหญ่ในกลุ่ม ไม่ว่าความเห็นนั้นจะเป็นอย่างไร อยู่ในระดับปานกลาง แสดงให้เห็นว่า นักเรียนบางส่วนเป็นผู้มีวิสัยทัศน์ที่สามารถมองการณ์ไกล พร้อมกับความสามารถเชื่อมโยงความคิดสู่การปฏิบัติโดยสามารถถ่ายทอดความคิดจากตนสู่ผู้อื่น โดยผู้อื่นสามารถมอง

เห็นความสามารถ มองเห็นตรงกับความคิด และความสามารถพ้องกัน มีความสามารถถ่ายทอดความคิดติดต่อสื่อสารให้เป็นที่เข้าใจและเกิดจิตสำนึกร่วมกัน สอดคล้องกับ บุนหา วชิระศักดิ์มงคล (2530 : 97-98) ได้กล่าวว่าบุคคลที่เป็นผู้นำต้องมีความรู้ความสามารถในการทำงานหรือกิจกรรมที่เป็นเป้าหมายของกลุ่มและต้องเป็นที่ยอมรับของกลุ่ม ผู้นำที่มีประสิทธิภาพจะต้องมีคุณลักษณะของผู้นำและอยู่ในสถานการณ์ที่สอดคล้องกัน

ส่วนคุณลักษณะของนักเรียนที่มีวินัยในตนเองเกี่ยวกับการที่เพื่อนมักเลือกเป็นหัวหน้าในการทำงานอยู่ในระดับปานกลางที่น้อยที่สุด แสดงให้เห็นว่านักเรียนบางส่วนมีลักษณะเป็นผู้นำ มีวิสัยทัศน์ไกล ผู้อื่นมองเห็นความสามารถ และสามารถถ่ายทอดความคิดจากตนสู่คนอื่นได้ จึงเลือกเป็นหัวหน้าในการทำงาน สอดคล้องกับ ชาญชัย อาจินสมมาตร (2538 : 31) ได้กล่าวไว้ว่า ผู้นำต้องมีคุณสมบัติสามารถโน้มน้าวให้ผู้อื่นทำงานได้และยอมรับการสั่งการของเขาอย่างอิสระด้วยความเต็มใจ

3. การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองกับวินัยในตนเองของนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร กลุ่มที่ 7 โดยจำแนกเป็น การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองด้านการอบรมเลี้ยงดูเด็กที่บ้าน การดำเนินกิจกรรมนักเรียนที่เป็นกิจกรรมบังคับ การดำเนินกิจกรรมนักเรียนที่เป็นกิจกรรมไม่บังคับ และภาพรวมของวินัยในตนเองของนักเรียน โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร กลุ่มที่ 7 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับ .05 มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ เท่ากับ .261 ค่าสัมประสิทธิ์การพยากรณ์ เท่ากับ .068 และความคลาดเคลื่อนในการพยากรณ์ เท่ากับ 25.92

เมื่อพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ ระหว่างการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองรายด้านกับวินัยในตนเองของนักเรียน โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร กลุ่มที่ 7 โดยรวมมีค่าเท่ากับ .261 ซึ่งมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณระหว่างการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองด้านการอบรมเลี้ยงดูเด็กที่บ้าน ส่งผลทางบวกต่อการมีวินัยในตนเองของนักเรียน โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร กลุ่มที่ 7 สูงสุด แสดงให้เห็นว่า ผู้ปกครองนักเรียนมีความเข้าใจบทบาทหน้าที่ของความเป็นพ่อ แม่ ผู้ปกครองของบุตรหลานเป็นอย่างดี ตามที่ เซียร์สและคนอื่น ๆ (Sears and others. 1957 : 1-4, 372) ได้กล่าวไว้ว่า พ่อ แม่ ผู้ปกครองควรทำหน้าที่ดูแลและฝึกหัดให้เด็กรู้จักมีความคิดและการกระทำที่เหมาะสม ทำให้ตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่เด็ก ส่วนการอบรมเลี้ยงดูเด็กนั้น ฮอฟแมน (Hoffman. 1980 : 185-191) ได้ศึกษาพบว่า การอบรมเลี้ยงดูแบบให้ความรัก ให้ความสำคัญแก่เด็ก โดยพยายามอธิบายสิ่งต่าง ๆ ให้เด็กฟัง ให้เหตุผล และการลงโทษให้น้อยที่สุด ผลที่ตามมาคือ เด็กเป็นคนที่มีความรับผิดชอบ อดทนต่อสิ่งยั่วยวนใจ ยอมรับเมื่อกระทำผิด และการยอมรับเด็กของบิดา มารดามีความสำคัญต่อการพัฒนาการด้านจริยธรรมและลักษณะที่พึงงามของเด็ก ส่วนการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองนั้น ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ได้บัญญัติไว้อย่างชัดเจน

ว่าทำให้เด็กมีพฤติกรรมที่เหมาะสมตรงกับความคิดของ เดคเคอร์และเดคเคอร์ (Decker and Decker, 1984 : 129-131) ได้กล่าวว่า การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองทำให้เด็กมีพฤติกรรมที่พึงประสงค์ มีความสนใจในการเข้าร่วมกิจกรรมของโรงเรียนมากขึ้น มีสติปัญญาสูงขึ้น และสอดคล้องกับความคิดของ กรีนเบอร์ก (Greenberk. อ้างอิงจาก วรนาท รักสกุลไทย, 2537 : 170-171) ได้กล่าวว่า ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาจะมีผลต่อการพัฒนาความเชื่อมั่นในตนเองของเด็ก และช่วยลดปัญหาการผิกระเบียวินัยของโรงเรียน การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการดำเนินกิจกรรมนักเรียนจะทำให้นักเรียนมีวินัยในตนเอง ตามที่ เฟรดเดอริก (Frederick, 1959 : 116) ได้กล่าวไว้ว่า กิจกรรมของนักเรียนจะทำให้นักเรียนเป็นผู้นำรู้จักใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ กล้าแสดงออก และมีความเป็นประชาธิปไตยอยู่ในสังคมอย่างมีความสุข

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้

1. ผู้ปกครองของนักเรียนควรใช้เป็นข้อมูลหรือแนวทางในการศึกษาเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการปฏิบัติต่อนักเรียนในด้านต่าง ๆ
2. โรงเรียนควรมีข้อมูลในการศึกษาและพัฒนาให้นักเรียนให้มีวินัยในตนเอง
3. ผู้บริหารโรงเรียนควรใช้เป็นข้อมูลและแนวทางสำหรับการบริหารโรงเรียน ในการศึกษาและทราบถึงความสัมพันธ์ระหว่างการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและวินัยในตนเองของนักเรียนในด้านต่าง ๆ อันจะทำให้เกิดการพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพทางการศึกษา มีคุณธรรม จริยธรรม อยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองกับวินัยในตนเองของนักเรียน โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในเขตการศึกษาต่าง ๆ
2. ควรวิจัยเพื่อค้นหาคำประกอบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง
3. ควรศึกษาวิจัยในด้านอื่นๆ เช่น ปัจจัยด้านระบบเครือข่ายผู้ปกครองที่มีความสัมพันธ์กับวินัยในตนเองของนักเรียน

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กรมวิชาการ. (2535). หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2533) พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภา.
- _____. (2537). คู่มือและสื่อการพัฒนาความเชื่อมั่นในตนเองสำหรับเด็กก่อนประถมศึกษา. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภา.
- กรมสามัญศึกษา. (2530). รายงานการประเมินมาตรฐานโรงเรียนมัธยมศึกษา ปีการศึกษา 2530. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภา.
- _____. (2532). ขอบข่ายและหน้าที่ความรับผิดชอบของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภา.
- _____. (2534). "สภาพเศรษฐกิจและสังคมในอนาคต," ในความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับการบริหาร เอกสารประกอบการอบรมหลักสูตรผู้บริหารสถานศึกษาระดับสูง. หน้า 82. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภา.
- _____. (2539). การปลูกฝังคุณธรรมและจริยธรรมในโรงเรียนมัธยมศึกษา ชุดการสอนการ ปลูกฝัง และการสร้างค่านิยมพื้นฐาน : ความรับผิดชอบ. เล่มที่ 4. กรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภา.
- _____. (2543). การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานระดับมัธยมศึกษา. กองการมัธยมศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์การศาสนา.
- กัลยา สุวรรณรอด. (2537). การศึกษาวิเคราะห์องค์ประกอบความมีวินัยในตนเองของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา. ปรินญาณินพนธ์ กศ.ม. (การวัดผล การศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- กิตติพงษ์ วรจำปา. (2536). บทบาทของโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่จังหวัดนนทบุรี สังกัด กรมสามัญศึกษาในการพัฒนาความประพฤติของนักเรียน. ปรินญาณินพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- จินดา น้ำเจริญ. (2540). การศึกษาความมีวินัยในตนเอง ด้านสิ่งแวดล้อมของเด็กปฐมวัย ที่ได้ รับการจัดกิจกรรม เสริมลักษณะนิสัย แบบวางแผน ปฏิบัติและทบทวน. ปรินญาณินพนธ์ กศ.ม. (การศึกษาปฐมวัย). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทร วิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- จุไร ลีयाกาศ และคนอื่นๆ. (2530). คู่มือการปกครองนักเรียนกรมสามัญศึกษา. กรุงเทพฯ : กองพัสดุและอุปกรณ์การศึกษา กรมสามัญศึกษา.

- จำนงค์ แจ่มจันทรวงศ์. (2545). คู่มือการสอบการปฏิบัติราชการยุคปฏิรูป. ราชบุรี : โรงพิมพ์
ธรรมรักษ์การพิมพ์.
- ฉันทนา ภาคบงกช. (2539). ผู้ปกครองกับเด็กปฐมวัย. ประมวลสาระชุดวิชาสัมมนาการปฐมวัย
ศึกษา. เล่มที่ 2 หน่วยที่ 8. นนทบุรี : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- ชัยอนันต์ สมุทวณิช. (2543). การปฏิรูปการเรียนรู้, พฤติกรรมการศึกษา. กรุงเทพฯ : โครงการ
วิธีทรรศน์
- ชาญชัย อาจิณสมมาตร. (2538). ศิลปการเป็นผู้นำ. กรุงเทพฯ : ศูนย์สื่อเสริมกรุงเทพ.
- ชิดกมล สังข์ทอง. (2536). การศึกษาองค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อวินัยของวัยรุ่น. วิทยานิพนธ์
ค.ม. (จิตวิทยาการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
ถ่ายเอกสาร.
- ณัฐพร สดามารถ. (2540). การศึกษาองค์ประกอบความมีวินัยในตนเองของนักเรียนทหาร
และพลเรือน. วิทยานิพนธ์ คศ.ม.(การวัดผลการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิต
วิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ทัศนีย์ อินทรบำรุง. (2539). วินัยในตนเองของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเล่น
นันทนาการก่อนกลับบ้าน. วิทยานิพนธ์ คศ.ม. (จิตวิทยาการแนะแนว). กรุงเทพฯ :
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ธงชัย สันติวงษ์. (2535). องค์การและการบริหาร. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.
- นภเนตร ธรรมบวร. (2541). บทบาทของครอบครัวกับการศึกษา : รายงานการวิจัยประกอบ
การร่างพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการ
การศึกษาแห่งชาติ.
- นิรันดร์ จุลทรัพย์. (2534). การแนะแนวและจิตวิทยาการศึกษา ว่าด้วยกิจกรรมนักเรียน.
พิมพ์ครั้งที่ 4. สงขลา : คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ สงขลา.
- บุญธรรม กิตปรีดาบริสุทธิ์. (2540). คู่มือการเขียนรายงานการวิจัยและวิทยานิพนธ์. พิมพ์
ครั้งที่ 6. นครปฐม : คณะสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล.
- บุญส่ง เป้นน้อย. (2539). ทศนะผู้กำกับลูกเสือ-เนตรนารี ที่มีต่อการบริหารการเรียนการสอน
ลูกเสือ-เนตรนารี สามัญรุ่นใหญ่ของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัด
พระนครศรีอยุธยา. วิทยานิพนธ์ คศ.ม. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิต
วิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร
- บุหงา วชิระศักดิ์มงคล. (2530). กิจกรรมในโรงเรียน. พิษณุโลก : มหาวิทยาลัยนเรศวร.
ถ่ายเอกสาร.

- ประหยัด ดีลัน. (2542). พฤติกรรมการผิดวินัยและแนวทางการแก้ไขของฝ่ายปกครอง
โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดนครพนม ปีการศึกษา 2541.
ปริญญาณิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). มหาสารคาม : มหาวิทยาลัย
มหาสารคาม. ถ่ายเอกสาร.
- พะยอม วงศ์สารศรี. (2538). องค์การและการจัดการ. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภา.
พุลสวัสดิ์ นาคเสน. (2544). การปฏิบัติงานส่งเสริมวินัยนักเรียนของโรงเรียนมัธยมศึกษา
สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดอุดรธานี. รายงานการศึกษาค้นคว้าอิสระ กศ.ม.
(การบริหารการศึกษา). มหาสารคาม : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
ถ่ายเอกสาร.
- เรือนแก้ว เฟิงฟูม. (2535). ผลการใช้บทบาทสมมติที่มีต่อความเชื่อมั่นในตนเองของนักเรียน
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4. ปริญญาณิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการศึกษา). พิษณุโลก :
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร. ถ่ายเอกสาร.
- โรจนา ศุขะพันธ์. (2530). ความสัมพันธ์ระหว่างวินัยในตนเอง กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
ของนักศึกษาบัณฑิตสถาบันอุดมศึกษาเอกชน ในกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ ค.ม.
(บริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- ลักษณะ วราสินธุ์. (2537). ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับความตั้งใจที่จะปฏิบัติงานต่อไปที่สภากาชาดไทย
ของพยาบาลที่อยู่ระหว่างการใช้ทุนการศึกษาของสภากาชาดไทย. ปริญญาณิพนธ์
กศ.ม. (จิตวิทยาการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทร
วิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- วรนาท รักสกุลไทย. (2537). การบริหารชุมชนสัมพันธ์. ประมวลสาระชุดวิชาการบริหารสถาน
ศึกษาปฐมวัย. หน่วยที่ 14. นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- วสัน ปุ่นผล. (2542). การพัฒนาความมีวินัยในตนเองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียน
บางไทรวิทยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา. สารนิพนธ์ กศ.ม.(จิตวิทยาการแนะแนว).
กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- วัลลิมา สงสุวรรณ. (2541). ผลการใช้ชุดการเรียนเรื่อง การการบวกและการลบต่อผลสัมฤทธิ์
ทางการเรียน ความมีวินัยในตนเอง และความอดทนต่อการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ ของ
นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3. ปริญญาณิพนธ์ กศ.ม.(คณิตศาสตร์). กรุงเทพฯ :
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- วิเชียร เกตุสิงห์. (2538, กุมภาพันธ์-มีนาคม). "ค่าเฉลี่ยและการเปลี่ยนแปลงความหมาย : เรื่อง
ง่าย ๆ บางครั้งก็พลาดได้," การวิจัยทางการศึกษา. 18(3) : 8-11.

- วิมล เอ็มโอช. (2529). สภาพและปัญหาการจัดกิจกรรมนักเรียนในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงาน ประถมศึกษา จังหวัดจันทบุรี. ปรินูญานิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการศึกษา). ชลบุรี : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ บางแสน. ถ่ายเอกสาร.
- วิวัฒน์ รักษาเคน. (2531). ความสำนึกในความรับผิดชอบและความสามารถในการแก้ปัญหาของนักเรียนชั้นประถมศึกษาในจังหวัดขอนแก่น. ปรินูญานิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ศิรินทร์รัตน์ ทองปาน. (2544). รูปแบบและบทบาทการมีส่วนร่วมที่พึงประสงค์ของผู้ปกครอง : ศึกษาเฉพาะกรณีผู้ปกครองที่เป็นกรรมการโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ สส.ม. (สังคมสงเคราะห์ศาสตร์). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. ถ่ายเอกสาร.
- ไฉฉิลักษณ์ กมลศักดิ์วิกุล. (2539). บทบาทของสมาคมผู้ปกครองและครูในการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษา. วิทยานิพนธ์ สส.ม. (สังคมสงเคราะห์ศาสตร์). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. ถ่ายเอกสาร.
- สนธยา อ่อนน้อม. (2538). ผลการเสริมแรงในการเล่าเรื่องที่มีความเชื่อมั่นในตนเองของเด็กปฐมวัย. ปรินูญานิพนธ์ กศ.ม.(การศึกษาปฐมวัย). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- สมจิตต์ สุวรรณวงศ์ .(2542). การศึกษาการสภาพการณ์เสริมความคิดเชิงคุณธรรมสังคมตามแนวคิดคอนสตาบิลิตีวิสต์ เพื่อพัฒนาวินัยในตนเองของวัยปฐมวัย . ปรินูญานิพนธ์ กศ.ม. (การศึกษาปฐมวัย) . กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- สมพร หลิมเจริญ. (2537). การสร้างแบบทดสอบวัดจริยธรรมด้านความมีวินัยในตนเองสำหรับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1. ปรินูญานิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการศึกษา). พิษณุโลก : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร. ถ่ายเอกสาร.
- สมยศ พุทธิพนธ์. (2533). การพัฒนาวินัยในตนเองให้กับนักเรียนของครูสังคมศึกษาตามความคิดเห็นของนักเรียน มัธยมศึกษาตอนปลายในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา. ปรินูญานิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. ถ่ายเอกสาร.
- สายพิณ ปรงสวัสดิ์. (2538). การศึกษาความมีวินัยในตนเองของเด็กปฐมวัย ที่ได้รับการจัดประสบการณ์ ศิลปสร้างสรรค์ และการเล่นตามมุมโดย ครูสร้างกฎเกณฑ์และเด็กสร้างกฎเกณฑ์. ปรินูญานิพนธ์ กศ.ม.(จิตวิทยาการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

- สินีนาน สุทธจินดา. (2543). การศึกษาวินัยในตนเองของนักเรียนสาขาวิชาพณิชยการ โรงเรียนอาชีวศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชนในกรุงเทพมหานคร ปรินูณานิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการแนะแนว). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- สุนันทา เขียวนิล. (2541). ผลการฝึกทักษะการเป็นผู้นำของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพวิทยาลัยเทคนิค ที่มีความก้าวร้าวแตกต่างกัน. วิทยานิพนธ์ กศ.ม.(จิตวิทยาการศึกษา). มหาสารคาม : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. ถ่ายเอกสาร.
- สุนารี เตชะโชควิวัฒน์. (2526). ความสัมพันธ์ระหว่างการอบรมเลี้ยงดู วินัยในตนเองและความภาคภูมิใจในตนเอง. ปรินูณานิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการพัฒนาการ). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- สุรชาติ สังข์รุ่ง. (2532, พฤษภาคม -มิถุนายน). "ทฤษฎีการสร้างวินัยและจริยธรรมแบบสามมิติ," *คุรุปริทัศน์*. 14 (5) : 60-63.
- สุรพงษ์ ชูเดช. (2542). ผลของการฝึกอบรมตามแนวทางไตรสิกขาที่มีต่อการพัฒนายวินัยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5. ปรินูณานิพนธ์ กศ.ด. (จิตวิทยาการแนะแนว). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ. (2537). การสร้างวินัย คู่มือแนะแนวการปฏิบัติ. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภา.
- _____. (2540). จิตพิสัย : มิติที่สำคัญในการพัฒนาคน. กรุงเทพฯ : สำนักงานวัฒนธรรมแห่งชาติ.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2544 ก). รายงานการวิจัยเรื่อง.การมีส่วนร่วมของพ่อแม่ผู้ปกครองในการพัฒนาการศึกษา. กรุงเทพฯ : กลุ่มงานปฏิบัติการศึกษาศาสตร์พื้นฐาน สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.
- _____. (2544 ข). คู่มือการดำเนินงาน เครือข่ายพ่อแม่ ผู้ปกครองเพื่อปฏิบัติการเรียนรู้. กรุงเทพฯ : ศูนย์ส่งเสริมเครือข่ายพ่อแม่ ผู้ปกครองเพื่อปฏิบัติการการเรียนรู้ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.
- หรรษา นิลวิเชียร. (2535). *ปฐมวัยศึกษา : หลักสูตรและแนวปฏิบัติ*. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.
- อรพินทร์ ชูชม และอัจฉรา สุขารมณ. (2532). องค์ประกอบที่สัมพันธ์กับการปรับตัวของนักเรียนวัยรุ่น. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- อรรณพ พาณิชปฐมพงศ์. (2542). ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยบางประการกับพฤติกรรมด้านความมีวินัยในตนเองของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6. ปรินูณานิพนธ์ กศ.ม. (การวัดผลการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

- อรศรี ฤทธิล้อย, ไซโย เมืองกลั่น, ประเสริฐ ผุดม่อง และอารีย์ ชินสุวรรณ. เป็นผู้ให้สัมภาษณ์ ,
คุณากร ศรีคง เป็นผู้สัมภาษณ์ ที่โรงเรียนวัดอินทาราม เมื่อ ปี พ.ศ. 2542.
- อรุณี หรดาล. (2536). "ผู้ปกครองกับการจัดการปฐมวัยศึกษา," ใน *ประมวลสาระชุดวิชา
หลักการและแนวคิดทางการปฐมวัยศึกษา*. เล่มที่ 4. หน่วยที่ 13. นนทบุรี : โรงพิมพ์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- อารี รังสินันท์. (2537). *การสังเกตและการศึกษาพฤติกรรมเด็ก*. กรุงเทพฯ : หน่วยศึกษานิเทศก์
กรมฝึกหัดครู.
- อิศรวิทย์ รินไธสง. (2543). *ผลของฐานอำนาจและกลวิธีการใช้อิทธิพลของผู้บริหารโรงเรียนมัธยม
ศึกษาในสถานการณ์ไม่เอื้ออำนวยต่อความผูกพัน การยอมรับและการต่อต้านของ
ผู้ใต้บังคับบัญชา*. วิทยานิพนธ์ กศ.ด. (การวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์).
กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- อุดม เหลืองสด. (2545). *การศึกษาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง คุณภาพนักเรียนตามมาตรฐาน
การประกันคุณภาพการศึกษา โรงเรียนบ้านเก่าวิทยา จังหวัดกาญจนบุรี*. สารนิพนธ์
กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทร
วิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- Arthur, S. Reber. (1985). *The penguin : Dictionary of Psychology*. England : penguin
Group Inc.
- Ausubel, David P. (1968). *Educational Psychology : A Cognitive View*. New York : Holt,
Rinehart And Winston.
- Baruch, Dorothy Walter. (1949). *New ways in Discipline : and Your Child Today*. New
York : Whittlesey House.
- Baughman, Date. (1972). *What Do Students Really Want?*. Bloomington Indiana : Phi
Delta Kappa Educational Foundation.
- Brisbane, holly E. (1994). *Development Child : Understanding Children and Parenting*.
6th ed. New York : Glencoe.
- Decker , C.A. and Decker , J.R. (1984). *Planning and Administration Early Childhood
Program*. New York : Charles E. Merrill Publishing Company.
- Drever, James. Ed. (1972). *A Dictionary of Psychology*. 14th ed. New York : Penguin
Books.
- Frederick, Robert W. (1959). *The Third Curriculum*. New York : Appleton Century
Crofts.
- Hall, Calvin S. and Lindse, Gardner. (1970). *Theories of personality*. 2nd ed. New
York : John Wiley and son.

- Harhreaves, David H. & Hopkins, David. (1996). *Empowered School : the management and practice and Development Planing*. 4th ed. London : Redwood Books.
- Hoffman, M.L. (1980). "Moral Development," in *Carmichael' s Manual of Child Psychology*. New York : John Wiley and Son.
- Kaplan, Leonard. (1992). *Education and The Family*. New York : Allyn and Bacon.
- Madsen, Charles. H. and Clifford Madsen. (1981). *Teaching/Discipline : A Positive Approach for Education Development*. London : Alltn and Bacon Inc.
- Mc Ewan, Elaine. (1998). *Seven Steps to Effective Instructional Leadership*. California : Carwin Press.
- Mowrer, O.H. (1950). *Learning Theory and Personality Dynamics*. New York : The Renald press Company.
- Peck, R.F. and Havigheder, R.J. (1960). *The Psychology of Character Development*. New York : Wiley Inc
- Plippo, E.B. (1966). *Management : A Behavior Approach*. New York : Allyn and Bacon.
- Robert, C.R. (1978, January). " A Comparison of school discipline between student teachers and school administrators, " *Dissertation Abstracts. International* , 38 (7) : 3826A.
- Sears, R.R., EE. Maccoby and H. Levinn. (1957). *Pattern of Child Rearing : Evanston, Ill.* New York : Allyn and Bacon.
- Sheviakov, G.V. and R. Fritz. (1975). *Discipline for todays children and youth*. Washington D.C. : Nation Education Association.
- Valett, Robert E. (1986, April). "Effective Discipline : 10 Steps to Successful Performances," *Resources in Educational Resources Information Center*. 21(4) : 109.
- Weisfeld, David. (1974, October) " Cognitive Stylis of child disclipline ," *Dissertation Abstracts International*. 35 (4) : 1930 B.
- Wiggins, Jerry S. and others. (1971). *The Psychology of Personality*. Massachustlts : Addison-Wesley Publishing.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

จดหมายขอความอนุเคราะห์

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

19 สิงหาคม 2546

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรียน คณบดีคณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม

เนื่องด้วย นายคุณากร ศรีคง มีสักระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการทำปริญญานิพนธ์เรื่อง “ความสัมพันธ์ระหว่างการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองกับวินัยในตนเองของนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร กลุ่มที่ 7” โดยมี อาจารย์ทัศนภา แสงศักดิ์ และ รองศาสตราจารย์นิภา ศรีไพโรจน์ เป็นคณะกรรมการควบคุมการทำปริญญานิพนธ์ ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัยขอเรียนเชิญ ดร.อารีย์ พันธุ์แก้ว หัวหน้าสาขาวิชาจิตวิทยาเพื่อการพัฒนามนุษย์ เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบแบบสอบถามความสัมพันธ์ระหว่างการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองกับวินัยในตนเองของนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร กลุ่มที่ 7

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้ข้าราชการในสังกัดเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบแบบสอบถามให้ นายคุณากร ศรีคง และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์นิภาภรณ์ ะวะวานนท์)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 02-664-1000 ต่อ 5618, 5731

หมายเหตุ : ต้องการสอบถามข้อมูลเพิ่มเติม กรุณาติดต่อ นิดดี โทรศัพท์ 02-4210119 มีดื้อ 01-48-7512

ที่ ศธ 0519.12/ 8163

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

19 สิงหาคม 2546

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนบางกะปิ

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม

เนื่องด้วย นายคุณากร ศรีคง นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “ความสัมพันธ์ระหว่างการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองกับวินัยในตนเองของนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร กลุ่มที่ 7” โดยมี อาจารย์ทัศนดา แสงศักดิ์ และ รองศาสตราจารย์นิภา ศรีไพโรจน์ เป็นคณะกรรมการควบคุมการทำวิทยานิพนธ์ ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัยขอเรียนเชิญท่าน เป็นผู้เชี่ยวชาญ ตรวจสอบแบบสอบถามความสัมพันธ์ระหว่างการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองกับวินัยในตนเองของนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร กลุ่มที่ 7

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบแบบสอบถามให้ นายคุณากร ศรีคง และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์นิภากรณ์ หะวานนท์)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 02-664-1000 ต่อ 5618, 5731

หมายเหตุ . สำนักงานสอบถามข้อมูลเพิ่มเติม กรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 02-4210119 นี้อี้อ 01-4847512

ที่ ศธ 0519.12 6/63

99

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

19 สิงหาคม 2546

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดอินทาราม

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม

เนื่องด้วย นายคุณากร ศรีคง นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการทำปริญญานิพนธ์ เรื่อง “ความสัมพันธ์ระหว่างการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองกับวินัยในตนเองของนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร กลุ่มที่ 7” โดยมี อาจารย์ทัศนีย์ แสงศักดิ์ และ รองศาสตราจารย์นภา ศรีไพโรจน์ เป็นคณะกรรมการควบคุมการทำปริญญานิพนธ์ ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัยขอเรียนเชิญ ท่าน เป็นผู้เชี่ยวชาญ ตรวจสอบแบบสอบถามความสัมพันธ์ระหว่างการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองกับวินัยในตนเองของนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร กลุ่มที่ 7

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบแบบสอบถามให้ นายคุณากร ศรีคง และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์นภา ศรีไพโรจน์)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 02-664-1000 ต่อ 5618, 5731

หมายเหตุ : ห้องทดสอบงานคอมพิวเตอร์ กรมการศึกษานอกโรงเรียน โทรศัทพ์ 02-4210119 มือถือ 01-4847512

ที่ ศธ 0519.12/6163

100

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

19 สิงหาคม 2546

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรียน อธิบดีกรมสามัญศึกษา

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม

เนื่องด้วย นายคุณากร ศรีคง นิติระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “ความสัมพันธ์ระหว่างการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองกับวินัยในตนเองของนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร กลุ่มที่ 7” โดยมี อาจารย์ทัศนีย์ แสงศักดิ์ และ รองศาสตราจารย์นิภา ศรีโพธิ์โรจน์ เป็นคณะกรรมการควบคุมการทำวิทยานิพนธ์ ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัยขอเรียนเชิญ ดร.บุญมา ถิ่นปนาทพงษ์ เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบแบบสอบถามความสัมพันธ์ระหว่างการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองกับวินัยในตนเองของนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร กลุ่มที่ 7

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้ข้าราชการในสังกัดเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบแบบสอบถามให้ นายคุณากร ศรีคง และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์นิภา ศรีโพธิ์โรจน์)

กณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

ปฏิบัติราชการแทนอธิการบดี

สำนักงานกณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 02-664-1000 ต่อ 5618, 5731

บันทึกข้อความ

101

ส่วนราชการ บัณฑิตวิทยาลัย มทว. โทร. 5731.5618

ที่ ศธ 0519.12/ 5/63

วันที่ / 9 สิงหาคม 2546

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรียน คณะบดีคณะศึกษาศาสตร์

เนื่องด้วย นายคุณากร ศรีคง นิติระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการทำปริญญานิพนธ์ เรื่อง “ความสัมพันธ์ระหว่างการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองกับวินัยในตนเองของนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร กลุ่มที่ 7” โดยมี อาจารย์ทัศนีย์ แสงศักดิ์ และ รองศาสตราจารย์ภา สิริไพโรจน์ เป็นคณะกรรมการควบคุมการทำปริญญานิพนธ์ ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัยขอเรียนเชิญ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ไพโรจน์ กลิ่นกุหลาบ เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความสัมพันธ์ระหว่างการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองกับวินัยในตนเองของนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร กลุ่มที่ 7

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้ข้าราชการในสังกัดเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบให้ นายคุณากร ศรีคง และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้ด้วย

(รองศาสตราจารย์ภากรณ์ เทวานนท์)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

ที่ ศษ 0519.12/6279

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

25 สิงหาคม 2546

เรื่อง ขอลงความอนุเคราะห์เพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดอินทาราม

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม

เนื่องด้วย นายคุณากร ศรีคง นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “ความสัมพันธ์ระหว่างการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองกับวินัยในตนเองของนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร กลุ่มที่ 7” โดยมี อาจารย์ทัศนมา แสงศักดิ์ และ รองศาสตราจารย์นิภา ศรีไพโรจน์ เป็นคณะกรรมการควบคุมการทำวิทยานิพนธ์ ในการนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย โดยขอให้ให้นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ตอบแบบสอบถามความสัมพันธ์ระหว่างการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองกับวินัยในตนเองของนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร กลุ่มที่ 7 ในระหว่างเดือนสิงหาคม 2546

จึงเรียนมาเพื่อขอลงความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้ นายคุณากร ศรีคง ได้เก็บข้อมูลในการทำวิทยานิพนธ์ และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์นิภา ศรีไพโรจน์)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

ตำแหน่งคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 02-664-1000 ต่อ 5618, 5731

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

15 สิงหาคม 2546

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนมัธยมวัดสิงห์

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม

เนื่องด้วย นายคุณากร ศรีคง นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการทำปริญญาโท เรื่อง “ความสัมพันธ์ระหว่างการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองกับวินัยในตนเองของนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร กลุ่มที่ 7” โดยมี อาจารย์ทัศนมา แสงศักดิ์ และ รองศาสตราจารย์ภา ศรีไพโรจน์ เป็นคณะกรรมการควบคุมการทำปริญญาโท ในการนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย โดยขอให้นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ตอบแบบสอบถามความสัมพันธ์ระหว่างการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองกับวินัยในตนเองของนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร กลุ่มที่ 7 ในระหว่างเดือนสิงหาคม 2546

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้ นายคุณากร ศรีคง ได้เก็บข้อมูลในการทำปริญญาโท และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ภาภรณ์ หะวานนท์)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 02-664-1000 ต่อ 5618, 5731

ที่ ศธ 0519.12/6279

104

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

๔5 สิงหาคม 2546

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนศึกษานารี

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม

เนื่องด้วย นายสุเมธกร ศรีคง นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “ความสัมพันธ์ระหว่างการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองกับวินัยในตนเองของนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร กลุ่มที่ 7” โดยมี อาจารย์ทัศนยา แสงศักดิ์ และ รองศาสตราจารย์นิภา ศรีโพธิ์โรจน์ เป็นคณะกรรมการควบคุมการทำวิทยานิพนธ์ ในการนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย โดยขอให้ให้นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 คอนแบบสอบถามความสัมพันธ์ระหว่างการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองกับวินัยในตนเองของนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร กลุ่มที่ 7 ในระหว่างเดือนสิงหาคม 2546

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้ นายสุเมธกร ศรีคง ได้เก็บข้อมูลในการทำวิทยานิพนธ์ และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์นิภาภรณ์ กระจวนนท์)

คณะศึกษาศาสตร์บัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณะกรรมการบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 02-664-1000 ต่อ 5618, 5731

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

25 สิงหาคม 2546

เรื่อง ขออนุญาตเฝ้าเพื่อการศึกษา

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดราชโอรส

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม

เนื่องด้วย นายคุณากร ศรีคง นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการทำปริญญานิพนธ์ เรื่อง “ความสัมพันธ์ระหว่าง การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองกับวินัยในตนเองของนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร กลุ่มที่ 7” โดยมี อาจารย์ทัศนมา แสงวงศ์ดี และ รองศาสตราจารย์นิภา ศรีไพโรจน์ เป็นคณะกรรมการควบคุมการทำปริญญานิพนธ์ ในการนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลเพื่อการศึกษา โดยขอให้แก่นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ตอบแบบสอบถามความสัมพันธ์ระหว่างผู้ปกครองกับวินัยในตนเองของนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร กลุ่มที่ 7 ในระหว่างเดือนสิงหาคม 2546

จึงเรียนมาเพื่อขออนุญาตเฝ้าฯ ได้โปรดพิจารณาให้ นายคุณากร ศรีคง ได้เก็บข้อมูลในการ ทำปริญญานิพนธ์ และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์นิภา ศรีไพโรจน์)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 02-664-1000 ต่อ 5618, 5731

ที่ ศธ 0519.12/ 6275

106

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

25 สิงหาคม 2546

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนธนะบุรีระเทศพิศดารักษ์

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม

เนื่องด้วย นายคุณากร ศรีคง นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการทำปริญญานิพนธ์ เรื่อง “ความสัมพันธ์ระหว่างการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองกับวินัยในตนเองของนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร กลุ่มที่ 7” โดยมี อาจารย์ทัศนดา แสงศักดิ์ และ รองศาสตราจารย์นภา ศรีไพโรจน์ เป็นคณะกรรมการควบคุมการทำปริญญานิพนธ์ ในการนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย โดยขอให้แก่นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ตอนแบบสอบถามความสัมพันธ์ระหว่างการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองกับวินัยในตนเองของนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร กลุ่มที่ 7 ในระหว่างเดือนสิงหาคม 2546

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้ นายคุณากร ศรีคง ได้เก็บข้อมูลในการทำปริญญานิพนธ์ และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์นภา ศรีไพโรจน์)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 02-664-1000 ต่อ 5618, 5731

หมายเหตุ : ต้องการสอบถามข้อมูลเพิ่มเติม กรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 02-4210119 หรือ 01-847512

ภาคผนวก ข
แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

แบบสอบถามสำหรับผู้ปกครอง

แบบสอบถาม

เรื่อง

ความสัมพันธ์ระหว่างการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองกับวินัยในตนเองของนักเรียน
โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร กลุ่มที่ 7

คำชี้แจง

แบบสอบถามการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ฉบับนี้มี 2 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัวของผู้ปกครอง

ส่วนที่ 2 เป็นแบบสอบถามการมีส่วนร่วมหรือการปฏิบัติของผู้ปกครองเกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูเด็กที่บ้าน การดำเนินกิจกรรมนักเรียนที่เป็นกิจกรรมบังคับและกิจกรรมไม่บังคับ

แบบสอบถามสำหรับผู้ปกครองนักเรียน

ส่วนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัวของผู้ปกครอง

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน ☐ หน้าข้อความที่เป็นจริงเกี่ยวกับตัวของท่าน

1. เพศ

☐ ชาย

☐ หญิง

2. อายุ

☐ ต่ำกว่า 35 ปี

☐ 35 - 50 ปี

☐ 50 ปีขึ้นไป

3. ระดับการศึกษา

☐ ประถมศึกษา

☐ มัธยมศึกษาตอนต้น

☐ มัธยมศึกษาตอนปลาย หรือเทียบเท่า

☐ ปริญญาตรี

☐ สูงกว่าปริญญาตรี

4. อาชีพ

☐ ค้าขาย ธุรกิจส่วนตัว

☐ รับราชการ

☐ รับจ้าง

☐ อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

ส่วนที่ 2 การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง

ข้อความในตารางต่อไปนี้เป็นกิจกรรมต่าง ๆ เกี่ยวกับ การอบรมเลี้ยงดูเด็กที่บ้าน การดำเนินกิจกรรมนักเรียนที่เป็นกิจกรรมบังคับและไม่บังคับ ขอให้ท่านผู้ปกครองโปรดพิจารณาว่าท่านได้เข้าไปมีส่วนร่วมหรือปฏิบัติในกิจกรรมนั้นมากน้อยในระดับใด

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องทางขวามือตามที่คุณผู้ปกครองเข้าไปมีส่วนร่วมหรือปฏิบัติในกิจกรรมนั้น มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด

ข้อที่	การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง	ระดับการปฏิบัติ					สำหรับผู้ วิจัย กรอก
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	
1.	ข้าพเจ้าใช้วิธีการต่าง ๆ สอนให้ลูกตั้งใจเรียน						
2.	ข้าพเจ้าอบรมให้ลูกแต่งกายถูกต้องตามระเบียบของโรงเรียน						
3.	ข้าพเจ้าแนะนำให้ลูกคบเพื่อนที่ตั้งใจเรียน						
4.	ข้าพเจ้าดูแลเอาใจใส่ให้ลูกรีบทำการบ้านเมื่อกลับจากโรงเรียน						
5.	ข้าพเจ้าปลุกฝังให้ลูกเป็นคนตรงต่อเวลา						
6.	ข้าพเจ้าอบรมให้ลูกรู้จักซักเสื้อผ้าและเครื่องใช้ของตนเอง						
7.	ข้าพเจ้าบอกวิธีให้ลูกรู้จักใช้เงินอย่างประหยัด						
8.	ข้าพเจ้าแนะนำให้ลูกเข้าห้องสมุดเมื่อมีเวลาว่าง						
9.	ข้าพเจ้าสนับสนุนให้ลูกออกกำลังกาย						
10.	ข้าพเจ้าใช้วิธีการต่าง ๆ สอนให้ลูกพูดจาสุภาพเรียบร้อย						
11.	ข้าพเจ้าดูแลเอาใจใส่การศึกษาของลูก						
12.	ข้าพเจ้าดูแลการแต่งกายของลูกให้เรียบร้อยก่อนไปโรงเรียน						
13.	ข้าพเจ้าดูแลเอาใจใส่พฤติกรรมของลูก						
14.	ข้าพเจ้าตั้งใจฟังลูกเมื่อลูกเล่าเรื่องต่างๆ ที่โรงเรียน						

ข้อที่	การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง	ระดับการปฏิบัติ					สำหรับ ผู้วิจัย กรอก
		มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด	
15.	ข้าพเจ้าชมเชยลูกเมื่อแต่งกายสะอาดเรียบร้อย						
16.	ข้าพเจ้าแนะนำให้ลูกช่วยพ่อ-แม่ทำงานบ้าน						
17.	ข้าพเจ้าสนับสนุนให้ลูกรู้จักใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์						
18.	ข้าพเจ้าดูแลเอาใจใส่ลูกเรื่องการกินอาหาร						
19.	ข้าพเจ้าประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดีให้กับลูก						
20.	ข้าพเจ้าให้คำแนะนำเกี่ยวกับมารยาทเหมาะสมกับลูก						
21.	ข้าพเจ้าช่วยดูแลการจัดหาเครื่องแบบเครื่องหมายของลูกเสื้อ เนตรนารีหรือยุวกาชาดของลูก						
22.	ข้าพเจ้าให้การสนับสนุนในการจัดหาทรัพยากรในการจัดกิจกรรมลูกเสื้อ เนตรนารีหรือยุวกาชาด						
23.	ข้าพเจ้าส่งเสริมให้ลูกได้เรียนกิจกรรมลูกเสื้อ เนตรนารีหรือยุวกาชาด						
24.	ข้าพเจ้ายินดีเข้าร่วมเป็นวิทยากรพิเศษในการจัดกิจกรรมลูกเสื้อ-เนตรนารีหรือยุวกาชาด						
25.	ข้าพเจ้ายินดีที่จะไปร่วมกิจกรรมทัศนศึกษาและไปเยี่ยมค่ายลูกเสื้อ-เนตรนารีหรือยุวกาชาด						
26.	ข้าพเจ้าให้ความรู้กับลูกในการปฏิบัติตามคำปฏิญาณ กฎ คติพจน์ของลูกเสื้อ เนตรนารีหรือยุวกาชาดได้						
27.	ข้าพเจ้าปลุกฝังให้ลูกมีคุณลักษณะที่เหมาะสม ได้แก่ รู้จักการสังเกต การจดจำ การใช้มือ เครื่องมือ แก้ไขปัญหา และการทำงานร่วมกับคนอื่นได้						

ข้อที่	การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง	ระดับการปฏิบัติ					สำหรับ ผู้วิจัย กรอก
		มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด	
28.	ข้าพเจ้าปลูกฝังลูกให้มีความซื่อสัตย์ สุจริต						
29.	ข้าพเจ้ามีส่วนในการแนะแนวหรือให้คำ ปรึกษาการศึกษาต่อของลูก						
30.	ข้าพเจ้าพบกับครูแนะแนวช่วยกันชี้แนะ การพัฒนาการเรียนรู้ของลูก						
31.	ข้าพเจ้าให้ความร่วมมือจัดหาระดมทุน ทรัพยากรในการจัดกิจกรรมของคณะ กรรมการนักเรียน						
32.	ข้าพเจ้าไปร่วมงานการแสดงผลงานของ นักเรียน						
33.	ข้าพเจ้าให้คำปรึกษากับลูกในการวางแผน เขียนโครงการ และการปฏิบัติกิจกรรมจริง						
34.	ข้าพเจ้ายินดีให้ความร่วมมือในการดำเนิน กิจกรรม						
35.	ข้าพเจ้าให้ความร่วมมือหาข้อมูลข่าวสารใน การจัดกิจกรรม						
36.	ข้าพเจ้าอาสาร่วมประสานงานกับผู้ปกครอง ที่มีคุณลักษณะพิเศษในการจัดกิจกรรม						
37.	ข้าพเจ้ามีความพร้อมจัดหารางวัลให้กับการจัด กิจกรรมของนักเรียน						
38.	ข้าพเจ้าร่วมกับทางโรงเรียนประชาสัมพันธ์ ผลงานของการจัดกิจกรรมนักเรียน						
39.	ข้าพเจ้าสนับสนุนและส่งเสริมให้ลูกได้เข้าร่วม กิจกรรมของโรงเรียนและคณะกรรมการ นักเรียน						
40.	ข้าพเจ้าร่วมกับโรงเรียนสนับสนุนให้ นักเรียนจัดกิจกรรม						

แบบสอบถามสำหรับนักเรียน

แบบสอบถามเรื่อง

ความสัมพันธ์ระหว่างการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองกับวินัยในตนเองของนักเรียน

โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร กลุ่มที่ 7

คำชี้แจง

แบบสอบถามวินัยในตนเองของนักเรียน ฉบับนี้มี 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลที่เกี่ยวข้องสถานภาพส่วนตัวของนักเรียน

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามการมีคุณลักษณะหรือการปฏิบัติของนักเรียนเกี่ยวกับการรับผิดชอบ ความเชื่อมั่นในตนเอง การปฏิบัติตามกฎระเบียบของสังคม ความอดทน ความตั้งใจจริง และความเป็นผู้นำ

แบบสอบถามสำหรับนักเรียน

ตอนที่ 1 ข้อมูลที่เกี่ยวข้องสถานภาพส่วนตัวของนักเรียน

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน ☐ หน้าข้อความที่เป็นจริงเกี่ยวกับตัวของท่าน

1. เพศ

☐ ชาย

☐ หญิง

2. อายุ

☐ ต่ำกว่า 35 ปี

☐ 35 - 50 ปี

☐ 50 ปีขึ้นไป

3. ระดับการศึกษา

☐ ประถมศึกษา

☐ มัธยมศึกษาตอนต้น

☐ มัธยมศึกษาตอนปลาย หรือเทียบเท่า

☐ ปริญญาตรี

☐ สูงกว่าปริญญาตรี

4. อาชีพ

☐ ค้าขาย ธุรกิจส่วนตัว

☐ รับราชการ

☐ รับจ้าง

☐ อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

ส่วนที่ 2 วินัยในตนเองของนักเรียน

ข้อความในตารางต่อไปนี้เป็นกิจกรรมต่าง ๆ เกี่ยวกับ คุณลักษณะการมีวินัยในตนเอง ของนักเรียนในด้านความรับผิดชอบ ความเชื่อมั่นในตนเอง การปฏิบัติตามกฎระเบียบของสังคม ความอดทน ความตั้งใจจริง และความเป็นผู้นำ

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องทางขวามือตามคุณลักษณะหรือการปฏิบัติของ นักเรียนที่เป็นจริง มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด

ข้อที่	การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง	ระดับการปฏิบัติ					สำหรับ ผู้วิจัย กรอก
		มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด	
1.	ข้าพเจ้าคืนหนังสือห้องสมุดตรงตามกำหนดเวลา						
2.	ข้าพเจ้ายอมรับผิดชอบเมื่อรู้ตัวว่าตนเองกระทำ ความผิด						
3.	ข้าพเจ้ายอมรับต่อผลการเรียนที่เกิดขึ้น						
4.	ข้าพเจ้ายอมรับการลงโทษเมื่อได้กระทำผิดกฎ ระเบียบโรงเรียน						
5.	เมื่อขาดเรียน ข้าพเจ้าจะติดตามบทเรียนจาก เพื่อนทันที						
6.	ข้าพเจ้าแก้ปัญหาต่างๆ ด้วยตนเองก่อนที่จะ ขอความช่วยเหลือจากผู้อื่น						
7.	ข้าพเจ้าแก้ปัญหาอุปสรรคในการทำงานด้วย ความรอบคอบ						
8.	ข้าพเจ้าปฏิบัติหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายอย่าง เต็มที่						
9.	ข้าพเจ้ามีความมุ่งมั่นที่จะทำงานให้สำเร็จ						
10.	ข้าพเจ้าตั้งใจทำกิจกรรมตามที่ครูได้ มอบหมาย						
11.	ข้าพเจ้าข้ามถนนตรงทางม้าลายหรือสะพาน ลอยโดยลำพัง						

ข้อที่	การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง	ระดับการปฏิบัติ					สำหรับ ผู้วิจัย กรอก
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	
12.	ข้าพเจ้ากล้าแสดงความคิดเห็นต่าง ๆ ต่อหมู่เพื่อน ๆ						
13.	ข้าพเจ้ากล้าซักถามครูเมื่อสงสัยใน บทเรียน						
14.	ข้าพเจ้าเตือนเพื่อนเมื่อกระทำในสิ่งที่ไม่ถูกต้อง						
15.	ข้าพเจ้ามีความเพียรพยายามอ่านหนังสือ เพราะเชื่อว่าความพยายามอยู่ที่ไหนความสำเร็จอยู่ที่นั่น						
16.	ข้าพเจ้าแก้ปัญหาต่าง ๆ ด้วยตนเอง						
17.	ข้าพเจ้าปฏิบัติหน้าที่ใน ความรับผิดชอบได้ครบถ้วน						
18.	ข้าพเจ้ามีเหตุผลไม่คล้อยตามผู้อื่นโดยปราศจากการไตร่ตรอง						
19.	ข้าพเจ้าปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อมได้						
20.	ข้าพเจ้าช่วยเหลือและร่วมมือกับหมู่คณะ						
21.	ข้าพเจ้าปฏิบัติตามกฎระเบียบของโรงเรียน						
22.	การปฏิบัติตามกฎของโรงเรียนเป็นสิ่งที่ควรกระทำ						
23.	ข้าพเจ้าและเพื่อนต้องร่วมกันรักษาความสะอาดห้องเรียน						
24.	ข้าพเจ้าต้องปฏิบัติตามกฎจราจร						
25.	ข้าพเจ้าเข้าเรียนตรงเวลาแม้ว่าครูจะตรวจสอบชื่อหรือไม่ก็ตาม						
26.	ข้าพเจ้าเคารพในสิทธิของผู้อื่น						
27.	ข้าพเจ้าตำหนิใครก็ต่อเมื่อพบว่าคนนั้นได้กระทำความผิดจริง						
28.	ข้าพเจ้ายอมรับความคิดเห็นของผู้อื่นที่ดีกว่า						
29.	ข้าพเจ้าจะปกป้องเพื่อนเมื่อถูกกล่าวหาว่าเป็นผู้กระทำผิด						

ข้อที่	การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง	ระดับการปฏิบัติ					สำหรับ ผู้วิจัย กรอก
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	
30.	ข้าพเจ้าเต็มใจปฏิบัติตามนโยบายของรัฐบาลในการจัดระเบียบสังคม						
31.	ข้าพเจ้าทำงานต่อไปให้เสร็จแม้ว่าจะถึงเวลาเลิกเรียนแล้ว						
32.	ข้าพเจ้าทำงานต่างๆ ได้สำเร็จด้วยตนเองไม่ว่างานนั้นจะยากลำบาก						
33.	ข้าพเจ้ามีสมาธิในการอ่านหนังสือ ถึงแม้ว่าจะมีเสียงดังรบกวน						
34.	ข้าพเจ้าฟังความคิดเห็นของผู้อื่นได้เป็นเวลานานๆ						
35.	ข้าพเจ้าไม่โกรธเพื่อนเมื่อเพื่อนผิดนัด						
36.	ข้าพเจ้าชอบศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองเป็นเวลานานๆ						
37.	ข้าพเจ้าต่อสู้อุปสรรคต่างๆ ด้วยความเข้มแข็ง						
38.	ข้าพเจ้าไม่มีรายได้จึงใช้เงินอย่างประหยัด						
39.	ข้าพเจ้าจะฝ่าฟันอุปสรรคจนกว่าเรียนสำเร็จ						
40.	ข้าพเจ้าควบคุมอารมณ์ไว้ได้เมื่อถูกเพื่อนรังแก						
41.	ข้าพเจ้าพยายามให้กำลังใจตนเองเพื่อให้ประสบความสำเร็จ						
42.	ข้าพเจ้ามุ่งมั่นทำงานที่มอบหมายให้สำเร็จตามเป้าหมาย						
43.	ข้าพเจ้าพยายามทำในสิ่งที่ตั้งใจไว้ให้สำเร็จ						
44.	ข้าพเจ้ามีความตั้งใจเรียน						
45.	ข้าพเจ้าตั้งใจช่วยทำงานบ้านให้สำเร็จ						
46.	ข้าพเจ้าขยันเรียนมากขึ้นเมื่อรู้ว่า ได้คะแนนน้อยกว่าเพื่อนๆ						
47.	ข้าพเจ้าตั้งใจจะทำอะไรเมื่อถึงเวลาข้าพเจ้าจะทำทันที						

ข้อที่	การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง	ระดับการปฏิบัติ					สำหรับ ผู้วิจัย กรอก
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	
48.	ข้าพเจ้าพยายามทำงานต่าง ๆ ให้สำเร็จตามที่ ตั้งใจไว้						
49.	ข้าพเจ้าตั้งใจเรียนที่โรงเรียน						
50.	ข้าพเจ้าตั้งใจทำงานที่ได้รับมอบหมายให้เสร็จสิ้น						
51.	ข้าพเจ้ากล้าถามปัญหาในห้องเรียน โดยไม่กลัว ว่าจะถูกเพื่อนจะล้อเลียน						
52.	ข้าพเจ้ามีความเป็นตัวของตัวเองในการสนทนา กับคนที่ไม่คุ้นเคย						
53.	ข้าพเจ้าคล้อยตามเสียงส่วนใหญ่ในกลุ่ม ไม่ว่า ความเห็นนั้นจะเป็นอย่างไร						
54.	ข้าพเจ้าคิดและหาข้อมูลก่อนที่จะตัดสินใจ						
55.	ข้าพเจ้าวางแผนการทำงานล่วงหน้าก่อนลงมือทำ						
56.	ข้าพเจ้าวางแผนการทำงานและทำตามแผนงานนั้น						
57.	ข้าพเจ้าสามารถทำงานได้ตามแผนที่กำหนด ขึ้นเอง						
58.	เพื่อนมักเลือกให้ข้าพเจ้าเป็นหัวหน้าในการ ทำงาน						
59.	ข้าพเจ้าชอบแสดงความคิดสร้างสรรค์						
60.	ข้าพเจ้าไม่ถือโกรธ เมื่อข้าพเจ้า ถูกตำหนิหรือวิพากษ์วิจารณ์						

ประวัติย่อผู้วิจัย

ประวัติย่อผู้วิจัย

ชื่อ – ชื่อสกุล	นายคุณากร ศรีคง
วัน เดือน ปีเกิด	21 มิถุนายน 2497
สถานที่เกิด	บ้านเลขที่ 80 ต. บ้านไร่ อ. ดำเนินสะดวก จ. ราชบุรี
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	55/6 ซอยเสนาทิพ ถ. ติวานนท์ แขวงท่าทราย อ.เมือง จ. นนทบุรี
ตำแหน่งหน้าที่งานปัจจุบัน	ผู้ช่วยผู้อำนวยการโรงเรียนราชวินิตบางแคปานขำ กรุงเทพมหานคร
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	โรงเรียนราชวินิตบางแคปานขำ แขวงบางแคเหนือ เขตบางแค กรุงเทพมหานคร.
ประวัติการทำงาน	
พ.ศ. 2521	โรงเรียนสตรีนนทบุรี จ.นนทบุรี
พ.ศ. 2524	โรงเรียนวัดอินทาราม ถ. เทิดไท แขวงบางยี่เรือ เขตธนบุรี กรุงเทพมหานคร
พ.ศ. 2545	โรงเรียนราชวินิตบางแคปานขำ เขตบางแค กรุงเทพมหานคร.
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2515	ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนเบญจมราชูทิศราชบุรี
พ.ศ. 2520	ปริญญาตรี กศ.บ. พลศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พลศึกษา
พ.ศ. 2547	ปริญญาโท กศ.ม. การบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ